74 let | Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 8. januarja 2021

Leto LXXIV, št. 2, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Za trideset milijonov investicij v ceste

Država letos načrtuje na Gorenjskem za skoraj trideset milijonov evrov investicij v ceste. Začeli naj bi graditi novo cesto med Hotemažami in Britofom ter obvoznico mimo Vodic, obnavljati več mostov in nadvozov, ...

Aleš Senožetnik

Ljubljana – Letos se na Gorenjskem nadaljujejo ali začenjajo nekatere državne investicije v ceste in cestno infrastrukturo. Med glavnimi načrti Družbe za avtoceste (Dars) je nadaljevanje gradnje druge cevi karavanškega predora. Investicijo v vrednosti dobrih 95 milijonov evrov so začeli marca lani. Nadaljujejo se tudi postopki za uvedbo tretjega pasu na odseku med Domžalami in Ljubljano, ki bi ga ob pridobitvi vseh potrebnih dovoljenj lahko začeli graditi ob koncu letošnjega leta, pravijo na Darsu.

V lanskem letu je sicer Dars po državi obnovil skupaj 52 kilometrov hitrih cest in avtocest. Med drugim je izvedel tudi preplastitev gorenjske avtoceste med priključkoma Kranj zahod in Brezje.

Direkcija RS za infrastrukturo, ki upravlja okoli šest tisoč kilometrov cest in 1200 kilometrov železnic, ima letos za investicije na področju cestne infrastrukture v proračunu namenjenih nekaj manj kot 295 milijonov evrov, od tega približno 105 milijonov za redno vzdrževanje in upravljanje, 185 milijonov pa za investicije in investicijsko vzdrževanje. Podoben znesek pa načrtujejo tudi v prihodnjem letu, torej 105 milijonov za redno vzdrževanje in upravljanje, za investicije in investicijsko vzdrževanje pa nekoliko več, in sicer okoli 187 milijonov.

Vlada je sicer v letu 2018 sprejela načrt vlaganj v promet in prometno infrastrukturo do leta 2023, ki se dopolnjuje glede na sprejet državni proračun.

▸ 7. stran

Med načrtovanimi investicijami je tudi most nad železnico v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

Naročanje na cepljenje že poteka

V Sloveniji v torek rekordnih 3354 okužb s koronavirusom, v sredo 2663. V enotah Osnovnega zdravstva Gorenjske poteka naročanje na cepljenje proti covidu-19. Vlada včeraj znova pretresala ukrepe.

Suzana P. Kovačič

Ljubljana, Kranj – Število obolelih s covidom-19 v domovih za starejše se znižuje, medtem ko se število okužb povečuje med preostalim prebivalstvom. V primerjavi z decembrom se je delež obolelih najbolj dvignil v starostni skupini med 25 in 34 let, celo več kot v starostni skupini nad 85 let, ki je prevladovala v več zadnjih mesecih lanskega leta, je v sredo povedala namestnica predstojnika Centra za nalezljive bolezni v NIJZ Nuška Čakš Jager. Dodaten dvig števila okužb se bo nakazoval še nekaj dni kot posledica zasebnih druženj in družinskih srečanj ob nedavnih božično-novoletnih praznikih, je opozorila.

V torek smo imeli rekordno število novo odkritih okuženih, kar 3354, ob opravljenih 22.194 testiranjih s PCR- in hitrimi antigenskimi testi. Na širšem Gorenjskem je bilo več okužb ugotovljenih tudi v občinah Kamnik (63), Kranj (84) in Cerklje (24).

Incidenca obolelih v 14 dneh na sto tisoč prebivalcev je v državi znova nad tisoč, tudi v Gorenjski statistični regiji je narasla na 852,6.

Naročanje na cepljenje proti covidu-19 so začele tudi enote Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG). Da bodo lahko zagotovili čim bolj tekoč sprejem in obravnavo prijav na cepljenje, paciente pozivajo, da prijave oddate s spletnim obrazcem na https://cepljenje.ozg.si/. V zdravstvenih domovih so vzpostavili tudi posebne telefonske linije.

▸ 2. stran

V sredo je bilo za članice Evropske unije odobreno tudi cepivo ameriškega proizvajalca Moderna. / Foto: Moderna

Obnova Hotela Brdo do junija

Obnovo hotela, vredno 11,5 milijona evrov, bo podjetje Makro 5 gradnje predvidoma končalo do 10. junija. Javni gospodarski zavod Brdo namerava za obnovo pridobiti tudi evropska sredstva.

Simon Šubic

Brdo pri Kranju – Javni gospodarski zavod (JGZ) Brdo je po dolgotrajni izbiri izvajalca v sredo s podjetjem s podjetjem Makro 5 gradnje vendarle podpisal pogodbo za obnovo Hotela Brdo. Obnova hotela, vredna 11,5 milijona evrov (z DDV-jem), bo po besedah v. d. direktorja zavoda Marjana Hribarja predvidoma stekla po 20. januarju, skladno s pogodbenimi roki pa bo končana do 10. junija, torej še pred začetkom predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije, ki bo potekalo od 1. julija do 31. decembra.

▸ 7. stran

Aktualne novice o koronavirusu na www.gorenjskiglas.si

AKTUALNO

Kako se bomo letos upokojevali

Letos začenja veljati nekaj novosti: veča se odmerni odstotek za pokojninsko osnovo pri moških, upoštevana je tudi pokojninska doba iz dokupa, izenačene so pravice individualnih kmetov z združenimi kmeti ... 3

KRONIKA

Že drugi poskus uboja v tednu dni

Gorenjski kriminalisti so v tednu dni obravnavali že drugi poskus uboja – prvega pred novim letom, v sredo pa so s kazensko ovadbo na kranjsko okrožno sodišče privedli osumljenca poskusa uboja, ki se je zgodil v ponedeljek. 10

GG+

In sva šla, drugačna fantiča ...

... da pokaževa ljudem drugačnega božiča ... je ena od rim, s katerimi sta nas med prazniki nagovorila Tristan Praprotnik Malej in Gaj Trček. Njun videospot je v samo nekaj dneh zabeležil skoraj deset tisoč ogledov. 15

ZANIMIVOSTI

Odvažajo velike kupe snega

Od 28. decembra do 5. januarja je v Ratečah zapadlo približno meter in pol snega, je povedal direktor Komunale Kranjska Gora Blaž Knific in dodal, da so že od prvega dne njihove ekipe na terenu in bodo še najmanj en teden. 21

VREME

Danes bo rahlo snežilo. Jutri se bo delno zjasnilo, zjutraj in dopoldne bo ponekod megla. V nedeljo bo pretežno oblačno.

−4/3 °C

jutri: delno oblačno

9 770352 666025

VSAK PRVI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Nazorjevi ulici 1 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS **januar/21**

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

❑ prodam ❑ kupim ❑ oddam ❑ najamem
❑ podarim ❑ iščem ❑ nudim ❑ zamenjam

RUBRIKA: _____

Vsebina:

Tel.: __ __ / __ __ - __ __ - __ __

Mobitel: __ __ __ / __ __ __ - __ __ __

Nečitljivih kuponov ne objavljamo.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Primeri inšpektorja Vrenka na Televiziji Slovenija

Izvirna slovenska nadaljevanka Primeri inšpektorja Vrenka v šestih epizodah postavlja v središče kriminalističnega inšpektorja Vrenka, ki se v Mariboru srečuje s preiskovanjem kriminalističnih primerov ter temnih skrivnosti in strasti, ki usodno posegajo v človeška življenja. Poleg zahtevne službe pa zgodba zasleduje tudi njegovo zasebno življenje. Po mamini smrti mora skrbeti za odtujenega očeta, z lastnico lokala Mojco pa razvija prijateljski odnos, ki obeta, da bo prerasel v nekaj večjega. Nadaljevanka bo prvič na sporedu v nedeljo, 10. januarja, ob 20. uri na prvem programu Televizije Slovenija.

RTV Slovenija podarja dvema naročnikoma Gorenjskega glasa emajliran lonček za kavo ali čaj. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Kdo je igralec, ki je v nadaljevanki upodobil inšpektorja Vrenka? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 20. januarja 2021, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Neposredna plačila v dveh delih

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja bo kmetijskim gospodarstvom neposredna plačila za lani izplačala v dveh delih. Večini bo januarja izplačala štiri petine zneska, preostanek pa februarja in marca.

Naročanje že poteka

1. stran

»Če prijava na cepljenje proti covidu-19 s spletnim obrazcem OZG za vas zares ni mogoča, pokličite telefonsko številko, ki je objavljena na spletni strani izbranega zdravstvenega doma. O uspešni oddaji prijave boste prejeli avtomatsko potrdilo na svoj e-naslov. O terminu cepljenja boste prav tako obveščeni na e-naslov ali po telefonu,« je povedal direktor OZG Jože Veternik.

Telefonske številke za naročanje na cepljenje

Zdravstveni domovi (ZD) naročajo od ponedeljka do petka. V Zdravstvenem domu (ZD) Kranj na cepljenje naročajo od 8. do 13. ure na telefonsko številko 040 807 672; in kot dodajajo, se lahko pacienti, ki imate izbranega zdravnika zasebnika (koncesionarja), na cepljenje prijavite pri svojem zdravniku. V ZD Škofja Loka je številka 030 488 960 (od 9. do 15. ure). V ZD Tržič je številka 030 482 665 (od 8. do 12. ure). V ZD Radovljica je številka 030 702 882 (od 7. do 12. ure), in kot dodajajo, je naročanje tudi pri osebnem zdravniku med delovnim časom ambulante na stacionarni telefon oziroma po e-pošti. V drugih zdravstvenih domovih včeraj do zaključka časopisne redakcije kontaktne telefonske številke javno še niso bile objavljene.

»Pri naročanju (kdaj kdo pride na vrsto) bomo upoštevali prednostne kriterije za cepljenje, ki jih je določilo ministrstvo za zdravje, ter količino odmerkov cepiva, ki bo tedensko dodeljena na cepilna mesta zdravstvenih domov,« je pojasnil Veternik. »V prihodnjem tednu bomo cepili najprej še vse preostale zdravstvene delavce in sodelavce, koncesionarje, lekarniške delavce ..., en del cepiva pa bo že namenjen občanom. Približna ocena je, da naj bi vsak izbrani družinski zdravnik v OZG in naš koncesionar v naslednjem tednu prejel po deset cepiv na ambulanto za svoje paciente. Pri približno devetdeset izbranih zdravnikih to pomeni približno devetsto odmerkov. Prvi pa bodo na vrsti stari 80 let in več.« Za njimi pridejo na vrsto za cepljenje starejši od 70 let in nato starejši od 60 let, potem bolniki s kroničnimi boleznimi.

Prijave interesentov za cepljenje zbirajo tudi v ZD Kamnik. V ta namen so oblikovali poseben obrazec na njihovi spletni strani, s katerim je možna prijava. Ta je sicer v določenih terminih možna tudi na telefonski številki 01 8318 616, a priporočajo uporabo obrazca.

Foto: ZD Kranj

»Kot odgovorna zdravstvena delavka in občanka vas naprošam, da se cepite in na ta način poskrbite za varnost sebe in skupnosti, v kateri bivamo,« sporoča Lili Gantar Žura, dr. med., direktorica ZD Kranj, ki se je že cepila.

Strokovna komisija je že podala mnenje

NIJZ je v ponedeljek prejel prijavo smrti v enem izmed domov za starejše, ki sovpada s cepljenjem zoper covid-19. Ministrstvo za zdravje je imenovalo komisijo za ugotavljanje povezave med cepljenjem in neželenim dogodkom za podajo ocene, ali gre za vzročno povezanost. Kot je pojasnil vladni govorec Jelko Kacin, komisijo sestavljajo štirje člani: strokovnjaka s področja infektologije in epidemiologije, kardiolog internist in predstavnik Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke. Komisija je že podala mnenje, da povezava med dogodkom in cepljenjem ni verjetna. »Smrt tako ni nastopila zaradi cepljenja, ampak zaradi zdravstvenih težav, ki jih je oseba imela že pred cepljenjem,« je poudaril Kacin.

Množična testiranja

Tudi v prihodnjem tednu bodo zdravstveni domovi kot izvajalci opravljali množično testiranje s hitrimi testi na različnih lokacijah po nekaterih občinah (napovedana so testiranja v Kranju, Cerkljah, Medvodah ...). Vsaj za zdaj tudi ne »štejejo«, če nekdo na hitri test pride ponovno, je povedal direktor OZG Jože Veternik.

V sredo so opravili 6370 testiranj na koronavirus s PCR-testi in potrdili 2040 novih okužb. Delež pozitivnih je bil 32-odstoten, dan prej kar 37,4-odstoten. Opravili so tudi 11.910 testiranj s hitrimi testi in potrdili 623 novih okužb. Delež pozitivnih je bil 5,2-odstoten. Hospitaliziranih je bilo v sredo 1169 covidnih bolnikov, intenzivno terapijo jih je potrebovalo 189. Umrlo je 23 covidnih bolnikov.

Odobrili cepivo Moderne

Evropska agencija za zdravila je odobrila tudi cepivo proti covidu-19 ameriškega proizvajalca Moderna, ki naj bi bilo v EU predvidoma dosegljivo že prihodnji teden. Cepivo Moderne je namenjeno starejšim od 18 let, uporablja se v dveh odmerkih v razmiku 28 dni.

Pri preizkušanju Moderninega cepiva je sodelovalo nekaj več kot trideset tisoč oseb. Stranski učinki so bili najpogosteje blagi ali zmerni, in kot je na včerajšnji vladni novinarski konferenci še pojasnil prof. dr. Borut Štrukelj s Fakultete za farmacijo v Ljubljani, je bil kot resen stranski učinek zaveden samo eden; gre za zelo redek pojav pekočega občutka na koži obraza.

»Generalno rečeno je po prvem odmerku Moderninega cepiva zaščita 40-, 50-odstotna, ampak mislim, da je pomembno, da govorimo, kakšna je zaščita po drugem odmerku. To je pomembno in tu je zaščita 94,5-odstotna,« je pojasnil dr. Štrukelj.

Tudi Modernino je RNA-cepivo, podobno kot že pred njim odobreno cepivo podjetja Pfizer in BioNTech. Prednost Moderninega cepiva pa je bistveno lažji transport in skladiščenje pri višjih temperaturah, kot je to pri cepivu Pfizerja in BioNTecha.

Vsak ponedeljek nova pošiljka cepiva

Do zdaj smo v Sloveniji že prejeli 33.150 odmerkov cepiva proizvajalca Pfizer in BioNTech, s katerimi so cepili uporabnike in zaposlene v socialnovarstvenih zavodih in zaposlene v zdravstvu, ki so izrazili interes za cepljenje. Že v ponedeljek prejmemo novih dobrih 16 tisoč odmerkov cepiva podjetja Pfizer in BioNTech. »Vsak ponedeljek bo prišla nova pošiljka tega proizvajalca v tej količini vse do konca marca, kot imamo za zdaj podatke,« je na sredini novinarski konferenci povedala nacionalna koordinatorica programa cepljenja v NIJZ dr. Marta Grgič Vitek.

Vračanje v šole mora biti varno za vse

Vlada je v ponedeljek podaljšala začasno prepoved ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom (razen veljavnih izjem) do vključno 13. januarja. Včeraj je na redni seji vlada sicer znova odločala o ukrepih, tudi o odpiranju šol, vendar odločitev do zaključka časopisne redakcije še ni bila znana.

V sredo sta se predsednik vlade Janez Janša in ministrica za izobraževanje Simona Kustec sestala s predstavniki vzgojno-izobraževalnih ustanov. Govorili so o morebitnem ponovnem odprtju in varnem delovanju (vsaj dela) vzgojno-izobraževalnih institucij v času epidemije. »Šolstvo je prioriteta, ampak nič ne bomo dosegli, če vse odpremo in nato po tednu ali dveh vse zapremo in smo potem zaprti do aprila, maja,« je ocenil premier Janša. Tega si ne želimo, je poudaril, zato moramo ta val, ki prihaja zaradi božično-novoletnih praznikov, skupaj obvladati in še malo potrpeti. Premier je sicer dejal, da obstajajo tudi vmesne možnosti glede odpiranja šol, a da je to v rokah šolnikov. Poudaril je tudi vmesno možnost odpiranja vrtcev: »V primeru boljše slike v nekaterih regijah bi, kar se vrtcev tiče, bilo mogoče uporabiti regijski pristop.«

Da si želijo čimprejšnje odprtje šol in vrtcev, so poudarili tudi ministrica za izobraževanje in še drugi predstavniki vzgoje in izobraževanja. Vendar si tudi oni želijo, da bi vračanje potekalo varno ter da se šole in vrtci ne odpirajo za vsako ceno. Izrazili so polno pripravljenost, da prispevajo k varnemu vračanju.

Kako se bomo upokojevali

V tem letu začenja veljati nekaj novosti v zvezi z upokojevanjem: postopoma se veča odmerni odstotek za pokojninsko osnovo pri moških, upoštevana je tudi pokojninska doba, ki so jo posamezniki dokupili, izenačene so pravice individualnih kmetov z združenimi kmeti. Protikoronska zakonodaja pa je uzakonila »prisilno« upokojevanje.

Danica Zavrl Žlebir

Letos je pri upokojevanju nekaj novosti (slika je simbolična) /Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – V zadnjem paketu protikoronskih ukrepov je tudi določilo, da bo lahko delodajalec zaposlenim, ki izpolnjujejo pogoje za starostno upokojitev, torej praviloma v starosti šestdeset let in s štiridesetimi leti delovne dobe, odpovedal delovno razmerje brez navedbe razloga. Predlagatelji pravijo, da ne gre za prisilno upokojevanje, saj bo zaposleni lahko nadaljeval delo, če se bosta s tem strinjala oba akterja. Namen tega določila pa je zaposlovanje mladih.

Za leto 2021 sicer velja, da se tako moški kot ženska lahko starostno upokojita, če sta stara šestdeset let in imata štirideset let pokojninske dobe brez dokupa oziroma če sta stara 65 let in imata najmanj 15 let zavarovalne dobe. Zaradi skrbi za otroka v prvem letu njegove starosti, služenja obveznega vojaškega roka in vstopa v obvezno pokojninsko zavarovanje pred 18. letom starosti pa se oseba lahko starostno upokoji tudi mlajša. Predčasno se je mogoče upokojiti s šestdesetimi leti starosti in štiridesetimi leti pokojninske dobe z dokupom. Predčasna pokojnina se odmeri glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od pokojninske osnove tako kot starostna pokojnina, nato pa se za vsak mesec manjkajoče starosti do dopolnitve 65. leta zmanjša za 0,3 odstotka, a največ za 18 odstotkov. Vdova oziroma vdovec se letos lahko upokoji, če je bil ob smrti zakonca že star 57 let in šest mesecev.

Upoštevana dokupljena pokojninska doba

V tem letu pa začenjajo veljati tudi nekatere novosti. Tako je po lani sprejeti noveli zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki se uporablja od 1. januarja 2021 dalje, vključeno tudi določilo o dokupu pokojninske dobe, opravljenem do 31. decembra 2012. Zavod bo moral zavarovancem, ki so z dokupom pokojninske dobe uveljavili pravico do pokojnine ali izplačilo dela pokojnine, v roku šestih mesecev od uveljavitve novele po uradni dolžnosti na novo odmeriti starostno pokojnino ali pa starostno pokojnino namesto predčasne pokojnine, pri čemer bo dokupljena doba do 31. decembra 2012 upoštevana kot pokojninska doba brez dokupa. Učinek takšne odmere pokojnine bo lahko v odpadu zmanjšanja pokojnine zaradi priznanja starostne pokojnine namesto predčasne pokojnine, poleg tega pa bo lahko prišlo tudi do ugodnejšega vrednotenja pokojninske dobe brez dokupa. Zavod bo na novo odmeril starostno pokojnino tudi zavarovancem, ki so z dokupom študija ali vojaškega roka uveljavili starostno pokojnino, pri čemer bo dokup študija in vojaškega roka upoštevan kot delovna doba.

Zakonska novela uvaja tudi izenačitev pravic t. i. drugih (individualnih) kmetov s pravicami združenih kmetov, obvezno zavarovanih, ki so plačevali prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od enako visokih zavarovalnih osnov.

Višji odmerni odstotki

Novost je tudi lestvica odmernih odstotkov za zavarovance: ta se že od lani postopno izenačuje z odmerno lestvico za zavarovanke v šestletnem prehodnem obdobju, tako da bosta lestvici po spolu izenačeni s 1. januarjem 2025. Odmerni odstotek za štirideset let dopolnjene pokojninske dobe bo tako za zavarovance v letu 2021 znašal 59,5, v letu 2022 60,5, v letu 2023 61,5, v letu 2024 62,5, od 1. januarja 2025 dalje pa bo torej znašal 63,5 odstotka. Odmerni odstotek za 15 let zavarovalne dobe za zavarovance bo v letu 2021 znašal 27,5 odstotka, vsako naslednje koledarsko leto pa se bo zvišal za pol odstotka in bo leta 2025 znašal 29,5 odstotka, kot pri zavarovankah znaša že od lani. Glede na postopno zviševanje odmernega odstotka za štirideset let pokojninske dobe za moške se zvišuje tudi odstotek odmere invalidske pokojnine za primer invalidnosti kot posledice poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Letos znaša 59,5 odstotka od pokojninske osnove.

Junija »regres« za upokojence

Letni dodatek ostaja pravica upokojencev. Letos se bo večini uživalcev izplačal skupaj z izplačilom redne pokojnine oziroma nadomestila iz invalidskega zavarovanja za mesec junij, in sicer v petih različnih zneskih od 135 do 445 evrov glede na višino pokojnine. Novost je, da bo tistim, ki prejemajo sorazmerni del pokojnine, skupni znesek pokojnine pa ne presega 525 evrov, letni dodatek v višini 445 evrov izplačan v celoti, in ne v sorazmernem delu.

Januarja višje pokojnine in solidarnostni dodatek

Pokojnine in drugi prejemki razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo se bodo uskladili januarja, in sicer za 2,5 odstotka.

Januarja pa bo izplačan tudi solidarnostni dodatek upokojencem, ki ga predvideva sedmi protikoronski zakon. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ga bo izplačal 11. januarja upokojencem s stalnim prebivališčem v Sloveniji, če prejemajo pokojnine v višini 714 evrov ali manj, in sicer v treh različnih višinah, 130, 230 in 300 evrov. Poleg upokojencev so v enakih višinah do njega upravičeni še prejemniki invalidskih nadomestil, ki so brezposelne osebe s stalnim prebivališčem v Sloveniji, če njihovo nadomestilo znaša 714 evrov ali manj. Pri določitvi višine solidarnostnega dodatka za upokojence se upošteva višina pokojnine oziroma nadomestila, ki ga uživalec prejme v mesecu decembru 2020.

Danes Stražiška tržnica

Stražišče – Na Baragovem trgu v Stražišču bo danes med 17. in 19. uro potekala tradicionalna lokalna eko in konvencionalna tržnica, ki jo vsak drugi petek v mesecu pripravljajo Krajevna skupnost Stražišče, Krožek za zdravo življenje pri KUD Bitnje in Društvo Sorško polje.

Delati začelo javno komunalno podjetje

Škofja Loka – Z novim letom je začelo delati javno podjetje Komunala Škofja Loka. Javno podjetje je odkupilo delnice Loške komunale, ki je prej opravljala gospodarske javne službe s koncesijsko pogodbo, prevzelo je tudi vse zaposlene. Tudi za občane ni sprememb.

k KOMENTAR
Ana Šubic

Za solidarnost ni meja

Deset dni je, kar je osrednjo Hrvaško stresel rušilni potres, ki smo ga dobro čutili tudi številni Slovenci. Za domačine na prizadetih območjih se je začel pekel: nastala je ogromna materialna škoda, mnogi so v mrzlih zimskih dneh ostali brez vsega, tudi brez strehe nad glavo, nekateri so celo izgubili bližnje. Na nesrečo domačine opominjajo tudi popotresni sunki, ki jim vsakič znova naženejo strah v kosti ...

Začelo se je odpravljanje posledic potresa, na Hrvaško prihaja humanitarna pomoč iz tujine in med prvimi se je izkazala tudi naša država pa tudi številni Slovenci, ki so prispevali tako materialne dobrine kot tudi finančne prispevke. Humanitarne organizacije so tako že kmalu po katastrofi lahko nakazale prvo prepotrebno denarno pomoč, poleg tega so številna društva in posamezniki organizirali zbiranje materialne pomoči. Na neverjeten odziv je naletela akcija podjetnika iz Vrbe, ki je v sodelovanju z gasilci in prevozniki v prvem tednu po potresu na Hrvaško poslal 35 kombijev in osem tovornjakov darovane materialne pomoči. »Srce se ti trga, ko gledaš uboge ljudi,« je po predaji pomoči zapisal na Facebook in dodal, da pogled na hvaležne obraze odtehta ves trud in neprespane noči. Pa tudi, da se v takih trenutkih zaveš, da si srečen, če imaš topel dom in zdravje ...

Med tistimi, ki so domačinom vlivali upanje na boljši jutri, je tudi 28-letnik iz Železnikov, ki je na zadnji dan lanskega leta v Petrinjo, kjer je pri sorodnikih kot otrok preživel veliko časa, odpeljal poln kombi pomoči, ki so jo v nekaj urah zbrali na Selškem. Ko te človek gleda objokan in se ti zahvaljuje, te resnično stisne, nam je zaupal. Tudi 36-letni Škofjeločan, ki je na Hrvaško odpeljal dva kombija pomoči, je bil nad odzivom darovalcev zelo presenečen – naknadno je prejel še več sto klicev tistih, ki bi želeli pomagati. Odmevala je tudi zgodba 25-letne Blejke, močno prizadete ob fotografiji gospoda, ki je iz ruševin rešil svojega konja, kar jo je spodbudilo k zbiranju krme za živali. Sedem ton sta jo s fantom odpeljala na Hrvaško, o čemer so pisali tudi tam.

To je le peščica od številnih humanitarnih akcij, ki so in še potekajo za pomoč Hrvaški. Tako kot že mnogokrat smo Slovenci tudi tokrat pokazali, da znamo biti solidarni in (vsaj za nekaj časa) pozabiti na spore in odprta vprašanja med našima državama. Bi se kar strinjala z besedami prej omenjenega podjetnika iz Vrbe, ki vsem polaga na srce, da si moramo vedno pomagati med seboj – ne glede na spol in ne glede na narodnost. In da se imejmo radi, saj le tako lahko dosežemo nemogoče.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

In memoriam

Cecilija Gorjanc

1934–2020

Spoštovani!

Ob novici o smrti Cecilije Gorjanc smo bili na Društvu računovodskih in finančnih delavcev Kranj čustveno vsi izjemno prizadeti. Tvoj boj z boleznijo je bil očiten, vendar smo verjeli, da naše Cilke, kot smo ti rekli, nič ne more premagati. Če nekoga skoraj šest desetletij naslavljaš »stanovska kolegica«, tako dolgo si delala v našem društvu, ne moreš razumeti, da je naše življenje lahko tako hitro minljivo.

Rojena si bila leta 1934, v Besnici, v družini Vodir. Že v mladosti si bila v okviru KUD Besnica vrsto let zelo aktivna pevka in igralka.

Po končani srednji ekonomski šoli si se zaposlila in zelo hitro napredovala v službi, saj si bila s svojimi lastnostmi sposobna obvladovati zahtevno delo na finančno računovodskem področju. Kot vodja finančno računovodskega sektorja si bila skoraj vso delovno dobo zaposlena v Trgovskem podjetju Elita Kranj. Kot uveljavljena računovodkinja si bila dobrodošel partner tudi na funkcijah izven podjetja, kot neodvisna svetovalka, organizatorka in strokovnjakinja.

Take se te spominjamo tudi kolegice in kolegi s finančno računovodskega področja. V letu 1959 je bilo ustanovljeno naše Društvo računovodskih in finančnih delavcev Kranj, v katerega si bila vključena kot ustanovni član in vztrajala v delu skoraj 60 let. Ob 40 letnici delovanja društva si prejela najvišje priznanje – zlato plaketo društva.

Glavno poslanstvo društva je bilo izobraževanje članstva. To delo je bilo izredno zahtevno in odgovorno, zlasti v stalno spreminjajoči zakonodaji in ni dopuščalo ležernosti, nepoznavanja in nestrokovnosti.

Delo v društvu je bilo organizirano preko Upravnega odbora, katerega stalna članica si bila do leta 2018 tudi ti. Še zlasti si bila izpostavljena kot članica komisije za izobraževanje. V 60-ih in 70-ih letih je bila edina oblika takratnega izobraževanja, da so se računovodje začeli organizirano sestajati, kar je hitro preraslo v stalno obliko srečevanja in dogovarjanja o enotnih strokovnih stališčih. Pozneje pa je poslanstvo društva preraslo v nepogrešljiv vir znanja in izkušenj v procesu poslovnega odločanja.

Spominjamo se te kot osebe, ki je skrbela tudi za družabnost članstva. Skrbela si za organizacijo številnih medsebojnih druženj članov društev, tako na strokovnih ekskurzijah, kot na daljših strokovnih potovanjih doma in v tujini. Posebno se te bodo spominjali tudi v društvih na Jesenicah, Tržiču, Žireh, Celju, Ljubljani, Novem mestu in Zagrebu.

Zato vedi, draga Cilka, da je v bogatem mozaiku uspešne rasti in razvoja našega društva, precejšen del kamenčkov tvojih.

Dragi domači: Skušajte, ne misliti na to, kar vam je usoda vzela, temveč mislite na vse, kar vam je Cilka lepega dala. Misel na vesele trenutke, ki ste jih delili v družinskem krogu, na njeno srčnost in ljubezen do vas, naj bo brv, ki vodi preko žalosti v prihodnost. In Cilka bo v srcih vedno z nami.

V imenu Društva računovodskih in finančnih delavcev Kranj se ti, Cilka, zahvaljujemo za vse, kar si storila za naše društvo, tvojim najbližjim pa ob boleči izgubi izrekamo globoko sožalje!

Društvo računovodskih in finančnih delavcev Kranj

Društvo računovodskih in finančnih delavcev Kranj, Prešernova ulica 11, Kranj

Matjaž Koman ostaja na čelu zavoda

Žirovnica – Dosedanji direktor Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica Matjaž Koman bo zavod vodil tudi v mandatu 2021–2025. Še en mandat so mu potrdili žirovniški občinski svetniki na zadnji seji. Koman je bil tudi edini prijavljeni na razpis za direktorja. Kot je dejal, so v zadnjih petih letih postavili temelje, na katerih bodo gradili naprej, med prednostnimi nalogami v novem mandatu pa je poudaril dva projekta, in sicer oblikovanje kolektivne blagovne znamke Žirovnica in kataloga urbane opreme za Žirovnico. V občini naj bi razvijali trajnostni, kulturni in aktivni turizem. Trajnostna načela bodo vključena pri vseh investicijah, organizaciji dogodkov, promociji, Žirovnica pa naj bi postala butična destinacija s kakovostnimi doživetji. Med bodočimi načrti je tudi priprava idejne zasnove za prometno ureditev Završnice s parkirišči, info točko in ureditvijo prometa proti Valvasorjevemu domu in Domu pri izviru Završnice in obnovo Čopove spominske sobe.

Gradnja kolesarske povezave

Podvoz pod železniško progo na regionalni cesti v Lipniško dolino med Radovljico in Lescami bodo uredili tako, da bodo dogradili še dva posebna podvoza oziroma podhoda za pešce in kolesarje. Odsek regionalne ceste bo zaradi del za ves promet zaprt do sredine marca.

Marjana Ahačič

Ob straneh starega podvoza bodo uredili nove preboje pod železnico, namenjene kolesarjem in pešcem. Odsek ceste bo zato pri Lescah do sredine marca zaprt za promet.

Radovljica – V navezavi na dela, ki se nanašajo na obnovo gorenjske železniške proge, projekte začenja tudi Občina Radovljica. Eden večjih, ki se začenja prav v teh dneh, je ureditev kolesarske in peš povezave ob podvozu pod železniško progo med dvema krožiščema, ki sta med Radovljico in Lescami na regionalni cesti Lesce–Kamna Gorica–Lipnica.

Gre za investicijo v sklopu projekta kolesarske povezave med upravnim središčem Radovljica in železniško postajo v Lescah, ki zajema ureditev manjkajočih odsekov. Izvedba bo potekala v dveh sklopih. V prvem sklopu je zajeta gradnja kolesarske steze in hodnika za pešce ob regionalni cesti med krožiščema z Boštjanovo ulico in Gorenjsko cesto z delno rekonstrukcijo regionalne ceste. V tem okviru bosta izvedena dva preboja za ločeno vodenje pešcev in kolesarjev skozi železniški nadvoz, kar pomeni izvedbo dveh manjših predorov na obeh straneh ceste pod železniško progo.

Delno rekonstrukcijo in obnovo regionalne ceste bo v dogovoru z občino sočasno izvajala Direkcija RS za infrastrukturo, občina pa bo ob tem na rekonstruiranem cestnem odseku zgradila še novo fekalno kanalizacijo. Začetek del je predviden jeseni.

Regionalna cesta iz Lesc in Radovljice v Lipniško dolino na odseku od križišča s cesto Rožna dolina do krožišča z Boštjanovo ulico bo od ponedeljka zaprta. Popolna zapora bo predvidoma trajala do sredine marca.

V drugem sklopu gradnje kolesarske povezave, načrtovane v prihodnjem letu, bo zajet še odsek Železniške ulice do železniške postaje v Lescah.

Pričakovani stroški izvedbe kolesarske povezave znašajo 2,4 milijona evrov, od tega bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval 1,4 milijona evrov.

Ker sta gradnja prebojev ter izvedba drugih del v sklopu izvedbe peš in kolesarske poti mogoči samo ob popolni zapori prometa, bo regionalna cesta iz Lesc in Radovljice v Lipniško dolino na odseku od križišča s cesto Rožna dolina do krožišča z Boštjanovo ulico od ponedeljka zaprta. Popolna zapora bo predvidoma trajala do sredine marca.

V času popolne zapore bosta vodena ločena obvoza, in sicer eden za osebna vozila in redno avtobusno linijo ter eden za tovorni promet.

Na delu odseka je predvidena tudi rekonstrukcija cestišča z delno zamenjavo spodnjega ustroja, višinsko korekcijo poteka, korekcijo prečnega profila ceste in ureditvijo cestnih priključkov. Na novo bodo uredili cestno razsvetljavo, prometno signalizacijo, vodovod ter meteorno in fekalno kanalizacijo.

Obvoz za osebna vozila in avtobus bo potekal po regionalni cesti skozi naselje Dolina, za tovorni promet pa čez Črnivec, so sporočili z radovljiške občinske uprave. Čez območje, kjer je predvidena popolna zapora, ni obstoječih ločenih površin za pešce in kolesarje. Za pešce in kolesarje bo nakazana smer obvoza v smeri Lesc, in sicer na začetku zapore v smeri Rožne doline ter na koncu zapore v smeri Boštjanove ulice. Pešci in kolesarji bodo lahko do območja za zaporo dostopali po vzporednih lokalnih cestah in javnih poteh, so še pojasnili na Občini Radovljica.

Največ denarja za obvoznico in most

Občina Žirovnica je pred prazniki dobila proračun za letošnje leto.

Urša Peternel

Most v Piškovci je že leto dni zaprt, letos bodo zgradili novega.

Breznica – Proračun, ki so ga občinski svetniki potrdili na decembrski seji, za leto 2021 načrtuje 4,2 milijona evrov prihodkov in 5,2 milijona evrov odhodkov. Razlika v višini nekaj manj kot milijon evrov bo pokrita s sredstvi, ki so ob koncu lanskega leta ostala na računu. Za investicije bo namenjenih 42 odstotkov vseh proračunskih sredstev, največ denarja, dobrih 535 tisoč evrov, pa bodo namenili za obvoznico mimo Vrbe. Občinski podrobni prostorski načrt za obvozno cesto mimo Vrbe so sprejeli na novembrski seji, Občina Žirovnica pa je že začela zbiranje ponudb za izdelavo projekta. V letošnjem letu bodo proračunska sredstva namenili za parcelacijo, odkupe zemljišč, pridobitev gradbenega dovoljenja in izbiro izvajalca. Župan Leopold Pogačar ob tem upa, da bodo lastniki sodelovali pri prodaji zemljišč, po potrebi bodo izvajali tudi komasacijo, torej združevanje in razdruževanje parcel. Po načrtih naj bi gradnjo obvoznice začeli leta 2022 in jo morda naslednje leto tudi že odprli.

Velik projekt v letošnjem letu bo tudi gradnja nadomestnega mostu v Piškovci, zanj bo Občina Žirovnica namenila dobrih 372 tisoč evrov. Kot je znano, so most zaradi dotrajanosti v začetku lanskega leta zaprli za ves promet, pregled Inštituta za preskušanje materialov in konstrukcij je namreč pokazal alarmantno stanje enega izmed opornikov v vodi. Voda je odnesla skoraj ves beton, stanje so ocenili kot kritično, saj bi lahko vsak trenutek prišlo do porušitve mostu. Pri gradnji novega mostu bosta sodelovali Občina Žirovnica in Občina Bled.

Tretji največji projekt v žirovniški občini v letošnjem letu pa bo ureditev parkirišča na Rodinah, ki je ocenjen na dobrih 200 tisoč evrov.

Gorenjski glas v letu 2021

V letu 2021 bodo izšle 104 številke časopisa Gorenjski glas. Vsem, ki boste plačali letno naročnino, bomo darilo poslali po pošti, izbrali smo nekaj praktičnih izdelkov.

Marija Volčjak

Letos vas žal ne moremo povabiti v naše poslovne prostore in vam ob plačilu letne naročnine na časopis Gorenjski glas izročiti darila ter poklepetati ob kavici. Dobro staro navado je odpravila epidemija; upajmo, da bo cepljenje zaleglo in da se spet srečamo prihodnje leto.

Darila bomo poslali po pošti

Vse več vas je, ki plačujete letno naročnino, saj se to resnično splača, prihranite namreč kar 25 odstotkov oziroma Gorenjski glas tri mesece prejemate zastonj. V bankah dandanes tako ali tako ni več obresti, zato s plačilom na začetku leta ne izgubite ničesar, nam pa pomagate lažje prebroditi poslovno leto, saj je na začetku leta manj oglasov, letos jih bo zaradi epidemije še manj kot običajno.

Veliko vas je doslej prihajalo plačevat letno naročnino k našemu okencu in najbolj tradicionalno darilo je bil dežnik. Letos dežnikov ne bo, saj jih ne moremo pošiljati po pošti. Izbrali smo nekaj praktičnih izdelkov. Naj darilo ostane skrivnost, kot se zanj spodobi. Naj povemo le, da smo dodali kavo, da si jo boste skuhali sami in boste v mislih z nami.

V prihodnjih dneh boste dobili položnice, po prejemu plačila letne naročnine vam bodo iz tiskarne po pošti poslali darilo. Pričakujemo, da jih bodo odposlali dvakrat mesečno, vse bo seveda odvisno od tega, kako hitro bo večina plačala letno naročnino.

V poslovnih prostorih le tehniki

Morda se sprašujete, zakaj smo pošiljanje daril zaupali zunanjemu izvajalcu. Še vedno namreč skoraj vsi delamo od doma, tako se nam je v preteklih desetih mesecih uspelo izogniti okužbam s koronavirusom, ki postaja vse bolj nalezljiv. V poslovnih prostorih delajo le sodelavci in sodelavke tehnike in naročniške službe, ki se oglašajo na vaše telefonske klice.

Zaradi zaščite tehnikov so vrata za obiskovalce zaprta, kajti če bi se okužili, bi to ogrozilo izid Gorenjskega glasa in številnih prilog. Tega pa si seveda ne moremo privoščiti. Veseli smo, da lahko delamo, čeprav od doma, saj se zavedamo, da bi bil brez tega hitro ogrožen obstoj našega podjetja.

Za plačilo položnice vam je sicer na voljo receptorka ob vhodu v poslovno hišo na Nazorjevi ulici 1 v Kranju, ki dela tudi za Gorenjski glas. Če boste prišli s položnico, lahko pri njej plačate naročnino. Toda darilo boste prav tako dobili po pošti, saj jih bodo pošiljali le iz tiskarne. Ne želimo namreč, da bi pri vhodu nastajala gneča in bi vas drugi v poslovni hiši zaradi nevarnosti okužbe gledali postrani.

Cena časopisa ostaja enaka

Leto 2020 je bilo poslovno težko, saj je zaradi epidemije marca »strmoglavilo« oglaševanje, predvsem v Gorenjskem glasu, v prilogah je bil padec manjši. Zaprti so bili lokali, prepovedane prireditve, dogodkov je bilo veliko manj kot običajno in naši novinarji so bili manj na terenu, delali so s pomočjo elektronskih poti.

Obseg petkove številke časopisa smo zato zmanjšali in vsebino enakomerno razporediti na torkovo in petkovo izdajo. Ker ni bilo oglasov in ker je bilo dogodkov bistveno manj, pri vsebini časopisa niste bili prikrajšani. Po poletnih počitnicah smo se septembra vrnili na stari obseg časopisa, toda ne za dolgo, saj je bila oktobra spet razglašena epidemija.

Lani smo s pomočjo manjšega obsega časopisa uspeli pokriti sorazmerno višje stroške pošte in tiska, zato cene časopisa nismo povišali. Tudi letos ostajamo pri stari ceni, ki znaša 1,85 evra na številko, kar velja že od 1. julija 2016, torej že skoraj pet let. Upamo, da se gospodarske razmere po zdravstveni krizi ne bodo pomembno poslabšale.

Tudi popusti ostajajo enaki

V veljavi ostajajo tudi vsi popusti, ki seveda veljajo za posameznike oziroma za fizične osebe, medtem ko pravne osebe plačujejo polno ceno. Pri letni naročnini je popust 25-odstoten, pri polletni 20-odstoten in pri rednem plačevanju mesečne naročnine 10-odstoten.

Prihranek pri letni naročnini znaša 48,10 evra, pri polletni naročnini za obe polletji znaša 38,48 evra, pri rednem plačevanju mesečne naročnine je prihranek odvisen od števila izidov mesečno. Natančne izračune si lahko ogledate v tabeli.

Dostava časopisa

Zaradi epidemije nam je Pošta že drugič ukinila jutranjo dostavo časopisa. Tudi sicer so z jutranjo dostavo težave, saj imajo poštarji vse več dela s paketi. Zato se že dogovarjamo s podjetjem Izberi iz Ljubljane, ki skrbi za dostavo dnevnih časopisov. Upamo, da bomo v naslednjih mesecih razrešili problem jutranje dostave časopisa.

Prav nič nam pri tem ne ne gre na roko splošno upadanje tiskanih naklad, predvsem dnevnikov, ki so najbolj na udaru spletnih medijev. K sreči to za Gorenjski glas ne velja, saj se v lanskem letu število naročnikov ni bistveno zmanjšalo, kar pomeni, da ste nam ostali zvesti tudi v teh težkih časih in da skupaj premagujemo epidemijo.

Zato lahko rečemo, da je Gorenjski glas še vedno najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji, saj je raziskava v letu 2019 (lani ni bila izvedena) pokazala, da ima kar 65.600 bralcev.

Karavanke bodo izhajale naprej

Lani smo napovedali izdajanje revije Premoženje, namenjene financam, bančništvu, podjetništvu, nepremičninam, avtomobilizmu. Zaradi epidemije smo načrt preložili na boljše čase.

Zelo dobro je bil sprejet časopis Karavanke, ki izhaja v okviru čezmejnega evropskega projekta SmartTourist, projektna partnerja sta Mohorjeva družba in podjetje xamoom iz Celovca. Namenjen je literarni dediščini Karavank in na obeh straneh meje je bil časopis zelo dobro sprejet, tudi številka, ki je izšla v nemščini in je bila v bistveno večji nakladi priložena časopisu Kleine Zeitung.

V okviru čezmejnega projekta bodo v letošnjem prvem polletju izšle še tri številke Karavank, dve v slovenščini in ena v nemščini. S pomočjo Mohorjeve družbe smo že našli možnost, da bodo Karavanke izhajale naprej in povezovale slovenske bralce na obeh straneh meje. Vsebinsko bomo časopis lahko razširili, saj ga ne bo več omejevala vsebina čezmejnega projekta.

Izračun naročnin

Izvod Gorenjskega glasa stane 1,85 evra, v letu 2021 bodo izšle 104 številke časopisa, v prvem polletju 51 številk in v drugem polletju 53 številk; mesečno osem ali devet številk časopisa.

- **LETNA naročnina**

104 številke × 1,85 EUR	192,40 EUR
25 % popusta	– 48,10 EUR
za plačilo	**144,30 EUR**

- **LETNA naročnina – samo petki**

52 številk × 1,85 EUR	96,20 EUR
25 % popusta	– 24,05 EUR
za plačilo	**72,15 EUR**

- **POLLETNA naročnina – 1. polletje**

51 številk × 1,85 EUR	94,35 EUR
20 % popusta	– 18,87 EUR
za plačilo	**75,48 EUR**

- **POLLETNA naročnina – 2. polletje**

53 številk × 1,85 EUR	98,05 EUR
20 % popusta	– 19,61 EUR
za plačilo	**78,44 EUR**

- **POLLETNA naročnina – samo petki – 1. polletje**

25 številk × 1,85 EUR	46,25 EUR
20 % popusta	– 9,25 EUR
za plačilo	**37,00 EUR**

- **POLLETNA naročnina – samo petki – 2. polletje**

27 številk × 1,85 EUR	49,95 EUR
20 % popusta	– 9,99 EUR
za plačilo	**39,96 EUR**

- **MESEČNA naročnina (8 številk) – januar, februar, maj, september**

8 številk × 1,85 EUR	14,80 EUR
10 % popusta	– 1,48 EUR
za plačilo	**13,32 EUR**

- **MESEČNA naročnina (9 številk) – marec, april, junij, julij, avgust, oktober, november, december**

9 številk × 1,85 EUR	16,65 EUR
10 % popusta	– 1,66 EUR
za plačilo	**14,99 EUR**

Matura bo prilagojena

Na Državnem izpitnem centru se v letošnjem šolskem letu pripravljajo za izvedbo mature v klasični, pisni obliki, kljub temu pa bodo maturanti zaradi epidemije covida-19 deležni bonusov in drugih prilagoditev.

Mateja Rant

Ljubljana – Tako pri splošni kot poklicni maturi bodo uvedli tako imenovani splošni bonus, s katerim želijo omiliti slabše pogoje za priprave na maturo zaradi zaprtja šol, odpadlega pouka in pouka na daljavo. Bonus bo veljal za vse predmete v obsegu desetih odstotkov na neuspešno opravljeni del zunanjega dela izpita, kar pomeni, da pri vrednotenju nalog vsak kandidat za vsako nerešeno ali nepopolno rešeno nalogo dobi deset odstotkov možnih točk. Obenem so zmanjšali obseg vsebin pri ustnih izpitih – število izpitnih vprašanj za ustni izpit bodo skrčili za 15 odstotkov in izločili vsebine, ki ne bodo v celoti obdelane oziroma utrjene.

Pri splošni maturi bo pri slovenščini šolski esej pripravljen na podlagi razpisanega tematskega sklopa Razmerje med generacijami, in sicer bodo pri razpravljalnem eseju kandidati lahko izbrali enega ali oba romana v celoti. Pri razlagalnem eseju prilagoditev ni, predložen bo še neobravnavani odlomek enega izmed književnih del razpisanega tematskega sklopa. Pri pisnem izpitu iz matematike bo dovoljeno računalo za lažje reševanje nalog, v izpitnih polah bo objavljeno tudi večje število formul. Pri tujih jezikih bodo omogočili izbirnost pri naslovu daljšega pisnega sestavka, saj bodo predložili še dodatni naslov, kar doslej ni bilo vključeno, je pojasnila predsednica državne komisije za splošno maturo Marina Tavčar Kranjc. Pri poklicni maturi bodo poleg že omenjenega 10-odstotnega splošnega bonusa in zmanjšanja obsega vsebin ocenjevanja za 15 odstotkov dodatno zagotovili izbirnost tudi tam, kjer je do zdaj ni bilo, je razložil predsednik državne komisije za poklicno maturo Boris Dular. Prilagoditve so predvidene tudi pri četrtem predmetu na poklicni maturi, v okviru katerega dijaki pripravijo izdelek ali izkažejo znanje pri opravljanju storitve. Ministrica za izobraževanje, znanost in šport Simona Kustec bo po Dularjevih besedah državno komisijo za poklicno maturo pooblastila, da odobrijo prilagoditve, ki bodo potrebne, da bodo lahko dijaki kakovostno in uspešno zaključili ta predmet – prilagodili bodo recimo število vaj ali pripravo dokumentacije, je razložil Dular.

BESEDA ŽUPANA
janez Fajfar

Županovo voščilo

Ne morem reči, da je najhuje za nami, ne morem reči, da bo jutri zagotovo bolje, ne morem trditi, da je vse odvisno samo od nas. Kljub temu pa lahko rečem, da iskreno verjamem v dobro, ki je v vsakem izmed nas, v sodelovanje, v spoštovanje, v sočutje. Bodimo drug drugemu človek in prijatelj, pa bosta svet in leto 2021 lepša in boljša!

Podpisana pogodba za obnovo mostu v Piškovci

Župana občin Bled in Žirovnica Janez Fajfar in Leopold Pogačar sta danes skupaj z izvajalcema del družbo Garnol, d. o. o., in partnerskim izvajalcem Gorenjsko gradbeno družbo podpisala pogodbo za obnovo mostu v Piškovici. Dela so vredna okoli pol milijona evrov, investitorici pa sta obe občini. Kot je povedal žirovniški župan Leopold Pogačar, je gradnja mostu konkretna in simbolna poteza sodelovanja dveh sosednjih občin, blejski župan Janez Fajfar pa je dodal, da se veseli obnove, saj gre za dragoceno cesto med obema občinama, pomembno tako za domačine kot za tiste turiste, ki radi raziskujejo pokrajino okoli sebe. Direktor družbe Garnol Aleksander Schara je dejal, da bodo dela obsežna in zahtevna, rušitvena in pripravljalna dela pa bodo začeli izvajati praktično takoj. Izvajalec in njegov partner imata za dokončanje del na voljo leto dni.

Tekaške proge na Bledu urejene

Turizem Bled je skupaj s Tekaško smučarskim klubom Bled že pred prazniki uredil tekaške proge tako za drsalno kot za klasično tehniko. Ker letos turistov in gostov zaradi epidemije ni, so tokrat proge na voljo domačinom. Obnavljajo jih vsake tri dni oziroma glede na snežne in vremenske razmere. Po zadnjih podatkih so urejene na Dobah, v Dindolu in na Rečici, na novo pa tudi na Bohinjski Beli.

BLED
Podoba raja.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

OBČINA BLED, CESTA SVOBODE 13, BLED

Strokovna nagrada za obnovo grajskega parka

Projektant Matej Kučina, avtor obnove parka Blejskega gradu, je za svoje delo prejel mednarodno nagrado BigSEE Architecture Award 2020 – Grand Prix.

Kot so zapisali v utemeljitvi, zasnova grajskega parka predstavlja moderno interpretacijo prostora, napolnjenega z zgodovino.
Dela so bila končana v letu 2019. Zavod za kulturo Bled je pred tem zaokrožil desetletni cikel investicij v obnovo grajske stavbe in tako so v letu 2019 začeli uresničevanje vizije prenov in razvoja v razširjenem grajskem kompleksu.
Prvi načrt, ki so ga tako uresničili, je bila ureditev grajskega parka. Istočasno z urejanjem parka so glede na občutljivost tega področja na njem potekale tudi obširne arheološke raziskave.
Investicija je obsegala celovito sanacijo vseh opornih skalnih zidov, podiranje in pozidavo v prvotnih gabaritih, izgradnjo okoli 250 metrov novih, delno osvetljenih sprehajalnih poti vključno z razgledališčem in treh stopnišč za urejene prehode skozi park. Skoraj celotna površina je prekrita z novo travno rušo, odstranili so stara, umirajoča drevesa in v skladu s soglasji in projektom zasadili nova, park so opremili tudi z novimi klopmi. Investicija je znašala nekaj več kot 300.000 evrov.
Na javnem razpisu je bilo za izvajalca izbrano podjetje Lesnina MG oprema, d. d., Ljubljana, dela pa so potekala v skladu z načrtom ureditve, ki je delo družbe Bruto Ljubljana oz. arhitekta Mateja Kučine.
Vsa dela so zaradi občutljivosti terena potekala pod stalnim arheološkim nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine, arheologi so poleg tega opravili tudi obsežne raziskave. Najdbe izhajajo iz različnih zgodovinskih obdobij, kar dokazuje, da je bilo to področje stalno naseljeno. Med njimi se nahajajo osti puščic, kamnite sekire, rimski novci, okraski in druge najdbe. Javnosti jih bodo predstavili v okviru arheološkega muzeja, ki ga nameravajo urediti na prostoru sedanje mehanične delavnice ob galeriji moderne umetnosti, ki nastaja na lokaciji nekdanje Pristave.

Tržnico Bled so občani in občanke vzeli za svojo

Z zadovoljstvom lahko potrdimo, da je projekt Tržnice Bled na območju starega bencinskega servisa ob Ljubljanski cesti zaživel.

Kljub velikemu zanimanju za najem prostora za raznovrstne druge dejavnosti so se na Občini Bled odločili, da dajo prednost vsebini, namenjeni občanom. Tako je na zunanji površini nastal projekt Tržnica Bled, v notranjem delu objekta pa pripravljajo trgovino brez embalaže. Občanom tako želijo ponuditi celoletno ponudbo lokalno pridelane in predelane hrane. S trdim delom jim je uspelo pridobiti ponudbo širokega izbora izdelkov, ki v pretežni meri lahko nadomesti sobotni ali nedeljski odhod v klasično trgovino. Ob umestitvi trgovine brez embalaže v notranjem delu objekta pa bo območje dobilo zaključeno celoto, kjer bo vsak dan moč dobiti praktično vse, kar potrebujete.
Vseeno si na Bledu želijo, da bi bila Tržnica Bled še bolj prepoznana v očeh občanov. Ob koncih tedna sodeluje osem različnih ekoloških kmetij, več vinarjev, na voljo so odlična peciva in slaščice, vrhunska potujoča mesnica ter suha roba, pečeni kostanj in razni izdelki domače obrti. Tržnica Bled je živ projekt. Ponudba je iz tedna v teden bolj pestra, območje pa bomo nadgrajevali tudi z drugimi vsebinami, ki jih v tem času zaradi razmer še ne moremo. Želimo si, da tržnica po tem, ko premagamo epidemijo, postane tudi družabni prostor in prostor srečevanja občank in občanov.

Obnova Hotela Brdo do junija

1. stran

Kot je poudaril Hribar, nameravajo s prijavo investicije pridobiti tudi določen delež evropskih sredstev, zato še ni znano, koliko bo obnova hotela na koncu stala davkoplačevalce.

Podjetje Makro 5 gradnje je kot ekonomsko najugodnejši izmed štirih ponudnikov, ki so se javili na novembrski razpis, ponudilo tudi najkrajši, 130-dnevni rok izvedbe del. »Delo v predvidenem terminskem planu bo zelo natrpano, odvijati se bo moralo zelo hitro in usklajeno. Začelo se bo z dokončnim praznjenjem, rušitvenimi deli in instalacijami, vzporedno se bo postavljala vzorčna soba, saj se izvajalec zaveda, da mora vse materiale naročiti najkasneje do začetka marca,« je povedal namestnik direktorja JGZ Brdo Franci Jagodic. Po njegovi oceni bo najtežji začetek del, ki bodo potekala v zimskih razmerah, zato bodo najprej stekla notranja dela, kasneje pa še obnova strehe in fasade hotela. Izvajalec mora sicer poleg gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del poskrbeti tudi za dobavo in montažo opreme ter pravočasno pridobiti uporabno dovoljenje.

»Dobili bomo čudovit hotel s 119 sobami, ki bo pomemben segment turistične ponudbe na Brdu, v občini Kranj in tudi širše,« je dejal Hribar. Po njegovih zagotovilih projekt ostaja skladen z idejnim projektom podjetja Esplanada, ki so ga predstavili sredi lanskega leta, izločili so le nov velneški center, saj bodo le obnovili obstoječega. Število sob bodo z obstoječih 78 povečali na 119. Kot je še povedal Hribar, pri trženju prenovljenega hotela ne računajo samo na protokolarne goste, temveč so na prvem mestu poslovni dogodki ter športne ekipe, na primer nogometne, nastaja pa tudi idejna zasnova olimpijskega centra za dvoranske športe na Brdu.

V. d. direktorja Marjan Hribar / Foto: Gorazd Kavčič

Število zaposlenih na JGZ Brdo se je po zaprtju hotela in zaradi epidemije v zadnjem obdobju zmanjšalo z 215 na 157, po ponovnem odprtju pa načrtujejo zaposlitev dodatnih štirideset sodelavcev. Leto 2020 je sicer zavod končal v zelenih številkah, s čimer so presegli med letom spremenjeni poslovni načrt, po katerem so načrtovali šestdeset tisoč evrov izgube, je še povedal Hribar.

Hotel Brdo bodo predvidoma obnovili do začetka predsedovanja Slovenije Svetu EU v drugi polovici leta. / Foto: Gorazd Kavčič

Sprejeli Lokalni energetski koncept

Jasna Paladin

Kamnik – Kamniški svetniki so na decembrski seji sprejeli Lokalni energetski koncept – dokument, ki ga občinam nalaga energetski zakon, pripraviti in sprejeti pa ga morajo vsakih deset let. Lokalna skupnost z lokalnim energetskim konceptom določi način bodoče oskrbe z energijo, ukrepe za učinkovito rabo energije in zviševanje energetske učinkovitosti ter uporabo obnovljivih virov energije. Da so prihodnji ukrepi lahko učinkoviti, je treba poznati obstoječe stanje, in temu so se pripravljavci dokumenta res posvetili, zato so za pripravo potrebovali kar dve leti. Kot je svetnikom predstavil Jure Eržen iz agencije LEAG, so naredili popis javnih in večstanovanjskih stavb in tudi vseh večjih podjetij, iz katerega je denimo razvidno, da so od javnih stavb energetsko daleč najbolj potratni zdravstveni dom, OŠ Frana Albrehta in Vrtec Kamenček. Z ukrepi, ki sledijo zbranim ugotovitvam, si bo občina do leta 2030 med drugim prizadevala emisije toplogrednih plinov zmanjšati za petnajst odstotkov, rabo energije v stavbah za dvajset odstotkov, prav za toliko pa tudi emisije CO_2 v prometu.

Občina Šenčur
Kranjska cesta 11
4208 Šenčur

Občina Šenčur obvešča, da je danes, v **petek, 8. januarja 2021,** na svoji spletni strani www.sencur.si objavila:

1. **Javni razpis za sofinanciranje programov na področju socialno-humanitarnih dejavnosti, ki se sofinancirajo iz proračuna občine Šenčur za leto 2021.** Rok za prijavo na javni razpis je **9. februar 2021.**
2. **Javni razpis za sofinanciranje mladinskih projektov in programov ter stroškov delovanja izvajalcev mladinskih projektov in programov iz proračuna občine Šenčur za leto 2021.** Rok za prijavo na javni razpis je **9. februar 2021.**
3. **Javni razpis za sofinanciranje športnih programov v občini Šenčur za leto 2021.** Rok za prijavo na javni razpis je **9. februar 2021.**
4. **Javni razpis za sofinanciranje programov dejavnosti, projektov in prireditev, ki niso predmet drugih razpisov v Občini Šenčur za leto 2021.** Rok za prijavo na javni razpis je za **sklop A, B in D 30. september 2021, za sklop C pa 9. februar 2021.**

Za trideset milijonov investicij v ceste

1. stran

Kot pojasnjujejo na Direkciji, s t. i. drsnim planom zagotavljajo stabilnejši in enakomernejši obseg investicij v cestno infrastrukturo.

Na območju Gorenjske bo Direkcija letos nadaljevala gradnjo v okviru projekta nadvoza nad železnico na Jesenicah. Investicija v vrednosti nekaj manj kot 1,2 milijona evrov bo zaključena predvidoma v prvi polovici tega leta.

Eden večjih projektov na Gorenjskem se začenja med občinama Kranj in Šenčur. Direkcija je namreč podala vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja za 3,5 kilometra ceste med Hotemažami in Britofom. Začetek gradnje je predviden po pridobitvi gradbenega dovoljenja, predvidoma v drugi polovici leta, ocenjena vrednost gradbenih del pa znaša 5,3 milijona evrov.

V občini Gorenja vas - Poljane bodo na območju med Trebijo in Sovodnjem sanirali podporne in oporne zidove in brežine, načrtujejo tudi postavitev mostu v dolžni deset metrov in rekonstrukcijo ceste, izgradnjo pločnikov in cestne razsvetljave. Pogodba za izvedbo del je že sklenjena, gradnja, ki bo stala 4,6 milijona evrov, pa je predvidena v začetku leta.

V Gorenji vasi Direkcija načrtuje tudi most čez Poljansko Soro. Ocenjena vrednost gradbenih del znaša milijon evrov.

Med težko pričakovane investicije spada tudi začetek gradnje obvoznice mimo Vodic. Projekt je do pridobitve gradbenega dovoljenja sicer v pristojnosti Darsa, gradnjo pa bo vodila Direkcija. Začetek gradnje je predviden sredi leta, če bo do takrat pridobljeno gradbeno dovoljenje. Vrednost del bo znana, ko bo izdelana projektna dokumentacija.

V Kranju v letošnjem letu načrtujejo rekonstrukcijo nadvoza čez železnico v Kranju, ki bo po ocenah znašala 2,6 milijona evrov. Nadvoz čez železnico načrtujejo tudi v Lescah. Trenutno je v teku javno naročilo za izbor izvajalca del, ki so ocenjena na tri milijone evrov.

Rekonstrukcija mostov je predvidena tudi na državni kolesarski povezavi D2 v Tabrah in Belci. Vrednost investicije je ocenjena na 1,9 milijona evrov.

Letos bodo uredili tudi cesto skozi Tupaliče. Projekt zajema ureditev para avtobusnih postajališč, križišča za naselje Preddvor, površin za pešce ter ukrepov za umirjanje hitrosti na odsekih državne ceste Spodnje Jezersko–Preddvor in ter Preddvor–Kranj. Vrednost investicije je 2,18 milijona evrov.

Direkcija bo obnovila tudi dober kilometer dolg odsek ceste Škofja Loka–Jeprca skozi Godešič. Razpis je v zaključni fazi, pogodba z izvajalcem bo podpisana v kratkem, ocenjena vrednost gradbenih del pa znaša 1,5 milijona evrov.

Direkcija bo uredila tudi tri krožna križišča. V Lipici pri Škofji Loki bo stalo 940 tisoč evrov. Trenutno potekajo odkupi zemljišč. Krožišče bo tudi na stiku cest Podkoren–Kranjska Gora, Kranjska Gora–Mojstrana–Dovje in Kranjska Gora–Erika. Trenutno poteka javno naročilo za izbor izvajalca. Investicija bo stala 540 tisoč evrov. Uredili bodo tudi krožišče Šobec na cesti Lesce–Bled, kar bo stalo 470 tisoč evrov.

Direkcija namerava sanirati tudi plaz Lajše na cesti Lipnica–Kropa–Rudno, kar bo stalo 710 tisoč evrov.

Kot so nam še pojasnili na Direkciji za infrastrukturo, imajo na območju Gorenjske v okviru rednega vzdrževanja v tem in prihodnjem letu v načrtu še več manjših obnov in sanacij državnih cest v skupni vrednosti 3,4 milijona evrov. Z vsemi zgornjimi investicijami v državne ceste (vključno z že lani začeto sanacijo železniškega nadvoza na Jesenicah in brez vodiške obvoznice) so investicije Direkcije v letošnjem letu ocenjene na 29,3 milijona evrov.

Novi selektor veslaških reprezentanc

Iztoka Čopa je nasledil Jan Ilar.

Maja Bertoncelj

Kranj – Veslaška zveza Slovenije je dobila svojega četrtega selektorja v obdobju samostojnosti. To je Jan Ilar, glavni trener ljubljanskega kluba in reprezentančni trener v preteklem 12-letnem obdobju. Nasledil bo Iztoka Čopa. Ilar je bil v preteklem obdobju v okviru reprezentance aktiven tudi kot koordinator za kategorijo članov do 23 let, zadnje leto pa še kot pomočnik selektorja.

Predsednik Veslaške zveze Slovenije Jošt Dolničar je ob izdaji sklepa o imenovanju selektorja izrazil pričakovanje po tvornem sodelovanju med selektorjem, klubi in trenerji pri zasledovanju skupnega cilja, to pa je doseganje vrhunskih rezultatov v vseh starostnih kategorijah z vrhuncem na članskem evropskem prvenstvu leta 2023 na Bledu. Pri delovanju oziroma pripravi programa in izvajanju selekcijskega procesa bo zveza sodelovala tudi z Mortenom Espersenom, priznanim danskim strokovnjakom, ki je nazadnje do uspeha pomagal irski reprezentanci. »Prioritetno bom dal poudarek dobremu sodelovanju klubskih trenerjev v reprezentančnem programu in pravočasnemu načrtovanju posameznih reprezentančnih aktivnosti. Slediti moramo postavljenim kvalitativnim standardom pri sestavi in pripravi reprezentančnih posadk, dolgoročno pa moramo biti usmerjeni v razvoj in širitev baze potencialnih članskih veslačev. Naš skupni cilj so vrhunski rezultati, za kar moramo okrepiti program iskanja talentov in nabor tekmovanj za mlade veslače,« je povedal Jan Ilar, novi selektor slovenskih veslaških reprezentanc.

Letošnja veslaška sezona bo dolga z evropskim prvenstvom v Vareseju v začetku aprila in svetovnim prvenstvom v Šanghaju konec oktobra. Vmes je konec julija še tretji vrhunec sezone, olimpijske igre v Tokiu, kamor pa se mora ena od naših posadk še uvrstiti skozi evropske oziroma svetovne kvalifikacije. Serija svetovnega pokala bo gostovala v Zagrebu, Luzernu in italijanski Sabaudiji. Za člane do 23 let bo svetovno prvenstvo v čeških Račicah, evropsko pa v poljski Kruszwici. Mladinci se bodo na svetovnem prvenstvu merili v bolgarskem Plovdivu, na evropskem prvenstvu pa v Münchnu.

Sto let uspehov

Športno društvo (ŠD) Gorje je povabilo na spletno tiskovno konferenco, ki jo je naslovilo ŠD Gorje 1921–2021: 100 let uspehov. Predstavili so program, ki ga pripravljajo ob jubileju, se dotaknili zgodovine društva ter poudarili uspehe nekaterih posameznikov, ki izhajajo iz društva.

Alenka Brun

Zgornje Gorje – Na novinarski konferenci so sodelovali: predsednik ŠD Gorje Gregor Repe, župan Občine Gorje Peter Torkar, predsednik sekcije za tek in biatlon v ŠD Gorje Tomaž Žemva, kot gosta pa so medse povabili predsednika panoge smučarski tek pri Smučarski zvezi Slovenije Romana Beznika ter Nenada Pilipovića, učitelja športa na Osnovni šoli Gorje in velikega podpornika športa in teka na smučeh v Gorjah. Poleg aktivnosti, ki jih pripravljajo v počastitev jubileja, so se dotaknili tudi tradicionalne, že enajste izvedbe dobrodelne prireditve Zvezde na snegu, ki jo bodo tokrat izpeljali virtualno, in sicer 9. januarja 2021 ob 19. uri s prenosom na strani društva na Facebooku.

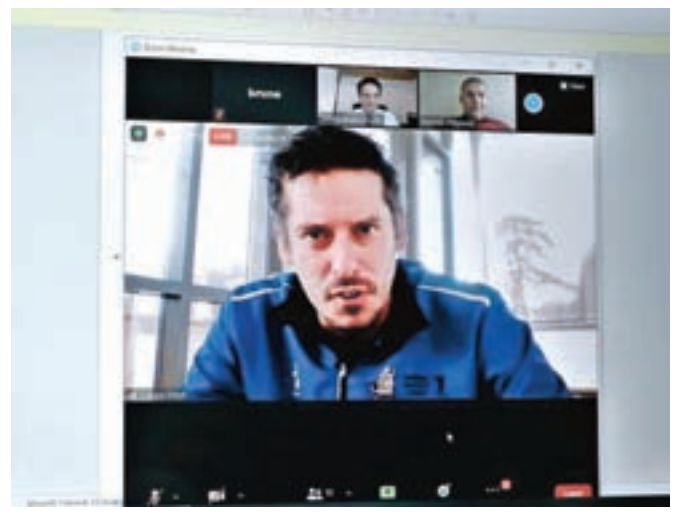

ŠD Gorje je tiskovno konferenco, na kateri so predstavili delovanje društva in se dotaknili njegovega jubileja, tokrat pripravilo na spletu. O društvu je spregovoril tudi predsednik Gregor Repe.

Spletno tiskovno konferenco je povezoval ravno tako član društva Janez Hudovernik, ki je kar nekajkrat poudaril še možnost SMS-doniranja enega ali petih evrov za mlade gorjanske »laufarje«, kot jih je imenoval, medtem ko jih večina pozna tudi pod imenom gorjanski svizci. Donirate lahko s SMS-sporočilom Svizec1 ali Svizec5 na številko 1919.

Gregor Repe, ki je predsednik ŠD Gorje že sedmo leto, je predstavil zgodovino društva in poudaril, da niso tipični tekaški ali biatlonski klub, ampak veliko več. Društvo ima deset sekcij, okoli 350 članov, sekcija teka na smučeh in biatlona pa je edina, ki se ukvarja z vrhunskim športom, druge so rekreativne. Poudaril je pomembnost povezanosti društva z občani in tudi širše ter se zahvalil staršem in članom drugih sekcij, ki se zelo angažirajo, da društvo živi.

Tudi župan Peter Torkar je pohvalil vse, ki pripomorejo k uspešnosti mladih športnikov ter spregovoril o sodelovanju in o tem, kako se bo občina vključila v praznovanje jubileja.

Roman Beznik je poudaril, da uspešnost društva prispeva tudi k dobremu delovanju zveze. Med drugim je bil navdušen nad entuziazmom, ki ga v društvu premorejo obilo, kljub času, v katerih smo se znašli.

O sekciji sami pa je spregovoril vnuk znanega gorjanskega tekača Tomaž Žemva. Omenil je tudi sedem olimpijcev, ki so jih v društvu vzgojili v stotih letih, začenši s svojim dedkom Lovrom Žemvo. Spregovoril je o rezultatih, načrtih in bližnjih ciljih. Večkrat smo slišali tudi ime smučarske tekačice Eve Urevc, ki v letošnji sezoni že navdušuje z odličnimi rezultati.

Nenad Pilipovič verjame v uspehe in stopničke, ki jih čakajo v prihodnosti. Izvedeli smo, kako imajo otroci v OŠ Gorje kopico možnosti, da se že zgodaj spoznajo s smučarskim tekom, opisal je svojo pot in doprinos vseh učiteljev na šoli – pa tudi drugih. Popeljal nas je v svet zimske šole v naravi, šolskih športnih tekmovanj, med katerimi so nekatera sicer netekmovalnega značaja, a zato nič manj pomembna, in delovnih akcij, ki imajo ravno tako širši, ne samo končni finančni učinek.

Skakalna turneja Stochu, Peter Prevc deveti

Kranj – V sredo se je v Bischofshofnu z zmago Kamila Stocha končala 69. novoletna skakalna turneja. Poljak je postal tudi skupni zmagovalec turneje. Najboljši Slovenec na zadnji, četrti tekmi je bil Peter Prevc na 12. mestu, skupno na turneji pa je bil deveti. Kot edini iz naše reprezentance je opravil vseh osem skokov. Slovencem je pred zadnji postajo kazalo veliko bolje. »Do Innsbrucka je bila turneja za nas vrhunska, Bischofshofen žal črna pika, ki nas je stala treh vrhunskih uvrstitev med 15, dveh med deset in ene morda med pet ali višje. Ta konec tedna moramo popraviti vtis iz Bischofshofna, kar nam bo zagotovo uspelo,« je povedal glavni trener Robert Hrgota. Skakalci so se že včeraj preselili na prizorišče naslednjih dveh tekem svetovnega pokala v nemški Titisee-Neustadt. Danes bodo kvalifikacije, jutri in v nedeljo pa tekmi svetovnega pokala.

Visoka zmaga Jesenic v končnici prvenstva

Jesenice – Hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice in HK True Celje so v ponedeljek odigrali prvo četrtfinalno tekmo končnice državnega prvenstva. Jeseničani so zmagali kar s 14 : 0 (4 : 0, 7 : 0, 3 : 0). Povratna tekma bo 11. januarja v Celju. V nedeljo bosta prvo tekmo četrtfinala odigrala HK SŽ Olimpija in HK MK Bled. Jeseničani so v sredo v Alpski hokejski ligi gostovali v Asiagu pri Migross Supermercati Asiago Hockey in izgubili s 3 : 0 (1 : 0, 1 : 0, 1 : 0). Jutri gostijo Wipptal Broncos Weihenstephan. Hokejisti HK Triglav so odigrali tekmo rednega dela v Mednarodni hokejski ligi. Gostovali so pri HK True Celje in jih premagali z 0 : 6 (0 : 1, 0 : 3, 0 : 2). Dve tekmi rednega dela bosta jutri, para pa sta HK Triglav – HK Slavija Junior in HK MK Bled – HD Hidria Jesenice.

Triglavanke v derbiju boljše od Ježice

Kranj – V sredo se je začel drugi del tekmovanja v prvi SKL za ženske. Košarkarice kranjskega Triglava so gostovale pri Ježici in zmagale z 41 : 58 (11 : 17, 11 : 6, 9 : 23, 10 : 12). To je bil sploh prvi domači poraz Ježice v aktualni sezoni. Kranjčanke nova tekma čaka jutri, ko bodo v drugem kolu gostile Akson Ilirijo.

Gorska tekača leta sta iz Gorenjske

Najprestižnejša kipca sta prejela Mojca Koligar iz Kranja in Timotej Bečan iz Medvod.

Maja Bertoncelj

Ljubljana – Konec minulega leta se je s podelitvijo priznanj zaključila gorskotekaška sezona 2020. Tokrat so podelili le štiri kipce: dva za naj gorska tekača ter dva za najobetavnejša gorska tekača. Na sedež Atletske zveze Slovenije so ponje prišli posamično, čestitala pa sta jim predsednik zveze Roman Dobnikar in predsednik Združenja za gorske teke Dušan Papež.

»Letos pokal Slovenije ni bil izpeljan, odpadli sta tudi evropsko in svetovno prvenstvo, še enkrat pa so se izkazali organizatorji Teka na Šmarno goro, ki jim je v oktobru uspelo izpeljati tradicionalno mednarodno tekmo, ki je štela tudi za državne naslove, na podlagi katerih so bila tudi podeljena letošnja priznanja,« je pojasnil Papež. Državna prvaka sta tako postala tudi naj gorska tekača sezone. To sta Mojca Koligar in Timotej Bečan, oba člana KGT Papež. Za njima je uspešna sezona. Koligarjeva je zmagala na 41. Teku na Šmarno goro in Rekordu Šmarne gore. V tujini je na teku Vertikal Nosego premoč morala priznati le nekdanji svetovni prvakinji in trikratni svetovni podprvakinji Valentini Belotti. Na 32. Memorialu Partigiani Stellina v Susi nad Torinom je pritekla šesto mesto kot najhitrejša tuja tekačica. Na teku PizTriVertikal v italijanskem Malonnu je bila tretja. Dan kasneje je dodala četrto mesto na tekmi FlettaTrail. Je tudi zmagovalka Vertikal kilometra Col de Lana, atraktivne preizkušnje v italijanskih Dolomitih. Skupaj z najboljšo mlado tekačico Nušo Mali sta odlično tekli tudi na teku Trofeo Vanoni, najuglednejši štafetni tekmi v Italiji z dolgo tradicijo. Le sekundo sta zaostali za zmagovalnim odrom. Za Bečanom je v letu 2020 nekaj zelo uspešnih mednarodnih tekem, tudi na najpomembnejši na domači Šmarni gori. Poleg naslova državnega prvaka je v mednarodni konkurenci osvojil peto mesto. Dan prej je bil na Rekordu Šmarne gore tretji in popravil slovenski rekord na 11 minut in 12 sekund. Poseben izziv je bil tek iz doline Krme na vrh Triglava, za kar je potreboval eno uro in 26 minut, kar je najboljši čas do zdaj. Na štafetnem tekmovanju Trofeo Vanoni je postavil najboljši čas dneva in slovenski štafeti pomagal do šestega mesta. Izkazal se je tudi na nekaterih drugih italijanskih klasikah. Osmi je bil na tekih PizTriVertikal in Trofeo Nosego.

Slovenska gorska tekača leta 2020: Timotej Bečan in Mojca Koligar / Foto: Peter Kastelic, AZS

Najobetavnejša mlada gorska tekača sezone 2020 pa sta Nuša Mali (AK Olimpija) in Klemen Španring (AD Slovenska Bistrica).

Lov na talente v času epidemije

Šesti Novartisov karierni zajtrk je potekal na spletu in pritegnil okoli tristo strokovnjakov, ki iščejo zaposlitvene priložnosti doma.

Aleš Senožetnik

Mengeš, Ljubljana – Novartisov karierni zajtrk v začetku leta navadno poteka v mengeški enoti Leka, namenjen pa je preobračanju migracijskih tokov izobraženega kadra in spodbujanju zaposlovanja doma. Vsako leto se ga udeležijo mladi strokovnjaki s farmacevtskega, kemijskega, biotehnološkega ali drugega naravoslovnega področja, ki večinoma delajo ali študirajo v tujini in si želijo vrnitve v Slovenijo ter dela v mednarodnem okolju, kakršnega zagotavlja Novartis.

Zaradi epidemioloških ukrepov je karierni zajtrk minuli torek potekal na spletni platformi Zoom, kar pa je botrovalo tudi rekordni udeležbi, saj je priložnost, da se spoznajo z Lekovimi kadrovniki in drugimi zaposlenimi, izkoristilo okoli tristo strokovnjakov, kar je skoraj toliko, kolikor se jih je dogodka udeležilo na dosedanjih petih dogodkih.

Po uvodnih pozdravnih nagovorih so se udeleženci pobližje spoznali z delovanjem farmacevtske industrije v okviru predavanj in pogovorov na 12 tematskih odrih. Na njih so se lahko seznanili s povsem praktičnimi nasveti ob vrnitvi iz tujine v Slovenijo kot tudi z razvojem in karakterizacijo celičnih linij ali z odgovorom na vprašanje, katere kompetence bodo najpomembnejše za uspešen karierni in osebni razvoj v prihodnje.

V okviru dosedanjih kariernih zajtrkov jim je uspelo privabiti 21 strokovnjakov, ki so v minulih letih postali del Novartisovega mednarodnega okolja. »Poleg teh, ki so že našli mesto v naši ekipi, vzdržujemo stike tudi z drugimi, saj se v visokotehnološkem farmacevtskem podjetju nenehno pojavljajo nove priložnosti za razvoj poklicne poti. Priljubljenost pobude dokazuje, da je reševanje največjih zdravstvenih izzivov sodobnega časa in iskanje prebojnih znanstvenih inovacij v okolju z močno organizacijsko kulturo privlačna misel tako za tiste, ki živijo v tujini, kot tiste v Sloveniji,« je dodala Iris Slamič, vodja pridobivanja in zaposlovanja talentov v družbi.

Med mladimi strokovnjaki, ki so se odločili za vrnitev iz tujine, je tudi Miha Homšak, ki se je kot raziskovalec zaposlil v razvojnem centru in je odgovoren za kemijsko sintezo novih farmacevtskih učinkovin. »Že med študijem sem se odločil, da se bom po dokončanju doktorske stopnje vrnil v Slovenijo, saj mislim, da so pri nas odlične karierne priložnosti in da je tudi kakovost življenja zelo visoka. Zanimajo me raziskave v farmaciji in delo v mednarodnem kolektivu, zato sem se želel zaposliti v Leku oziroma Novartisu,« je pojasnil Homšak, ki se je s študija v Veliki Britaniji vrnil prav v času epidemije covida-19, a je celoten proces selitve in zaposlitve kljub temu tekel brez težav, čeprav je prag podjetja prvič prestopil šele ob zaposlitvi oktobra lani. Vsa komunikacija, tudi glede izbire kadrov, se je namreč zaradi epidemije preselila na splet.

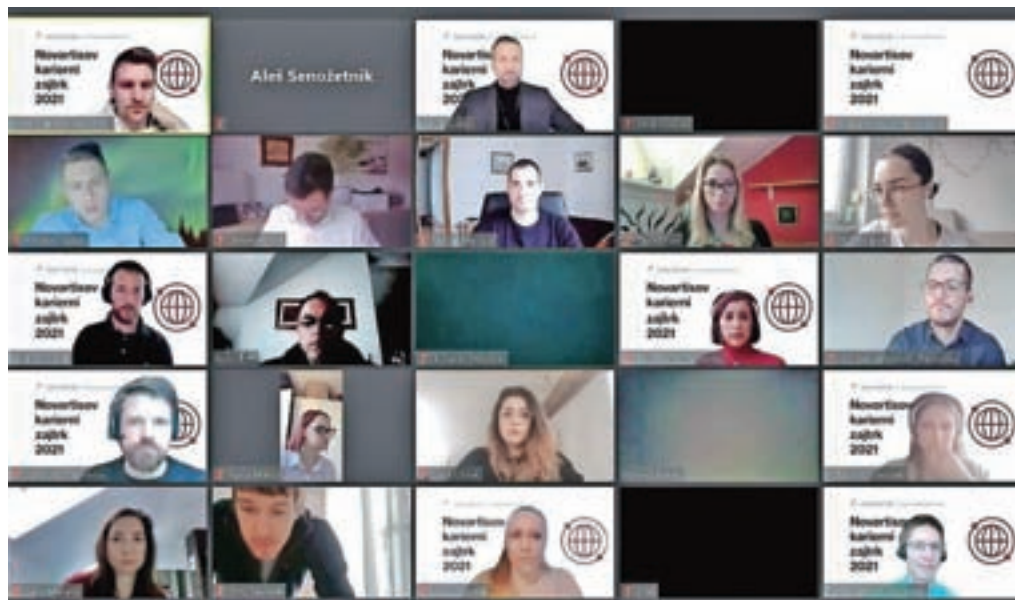

Novartisov karierni zajtrk je tokrat potekal na spletu. / Foto: zajem zaslona

Koronavirus pa je predrugačil tudi delovne procese v družbi in v veliko večji meri uveljavil digitalne načine komunikacije. »Tradicija dela od doma ima pri nas dolgo zgodovino. Kar nekaj nas je to možnost občasno uporabljalo tudi v preteklosti, zaradi česar smo bili dobro opremljeni. Ob začetku epidemije je hitro od doma začelo delati okoli 1500 zaposlenih,« je povedala dr. Darja Ferčej Temeljotov, vodja strateških programov. Kot je še dodala, njihovo delovanje temelji na zaupanju in sodelovanju, zato posebnih kontrolnih mehanizmov, s katerimi bi preverjali učinkovitost zaposlenih, ki delajo od doma, nimajo.

O tem, da nove razmere silijo tudi v nove načine dela, pa priča tudi tehnologija mešane resničnosti, ki jo uvajajo v delovni proces. S posebnimi očali, ki prepoznavajo osebo, ki jih nosi, njegove roke in okolje, ki ga obdaja, si že lahko pomagajo pri učenju, vizualizaciji različnih struktur v prostoru, že v naslednjih mesecih pa pričakujejo, da bodo z njimi lahko tudi upravljali naprave v laboratorijih.

V Merkurju prilagodili odpiralne čase

Naklo – V Merkurju so zaradi podaljšanja ukrepov omejenega poslovanja prilagodili odpiralni čas svojih trgovskih centrov. Kot so sporočili, so za potrošnike za nakupe v Merkurju na voljo še naprej preko spletne prodaje, telefonskega naročanja blaga in izdelkov ter naročanja po elektronski pošti. Potrošniki lahko naročeno blago prevzamejo na prevzemnih mestih v trgovskih centrih od ponedeljka do petka do 18. ure (belo tehniko do 16. ure), v soboto pa do 16. ure. Enak je tudi odpiralni čas trgovskih centrov za podjetja, samostojne podjetnike in male davčne zavezance (TC Mojstri do 15. ure), ki lahko blago v skladišču prevzamejo do 16. ure.

Lani 1,1-odstotna deflacija

Kranj – Po podatkih državnega statističnega urada je bila lani v Sloveniji 1,1-odstotna deflacija. Medtem ko se je blago pocenilo za 1,7 odstotka, so se storitve podražile za 0,2 odstotka. Na lansko gibanje cen življenjskih potrebščin so na eni strani vplivale pocenitve goriv in maziv za osebna vozila za 18,8 odstotka, tekočih goriv za 14,6 odstotka, počitniških paketov za 9,8 odstotka ter oblačil in obutve za 5,4 odstotka, na drugi strani pa podražitve izdelkov in storitev iz skupine zdravstvo za 4,9 odstotka, tobaka in tobačnih izdelkov za 5,3 odstotka in hrane za 1,1 odstotka.

Izbrali inženirko leta

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Izbrana je inženirka leta 2020. To je Jasna Hengović, razvijalka programske opreme v podjetju Cosylab. Priznanje je prejela v sredo na slavnostni razglasitvi. Ob tej priložnosti so premierno podelili tudi posebno priznanje inženirki – učiteljici za vseživljenjsko delo pri vzgoji in razvoju talentov, ki ga je prejela Alenka Knez, po izobrazbi inženirka strojništva, zdaj upokojena, prej pa dolga leta zaposlena v Tehniški gimnaziji Trbovlje.

Izbor za inženirko leta poteka v soorganizaciji revije IRT3000, družbe Mediade in drugimi sodelujočimi partnerji. Je del projekta Inženirke in inženirji bomo!, ki mlade z dogodki na gimnazijah in šolskih centrih že deseto leto navdušuje za inženirstvo, tehniko, naravoslovje in inovativnost. Med letošnjimi desetimi nominirankami sta bili tudi inženirki, povezani z Gorenjsko. Špela Bolka, vodja tehnologije v podjetju Hidria, živi v Kranju, Lea Pilić pa je tehnologinja v podjetju LTH Castings, ki ima sedež v Škofji Loki, mlada inženirka sicer dela v njihovi ljubljanski enoti.

NLB uvaja ležarino

Cveto Zaplotnik

Kranj – Medtem ko so nekatere banke v Nemčiji, Italiji, Luksemburgu, na Nizozemskem, Danskem in v Švici že uvedle negativno obrestno mero oziroma ležarino tudi za denarne zneske, ki jih imajo na računih fizične osebe, jo bo aprila za prebivalstvo uvedla tudi NLB kot največja slovenska banka. Ležarino oziroma nadomestilo bodo plačali tisti, ki imajo na osebnih računih in v paketih, na varčevalnih računih, v postopnih varčevanjih in depozitih skupno več kot 250 tisoč evrov. Nadomestilo bodo plačali le za znesek nad to mejo, znašalo pa bo 0,04 odstotka mesečno. To pomeni, da bo stranka, ki bo imela v banki 50 tisoč evrov nad mejo 250 tisoč evrov, plačevala mesečno dvajset evrov nadomestila.

Večina bank v Evropi, ki je že uvedla ležarino za vloge gospodinjstev, jih je uvedla za zneske nad 100 tisoč evrov. Tudi Blaž Brodnjak, predsednik uprave NLB, je v nedavnem pogovoru za Delo napovedal, da bodo ležarine uvedli postopoma, v zadnjem koraku za denarne vloge nad 100 tisoč evrov.

MERKUR nepremičnine

MERKUR nepremičnine, d.d., Cesta na Okroglo 7, 4202 Naklo, matična številka 6723144000, davčna številka 77392060 objavlja

VABILO K ODDAJI ZAVEZUJOČIH PONUDB ZA NAKUP NEPREMIČNIN

I. PREDMET VABILA

Predmet vabila je zbiranje zavezujočih ponudb za nakup nepremičnin, ki so v lasti družbe MERKUR nepremičnine, d.d. To vabilo je objavljeno skladno z 12.8(a)(i) členom Sporazuma o finančnem prestrukturiranju z dne 25. 10. 2016, sklenjenim med prodajalcem in upniki, in sicer na podlagi zahteve upnika B2Kapital d.o.o., LJUBLJANA z dne 24. 12. 2020.

V postopku prodaje nepremičnin lahko sodelujejo domače in tuje fizične in pravne osebe, ki skladno z v nadaljevanju navedenimi pogoji oddajo zavezujočo ponudbo za nakup nepremičnine.

II. NEPREMIČNINE

Nepremičnine, ki se prodajajo (TC Jesenice, Spodnji Plavž 3b, Jesenice 4270), se prodajajo po načelu videno – kupljeno. Nepremičnine se prodajajo kot celoten sklop, tj. ni mogoče kupiti posamezne nepremičnine. Kakršnakoli odgovornost prodajalca za morebitne stvarne napake je izključena.

OPIS NEPREMIČNINE		KATASTRSKA OBČINA		PARCELNE ŠTEVILKE
TC JESENICE	• Trgovsko upravni objekt (ID objekta 2175-75) ima uporabno površino 6.886,00 m² • Pozidana zemljišča so skupne velikosti 12.786 m²	2175	JESENICE	27/14, 27/8, 27/7, 27/5, 27/4, 27/3, 27/2, 27/1, 27/6, 27/16, 27/9

III. ROK ZA PREJEM ZAVEZUJOČE PONUDBE

Prodajalec zavezujoče ponudbe sprejema do **17. 2. 2021 do 14:00 ure**, na naslov **MERKUR nepremičnine, d.d., Cesta na Okroglo 7, 4202 Naklo**. V izogib dvomu, velja prejemna teorija.

Kuverta ali ovoj mora biti označen z oznako: »Vabilo k oddaji ponudb«. Na hrbtni strani kuverte ali ovoja mora biti napisan naziv in naslov ponudnika.

Vabilo z vsemi pogoji prodaje je v celoti objavljeno na spletnih straneh **www.merkurnepremicnine.si**

Že drugi poskus uboja v tednu dni

Tudi tokrat naj bi osumljenec žrtev napadel s kuhinjskim nožem.

Simon Šubic

Škofja Loka – Gorenjski kriminalisti so v tednu dni obravnavali že drugi poskus uboja. V sredo so namreč s kazensko ovadbo na kranjsko okrožno sodišče privedli osumljenca poskusa uboja, ki se je zgodil v ponedeljek. Po neuradnih podatkih naj bi v Škofji Loki sin z nožem napadel očeta. Za osumljenca je preiskovalna sodnica odredila pripor.

Škofjeločanu, ki naj bi z nožem napadel očeta, je sodišče odredilo pripor. Slika je simbolična. / Foto: arhiv GG

Na Policijski upravi Kranj so pojasnili, da je podan utemeljen sum, da je osumljenec v stanovanjskem objektu s kuhinjskim nožem in povzročitvijo telesnih poškodb v prepiru poskušal vzeti življenje oškodovancu, ki je po dogodku v zdravstveni ustanovi sam poiskal zdravniško pomoč. Policijo so o poškodbah oškodovanca obvestili iz zdravstvenega doma. »Njegovo življenje ni ogroženo. Osumljenec je bil prijet na kraju,« je sporočil Bojan Kos, tiskovni predstavnik PU Kranj. Kot je še razložil, je osumljenec z oškodovancem v sorodstvenem razmerju in je bil v preteklosti že obravnavan zaradi nasilja v družini, zato je imel tudi veljaven ukrep prepovedi približevanje svojcem.

Prejšnji teden smo poročali, da so kriminalisti za poskus uboja kazensko ovadili moškega, ki je 28. decembra v Kranju med prepirom s kuhinjskim nožem poskušal vzeti življenje znancu, ki je bil v dejanju hudo poškodovan. Oškodovanec je sam poklical policijo, ta pa je osumljenca, ki je bil opit, prijela na kraju dogodka.

Uspešno preiskovali kriminal

Gorenjski policisti so bili lani uspešni pri preiskavah vseh vrst kriminala, sicer pa je tudi njihovo delo zaznamovala predvsem epidemija covida-19, pravi Boštjan Glavič, direktor Policijske uprave Kranj.

Simon Šubic

Kranj – Tudi delo gorenjskih policistov je v minulem letu najbolj zaznamovala epidemija covida-19, saj so prioritetno in v velikem obsegu izvajali naloge za varovanje življenja prebivalcev. »Gre za ogromen zalogaj in zahtevno nalogo s področja javnega reda in miru. Seveda pa so veliko angažiranost zahtevala tudi druga delovna področja policije, mednarodno sodelovanje s tujimi varnostnimi organi, vzdrževanje javnega reda in miru, urejanje in nadzor cestnega prometa, izredno zahteven nadzor meje na kontrolnih točkah in zagotavljanje varnosti ob obiskih tujih delegacij,« glavne lanske aktivnosti Policijske uprave Kranj povzema njen direktor Boštjan Glavič.

Boštjan Glavič, direktor Policijske uprave Kranj / Foto: arhiv GG

Gorenjski policisti so poleti sodelovali tudi v ekipi za helikoptersko reševanje pri nesrečah v gorah, vodili številne iskalne akcije, veliko pa je bilo tudi sodelovanja in dialoga z državljani, dodaja Glavič. »Veliko je bilo prijav različnih sumov nezakonitosti, za kar se ljudem iskreno zahvaljujemo, zelo aktiven pa je bil tudi profil Policijske uprave Kranj na družbenem omrežju Facebook. Z vidika obojestranske informiranosti in približevanja policije ljudem je tako vsako leto narejen še korak naprej,« ocenjuje.

Na področju kriminalitete je po oceni policije varnostna situacija dobra. »PU Kranj je bila uspešna pri preiskavah vseh oblik kriminalitete, v enem primeru je bila uspešno zaključena mednarodna kriminalistična preiskava z avstrijskimi varnostnimi organi s področja prepovedanih drog. Prijeti sta bili skupini, ki sta izvršili več deset kaznivih dejanj vlomov v stanovanja s postavljanjem nitk in vlomov v bencinske servise, kjer so bile odtujene ogromne količine cigaret. V zadnjem obdobju so kriminalisti preiskali tudi dva nasilna dogodka zaradi neuporabe mask. V obeh primerih gre za dogodka v Kranju. V enem so za dejanje obravnavali štiri osumljence, v drugem dogodku pa enega. Oba predkazenska postopka so kriminalisti uspešno zaključili,« je spomnil Glavič.

Čeprav smo se lani bistveno več in dlje časa zadrževali doma, se to vsaj glede na prijave bistveno ni odrazilo s povečanjem družinskega nasilja, so pa seveda policisti skupaj s partnerji nadaljevali tudi delo v smeri njegovega preprečevanja. »Še vedno velja poziv, naj bo nasilje prijavljeno takoj, ko do njega pride,« poudarja sogovornik.

Prometna slika se je kljub mnogim nadzorom in aktivnostim ter manjšemu prometu na cestah poslabšala. Zgodilo se je sicer manj nesreč kot v letu poprej, a umrlo je enajst udeležencev, dva več kot v 2019. »V tem segmentu nas v letu 2021 čaka veliko dela, predvsem pa bo potrebna tudi sprememba miselnosti pri ljudeh. Vsak posameznik je namreč tisti, ki s svojimi dejanji lahko največ naredi za varnost. Za varnost smo odgovorni vsi, ne samo policija,« napoveduje Glavič.

Vozni park policijske uprave je mlad in dober, tudi pri zaposlovanju novih kandidatov za policiste se kaže pozitiven trend, pojasnjuje prvi mož gorenjske policije. V letu 2020 je namreč šolanje na Policijski akademiji začelo okoli dvesto novih kandidatov in kandidatk, več kot v preteklih letih jih zato pričakujejo tudi na Gorenjskem. Februarja bo policija objavila nov razpis za zaposlovanje, na katerega so vabljeni tudi Gorenjci, pozivajo na PU Kranj.

Prioritete gorenjske policije se v letu 2021 niso bistveno spremenile, še pojasnjuje Glavič. »Še vedno bo v ospredju preprečevanje vseh vrst nasilja ter preiskovanje premoženjske, gospodarske in drugih oblik kriminalitete, izvajanje ukrepov za zmanjšanje porabe alkohola in drog – tako v prometu kot nasploh, zmanjšanje števila prometnih nesreč in teže posledic. Poudarek bo tudi na preventivi v najširšem smislu. Kot kaže, se bodo nadaljevale tudi aktivnosti za preprečevanje širjenja bolezni covid-19,« pravi.

S kesonom trčil v nadvoz

Simon Šubic

Kranj – Na Delavskem mostu v Kranju se je v sredo zjutraj zgodila nenavadna prometna nesreča. Voznik tovornjaka za posipanje cest je ob 6.40 pri pluženju z dvignjenim kesonom trčil v nadvoz. Pri tem je nastala materialna škoda, proti vozniku, ki naj bi keson dvignil pomotoma, pa poteka prekrškovni postopek. Delavski most je bil zaradi nesreče slabo uro zaprt le v smeri proti Škofji Loki, približno dve uri pa tudi v obe smeri.

V nenavadni nesreči je k sreči nastala le materialna škoda na tovornem vozilu. / Foto: Gorazd Kavčič

Prijeli tatova dragih koles

Osumljena Ljubljančana naj bi ukradla šest koles višjega cenovnega razreda in jih prodala naprej močno pod ceno.

Simon Šubic

Radovljica – Radovljiški policisti so ta teden kazensko ovadili Ljubljančana, ki ju sumijo tatvin koles višjega cenovnega razreda in neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami ter z nedovoljenimi snovmi v športu. Takšen je epilog kriminalistične preiskave tatvin sedmih koles v skupni vrednosti 22 tisoč evrov na območju gorenjske, primorske in goriške regije. Šest koles je bilo ukradenih v kampih, eno pa pred gostinskim obratom.

V enem primeru je osumljenec okoli 2.600 evrov vredno električno kolo s poškodovanjem ključavnice odtujil z nosilca za kolesa na vozilu. Drugo kolo, vredno okoli dva tisoč evrov, je ukradel iz zaklenjene prikolice s ponjavo, tretje, vredno okoli 4.500 evrov, pa je izginilo izpred gostinskega lokala. Še štiri kolesa v skupni vrednosti okoli 13 tisoč evrov je isti osumljenec v kampih ukradel skupaj z drugim Ljubljančanom, ki so ga prav tako ovadili.

Ukradena kolesa sta osumljenca takoj prodala. Dve kolesi so policisti zasegli »novim lastnikom«, ki jim je prvi osumljenec kolo s kupoprodajno pogodbo prodal naprej. »V obeh primerih se je kupcem izgovoril, da je originalna dokazila o kolesih izgubil in da za resničnost podatkov jamči s pisno pogodbo,« so pojasnili na Policijski upravi Kranj. Kolesi je prodajal bistveno pod ceno, so dodali. Kolo v vrednosti 4.500 evrov je namreč prodal za 900 evrov, 2.500 evrov vredno kolo pa za 450 evrov.

V preiskavi so kriminalisti pri prvem osumljencu zasegli še več kot kilogram konoplje, pri drugem pa manjšo količino anaboličnih steroidov.

Policija priporoča, da dražjih koles, sploh pa električnih, na javnih krajih ne puščate brez nadzora in ustreznega varovanja. »Kolesa je treba ustrezno pospraviti tudi doma in v kampih, na javnih krajih pa zaklepati s kvalitetnimi ključavnicami, čeprav tudi močna ključavnica ni vedno 'recept', da bo kolo ostalo na svojem mestu,« je svetoval Bojan Kos, predstavnik za odnose z javnostmi Policijske uprave Kranj.

Pri kupovanju koles od neznancev naj kupci zahtevajo potrdilo o izvoru kolesa ali račun in sklenejo pogodbo, kjer naj bodo vsi podatki prodajalca. »Kupec naj se pri nakupu vsaj na tak način zavaruje za primer, če bi se kasneje ugotovilo, da je bilo kolo ukradeno. Zelo nizka cena kolesa naj bo alarm za kupca, da morda ni vse tako, kot mora biti, čeprav se cene koles na črnem trgu vedno ne spreminjajo toliko, da bi kupec lahko posumil, da gre za ukradeno kolo, sploh če je že menjalo vsaj enega lastnika,« opozarjajo policisti. Lastnikom pa svetujejo, da si zapišejo podatke o kolesu (znamko, model in barvo kolesa, tudi tip sestavnih delov, morebitne posebnosti, individualne znake in poškodbe, dodatno opremo ...) in ga fotografirajo. Če kolo na okvirju nima serijske številke, jo dajte nanj vgravirati.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLED

France Bučar – nov pogled, nov razvoj

Alojz Rebula je dejal, da je France Bučar hrast sredi grmovja. Sam France Bučar (2. februar 1923, Bohinjska Bistrica–20. oktober 2015, Ljubljana) pa poudarja, da je vedno iskal nov pogled, nov razvoj.

Jože Dežman

Bistrega Franceta iz obubožane družine so poslali v elitno katoliško gimnazijo, ki ga je oblikovala. Kot upornika so ga italijanski okupatorji aretirali in internirali. Julija 1944 je pobegnil v partizane. Od poletja 1945 je bil eno leto v politični policiji, nato je doštudiral pravo in bil vladni uradnik. Doktoriral je s tezo Rast socialistične družbe v okviru države delovnega ljudstva (1956). Študij v ZDA mu je spremenil obzorja (1959). Od leta 1967 je bil profesor na Pravni fakulteti. Leta 1978 so mu vzeli profesuro. V javno življenje se je vrnil v procesih demokratizacije in osamosvajanja Slovenije. Pisal je v Novi reviji, bil je soavtor Majniške deklaracije, ustavnih besedil. Kritiziral je totalitarno Jugoslavijo v evropskem parlamentu v Strasbourgu leta 1988. Bil je najbolj nadzorovan slovenski oporečnik, samo leta 1987 je politična policija poslala komunističnemu vodstvu 47 informacij o njem. Po volitvah leta 1990 je bil Bučar predsednik republiške skupščine, odločilno je vplival na potek osamosvajanja Republike Slovenije. Sebe je imel za Bohinjca, ki živi v Ljubljani.

Dr. France Bučar / Foto: Tone Stojko, fototeka Muzeja novejše zgodovine Slovenije

Napisal je številne knjige, zlasti po odhodu iz politike, omenimo jih nekaj: Resničnost in utvara (1986) Usodne odločitve (1988), Prehod čez rdeče morje (1993), Ujetniki preteklosti (1993), Slovenija in evropski izzivi (1996), Demokracija in kriza naših ustavnih institucij (1998), Na novih razpotjih (2006), Rojstvo države (2007), Slovenci in prihodnost (2009), Čas velikih sprememb (2011), Temelji naše državnosti (2012).

O Bučarjevem delu in življenju je napisala temeljno študijo in posnela zelo poveden dokumentarec dr. Rosvita Pesek, še eno knjigo je dodal dr. Ali Žerdin. Bučar pa je v svoji neutrudni delavnosti napisal in povedal dovolj, da o njem lahko razmišljamo. Za in proti.

V razpravah o njegovem sodelovanju s komunistično politično policijo je spregledan njegov zapis, da je »sodeloval pri zasledovanju študenta Župca«. Frančka Župca je komunistična politična policija umorila 16. marca 1942. Tudi Bučarjeve izjave, da kot zaposlen v politični policiji do leta 1946 ni nič vedel o povojnih množičnih umorih, so dovolj neverjetne.

Vendar pa je v 57. številki Nove revije leta 1987 poudaril: »S perspektive NOB (narodnoosvobodilne borbe, op. p.) oziroma državljanske vojne lahko govorimo samo o zmagovalcih in poražencih, brez moralne kvalifikacije in pravne izgube državljanske enakovrednosti. S perspektive poznejšega vrednotenja pa lahko govorimo bolj ali manj samo še o premagancih oziroma premagancu. Premaganec je tisti, ki je izgubil poslovno sposobnost, da bi o svoji usodi, koliko je odvisno od njega, odločal sam.«

Po napadih na Bučarja po njegovi smrti sem skušal v Reporterju leta 2016 umiriti strasti. Takoj potem so me odslovili kot kolumnista Reporterja. Naj povzamem tiste misli.

France Bučar je bil na čelu bučarjev, ki so bili v komunistični partiji, pa so jih iz nje izgnali ali so ji sami dali košarico. Ni jih bilo malo: Jože Pučnik, Janez Janša, Spomenka Hribar, Peter Jambrek, Dimitrij Rupel ... Še več je bilo takih, ki niso bili nikoli v partiji, jih je pa proti partiji obrnilo revolucionarno nasilje in titoistični apartheid. In vsi ti bučarji so z zavezniki ustvarili novo, demokratično Slovenijo. V grozo kučanov, ki jim je država le zato, da lahko hranijo svoje totalitarne apetite.

Kakorkoli obračamo, so bučarji zmagali; in kakorkoli se skušajo kučani obdržati pri koritu, se morajo obnašati tako, kot so bučarji zapisali v ustavi. Bučar je z drugimi bučarji določil, da se bo Slovenija osamosvojila, in kučani so morali za to glasovati na referendumu. Bučarji so zmagali v vojni z obrambo suverene Republike Slovenije, čeprav so bili vsi vodilni položaji v vojaških silah zasedeni s kučani.

Zato France Bučar ni bil hlapec Milana Kučana, ampak obratno. Pa čeprav se mnogi strinjajo, da Bučar ni imel talenta za politiko.

Igor Omerza je natančno opisal, kako so bili bučarji preganjani od kučanov, prva tarča pa je bil prav France Bučar, njegov preganjalec pa prav Milan Kučan. Kučani so bučarje in druge demokratične sile preganjali na smrt. Tako kot je komunizem preganjal katoliško in druge cerkve. Pa živimo danes v državi, ki so ji značaj in vrednote določili bučarji, komunistične partije ni več, cerkve so pa še vedno žive in dejavne.

Kučani morajo hlapčevati tistim, s katerimi so se bučarji povezali v mednarodne zveze. Ne nazadnje je gospodar France Bučar pred referendumom o vstopu v Nato napisal izjavo Zgodovinska priložnost, hlapčič Milan Kučan pa se je ubogljivo prvi podpisal pod njo.

Zadnja faza Bučarjevega življenja je bila sicer posvečena precej samohodnemu pisanju in tudi kakemu nenavadnemu sprehodu na ljubljanski magistrat, še vedno pa spada med bučarje, ki so prisilili kučane totalitariste v kučane hlapce demokratične republike.

V življenjskih vzponih in padcih je ohranil svoj moto: »Tako kot mislim, da je prav – in moram nadaljevati tako.«

Kultura

Začetki Fotografskega društva Janez Puhar Kranj segajo v leto 1910. **Stran 14**

Zgodbe

Ivan Olip, mestni župnik in dekan v Pliberku ter predsednik Mohorjeve ... **Stran 15**

Zanimivosti

Poljakinja Katarzyna Chruślak zadnjih šest let z družino živi na Podreči. **Stran 16**

Od petka do petka

Predsednik republike Borut Pahor je po vdoru protestnikov v ameriški kongres opozoril, da se morajo politiki z vso odgovornostjo zavedati posledic svojih ravnanj. / Foto: arhiv GG

Karl Erjavec je zdaj napovedal, da bodo predlog konstruktivne nezaupnice vložili 15. januarja. / Foto: arhiv GG

Računsko sodišče je izdalo osnutek revizijskega poročila glede nabave zaščitne in medicinske opreme zaradi epidemije covida-19. / Foto: arhiv GG

Obsodbe dogajanja v ameriškem kongresu

Simon Šubic

Slovenski odzivi na dogajanje v ZDA

Sredin nasilni vdor protestnikov v Kapitol v ameriški prestolnici Washington, kjer je kongres potrjeval izide predsedniških volitev, na katerih je zmagal demokrat Joe Biden, je šokiral ves svet. Z obsodbo vdora so pohiteli številni državniki in ga označili za napad na demokracijo. Še isti dan se je odzval tudi predsednik slovenske vlade Janez Janša, ki je tvitnil, da bi morali biti vsi zelo zaskrbljeni zaradi nasilja v Washingtonu. »Upamo, da je ameriška demokracija trdna, trdno zakoreninjena in bo premagala to krizo. Demokracija predpostavlja miren protest, a nasilje in grožnje s smrtjo – z leve ali desne – so vedno napačni,« je zapisal. »Politiki se moramo z vso odgovornostjo zavedati posledic svojih ravnanj. Biti moramo povezovalni in ne razdiralni. Spodbujati moramo strpnost, ne sovražnost,« je med drugim izjavil predsednik republike Borut Pahor. Obrambni minister in predsednik NSi Matej Tonin je zapisal, da so prizori iz ZDA globoko skrb vzbujajoči in ogrožajo temeljne vrednote v celotnem demokratičnem svetu. Kot je še tvitnil, trdno verjame, da lahko izvoljeni predsednik Joe Biden povrne vero v demokratični proces. Predsednica opozicijskega SD-ja in evropska poslanka Tanja Fajon je napad prav tako označila za napad na demokracijo. »Nasilje in uničevanje je nesprejemljivo. Rezultat demokratičnih volitev je treba spoštovati,« je zapisala. Koordinator ja Levice Luka Mesca dogajanje ni presenetilo, saj je Trump »tej norosti« pot tlakoval štiri leta. »Na srečo je tole danes njegov labodji spev. Lekcija pa je, da ne smemo nikoli ničesar več imeti za samoumevno,« je poudaril.

Nezaupnico bodo vložili sredi januarja

Predsednik DeSUS-a in morebitni kandidat za mandatarja za novo vlado Karl Erjavec je v torek po srečanju koalicije KUL kljub prejeti košarici vladne stranke SMC napovedal, da bodo 15. januarja vložili konstruktivno nezaupnico ne glede na to, koliko poslancev se bo pod predlog podpisalo. Sam sicer pričakuje, da bodo nezaupnico podprli s 43 poslanskimi podpisi, v tem času pa naj bi se nadaljevali tudi neformalni pogovori s predstavniki SMC-ja. Erjavec pričakuje, da bodo na tajnem glasovanju o nezaupnici aktualni vladi dosegli zahtevanih 46 poslanskih glasov za izvolitev novega predsednika vlade. Poudaril je še, da nezaupnice ne bodo vložili zato, da bi rušili vlado, ampak predvsem zato, da bi ustavili rušenje države. Sedanja vladna koalicija ima tudi po odhodu stranke DeSUS trdnih 47 poslanskih glasov, pa poudarja predsednik NSi-ja in obrambni minister Matej Tonin, ki je prepričan, da konstruktivna nezaupnica ne bo uspela. Erjavec je sicer izrekel tudi kritiko ministru za kmetijstvo iz vrst DeSUS-a Jožetu Podgoršku, ki po izstopu stranke iz koalicije ni odstopil s položaja, tako kot je to storil minister za zdravje Tomaž Gantar. Po Erjavčevih besedah Podgoršek s tem krši statut DeSUS-a, zato bodo organi stranke odločali o njegovi izključitvi iz stranke. Minister Podgoršek je odgovoril, da so organi DeSUS-a ravno na pobudo Erjavca sklenili, da ministra ne zapustita vlade, zato sam v vladi še vedno dela. Napovedal je še, da bo tudi v prihodnje deloval konstruktivno in državotvorno.

Izdan osnutek revizijskega poročila

Računsko sodišče je konec decembra izdalo osnutek revizijskega poročila glede nabave zaščitne in medicinske opreme zaradi epidemije covida-19. Predsednik računskega sodišča Tomaž Vesel je ob tem pojasnil, da so tudi policiji poslali dokument, v katerem so trinajst izvedenih pogodb označili kot takšne, kjer bi lahko bili zaznani sumi kaznivega dejanja. Vsebina revizijskega poročila sicer ni javna, dokler se do nje ne opredelijo revidiranci in računsko sodišče ne izda končnega poročila. Kljub temu je časnik Delo razkril povzetek poročila, v katerem je navedeno, da nabave niso bile učinkovite, ni pa nihče omenjen kot posebej problematičen. K neučinkovitosti je prispevalo tudi dejstvo, da se je vlada Janeza Janše ob nastopu mandata 13. marca znašla ob praznih skladiščih, vlada Marjana Šarca pa do odhoda ni pripravila ustreznih podlag za nujne nakupe. Vesel je v odzivu na Delovo objavo dejal, da gre pri medijskem povzetku za enostranski prikaz in predstavljanje delnih informacij. »V revizijskem poročilu bo napisano še mnogokaj,« je za STA poudaril Vesel. Gospodarski minister Zdravko Počivalšek, ki se je lani glede nabave zaščitne opreme znašel tudi v kriminalistični preiskavi, pa je dejal, da osnutek revizijskega poročila po hitrem pregledu ne vsebuje nič takega, kar sicer širijo nekateri mediji. Na osnutek bodo na ministrstvu argumentirano odgovorili, je še napovedal.

Slovenci v zamejstvu (780)

Slavnostno leto suškega okteta

Jože Košnjek

med sosedi

Epidemija je hudo okrnila tudi delovanje slovenskih prosvetnih društev in skupin na Koroškem. Oktet Suha iz Suhe (Neuhaus) v Podjuni v občini Pliberk (Bleiburg) ni bil izjema. Odpovedanih je bilo nad ducat koncertov na Koroškem, Štajerskem, na Dunaju in v Sloveniji. Najbolj boleča je bila odpoved tradicionalnega festivala Suha – Dravograd, ki s pesmijo povezuje obe sosednji Koroški: na avstrijski in slovenski strani.

Oktet, ki je med najbolj znanimi malimi vokalnimi skupinami na Koroškem in v Avstriji, pa kljub omejitvam ni miroval. Z novim umetniškim vodjem Iztokom Kocenom so posneli dve pesmi za dokumentarec RTV Maribor o koroškem plebiscitu. Maja so s svojo pesmijo proti koroni z naslovom Kaj narediš gostovali v slovenski televizijski oddaji Slovenski pozdrav doma, ki je ena od najbolj gledanih oddaj na slovenski televiziji. Julija je avstrijska televizija ORF predvajala pol ure trajajoč dokumentarec o festivalu Suha – Dravograd. Videli so ga tudi gledalci oddaje Dober dan, Koroška, Štajerska. Oktobra je bil oktet med izbranimi nastopajočimi v oddaji »Oesterreich – Bild«, ki je bila posneta na temo stoletnice koroškega plebiscita. Seveda pa so pevci izkoristili vsako priložnost za večje ali manjše nastope v živo. Peli so v muzeju Liaunig v domači Suhi in na Libeliški gori v Sloveniji, oktobra na prireditvi Petje okoli zmaja na Novem trgu v Celovcu in na plebiscitnem spominjanju v Unionski dvorani v Mariboru. Dejavni so bili v studiu. Tako so posneli jubilejno zgoščenko ob 60-letnici glasbenega ustvarjanja prijatelja in sopotnika okteta, glasbenika Berta Lipuša.

Oktet Suha pred koncertom v Libeličah, v vasi ob meji z avstrijsko Koroško / Foto: arhiv okteta

Letos čakajo oktet novi izzivi. Večino nastopov, načrtovanih za leto 2020, so prestavili v letošnje leto. Upajo, da bodo imeli z njimi več sreče. Oktet bo z odličnim programom vabil na festival Suha – Dravograd, ki bo potekal v suškem gradu in v Dravogradu. Največji izziv pa bodo priprave in organizacija jubilejnega koncerta in spremljajočih prireditev ob 40-letnici delovanja okteta. Praznovanje je načrtovano za jesen.

V Oktetu Suha prepevajo: Guenther Weratschnig in Pepej Krop (prvi tenor), Jokej Logar in Pavel Olip (drugi tenor), Franc Opetnik in Lenart Katz (prvi bas) in Sigi in Branko Kolter (drugi bas). Umetniški vodja je Iztok Kocen, pred njim pa je to vlogo opravljala Francka Šenk iz Hotemaž.

Po svetu

Imenitna dvestoletnica

Letos bo minilo dvesto let od leta 1821, ko je bila Ljubljana skoraj pet mesecev središče sveta. V glavnem mestu vojvodine Kranjske je namreč zasedal kongres Svete alianse, pri nas so se zbrali voditelji tedanjega sveta ...

Miha Naglič

Uradni del kongresa

Danes si še misliti ne moremo, da bi se pri nas zbrali skoraj vsi voditelji sedanjega sveta in tu zasedali skoraj pet mesecev. Pred 200 leti pa se je to dejansko zgodilo. Ruski car v tedanjih prometnih razmerah ni mogel prileteti in se z ameriškim predsednikom sestati na Brniku samo za nekaj ur. Sicer pa obudimo spomin na dejstva. »Ljubljanski kongres leta 1821 je bil drugi izmed treh kongresov Svete alianse. Glavno mesto Kranjske je za dobre štiri mesece spremenil v središče evropske politike. Sveta aliansa se je sestala zaradi revolucijskih nemirov, ki so sledili obdobju po Napoleonu. Poleg kronanih glav Evrope in diplomatov so na svoj račun prišli prebivalci Ljubljane. Vrstili so se plesi, gledališke predstave, ognjemeti, mimohodi, s katerimi je zaživela Ljubljana. Od 10. januarja do 22. maja 1821 so v Ljubljani bivali in se sestajali predstavniki Svete alianse. Kongresa so se udeležili ruski car Aleksander I. in ruski prvi minister in državni tajnik Kapodistrias, avstrijski cesar Franc I., neapeljski kralj Ferdinand IV. in modenski vladar Franc IV. Modenski, poleg teh pa še okoli 500 ministrov in predstavnikov Francije, Velike Britanije, Prusije in posameznih italijanskih držav. Idejni vodja in povezovalec kongresa je bil avstrijski kancler, knez Metternich. Povod za tretji sestanek Svete alianse je bila konstitucionalna revolucija v Neapeljskem kraljestvu junija 1820. Absolutistični voditelji evropskih velesil Rusije, Avstrije in Prusije so se odločili strogo ukrepati proti upornikom. Ponudili so pomoč neapeljskemu kralju Ferdinandu in po mesec in pol trajajočih sestankih (od 12. januarja do 26. februarja) pooblastili avstrijsko vojsko, da obračuna z revolucionarji. Aliansa je dosegla uspeh, saj so bili neapeljski revolucionarji že 20. marca premagani. S tem se je končal prvi del kongresa, drugi del pa je obravnaval novi revoluciji v Piemontu (in jo tudi vojaško zatrl) ter v Moldaviji in Vlaški proti osmanski nadvladi (ki jo je le idejno obsodil). Javnost je bila o političnem dogajanju obveščana z rednimi objavami v Laibacher Zeitung. Cilj Svete alianse v Ljubljani je bil dosežen in absolutistična oblast vladarjev ohranjena. Na slavnostni seji 12. maja 1821 so Avstrija, Rusija in Prusija sprejele končno deklaracijo. Francija in Združeno kraljestvo pri sestavi in podpisu deklaracije nista sodelovala, kar kaže na vse večja nesoglasja znotraj Svete alianse. Ideje in ukrepi alianse so bili dolgoročno gledano zgrešeni. Niso upoštevali realne podobe takratne Evrope – prebujanja narodov, ki so se uprli leta 1848 v t. i. pomladi narodov.«

Neuradni del kongresa

»Izza kongresa« (naslov Tavčarjevega romana) se je dogajalo še več kot na uradnih zasedanjih. »Ljubljana je poleg uglednih gostov gostila tudi številne domače in tuje veljake, tem pa so sledili vsi, ki so si obetali raznih koristi. Mesto je poostrilo varnostni nadzor, lotilo pa se je tudi številnih obnovitvenih del. Tlakovanje trgov in ulic, izravnava Kapucinskega trga (danes Kongresnega trga) za mimohodne slovesnosti, urejanje kanalizacije, ureditev razsvetljave, obnova gledališča, plesne dvorane ter razširitev poštnih zmogljivosti so bile naloge, ki so se opravile še pred začetkom kongresa. Gostje s seboj niso prinesli le politike, temveč so bili tudi radodarni turisti in udeleženci številnih družabnih dogajanj. Vsakodnevno so se vrstile vojaške parade, godbe Filharmoničnega društva, plesi, maškarade, ognjemeti, gledališke in operne predstave v domači in tuji izvedbi, plovbe po Ljubljanici, lovski pohodi in maše. Ljubljana s svojimi 20.000 prebivalci se je za trenutek prepustila blišču Evrope. Spomin nanj pa je ostal še dolgo po kongresu. Na zbor Svete alianse še danes spominjajo Kongresni trg, Cesta dveh cesarjev, Bavarski dvor in gostilna Pri ruskem carju.« (Vir: Wikipedija)

Predsedovanje Svetu EU

Sicer pa tudi današnjo Slovenijo čaka v letu 2021 velika mednarodnopolitična naloga: predsedovanje Svetu EU v drugi polovici leta, prevzela ga bo od Portugalske, ki predseduje v prvi. To nalogo je RS enkrat že opravila: v prvi polovici leta 2008, ko je bil predsednik vlade Janez Janša, zunanji minister pa Dimitrij Rupel. V letu, ki se začenja, se bomo spomnili tudi prvih mednarodnih priznanj naše države, od katerih bo prav tako kot od rojstva države minilo že trideset let. Prva nas je 26. junija 1991 priznala soseda Hrvaška, pravi plaz priznanj pa se je usul, ko je 19. decembra svoje priznanje napovedala ZR Nemčija ...

Ruski car Alexander I., avstrijski cesar Franc I. in pruski kralj Friderik Viljem III., zmagovalci bitke narodov pri Leipzigu, 1813, v kateri so premagali Napoleona / Foto: Wikipedija

Po kongresu 1821 imenovani osrednji trg v Ljubljani je bil prizorišče zgodovinskih manifestacij; na sliki zborovanje za Jugoslavijo, 29. oktobra 1918 / Foto: Wikipedija

Svetu EU v prvi polovici leta 2021 predseduje Portugalska. Na sliki portugalski premier, socialist Antonio Costa (roj. 1961). / Foto: Wikipedija

Nove knjige (570)

Virus Tadeja Goloba

Miha Naglič

»Lepota biokemije – razmnožujmo se. Čeprav, a si se kdaj vprašal, koliko svobodne volje je soudeležene pri naših dejanjih? Ali nismo v tem, kar delamo in zakaj to počnemo, nekoliko podobni tem malim pošastim, zaradi katerih se zdaj pogovarjava skozi maski? Ali nima vsak vzorec ravnanja katerega koli živega organizma v sebi nekakšnega virusnega pranačrta? Ali ni navsezadnje vsako kriminalno dejanje samo sledenje osnovni, virusni matrici? Vsako zlo posledica nekega prejšnjega zla, okužbe z njim?« (str. 223) / »Moški, ki je ležal na tleh odročeno, z rokami, dvignjenimi pod pravim kotom od telesa, da je oblikoval nekakšen križ, je moral biti star kakšnih sedemdeset, mogoče celo več let. Težko je ocenila, ker se je pri tem lahko še najbolj zanesla na srebrne lase, ki so mestoma zlepljeni v temnejše šope zaradi krvi, ki je stekla čeznje, prekrivali lobanjo. Luknje v glavi sprva sploh ni opazila, to pa zato, ker se je zlila z odtisom križa, vžganega čez obraz. Čez čelo in nos. Njegov vrh se je končal sredi čela, točno tam, kjer je krogla prebila glavo. Železni križ je ležal ob truplu, pred njegovimi nogami, ob njem, v ravni vrsti, so stale štiri dogorele sveče. Nad glavo je mrtvecu nekdo postavil medeninast kelih z rdečkasto tekočino. Taras je nekajkrat premeri to žalostno instalacijo, potem pa pomignil Golobu ...« (str. 289)

Navedene besede o razmerju virusa in kriminala izreče forenzik, ki se piše Golob, tako kot avtor tega romana. No, saj je romanopisec tudi svojevrsten forenzik. Najdba župnikovega trupla, opisana v drugem od gornjih odlomkov, povzroči pomenljivo različne družbene reakcije. V državi je na oblasti desna vlada (podobnost z aktualno ni naključna) in policijski minister v večerni oddaji na državni televiziji brž oznani, da je to zagotovo delo levičarskih skrajnežev oziroma napad na Cerkev. Inšpektor Taras Birsa pa s svojo ekipo razkrije, da imajo vsa tri trupla, najdena na treh različnih koncih države in skrbno »instalirana«, čisto drugačen skupni imenovalec. Vsi trije umorjeni so bili pedofili, posiljevalci otrok. Mladoletnik, ki jih je ubil, pa je ena od njihovih žrtev. Ideološka in kriminalistična forenzika prideta torej do povsem drugačnih razkritij ... Dobili smo že četrto knjigo v Golobovi in Gogini seriji kriminalnih romanov: Jezero, Leninov park, Dolina rož, Virus. V formalnem oziru ni novosti, v vsebinskem pač. Pa mojstrsko napisano, prava kriminalka, ki te že po prvih straneh zagrabi in te ne spusti do konca. Avtorju in založbi hvala in čestitke.

Tadej Golob, Virus, kriminalni roman, Goga, Novo mesto, 2020, 504 strani

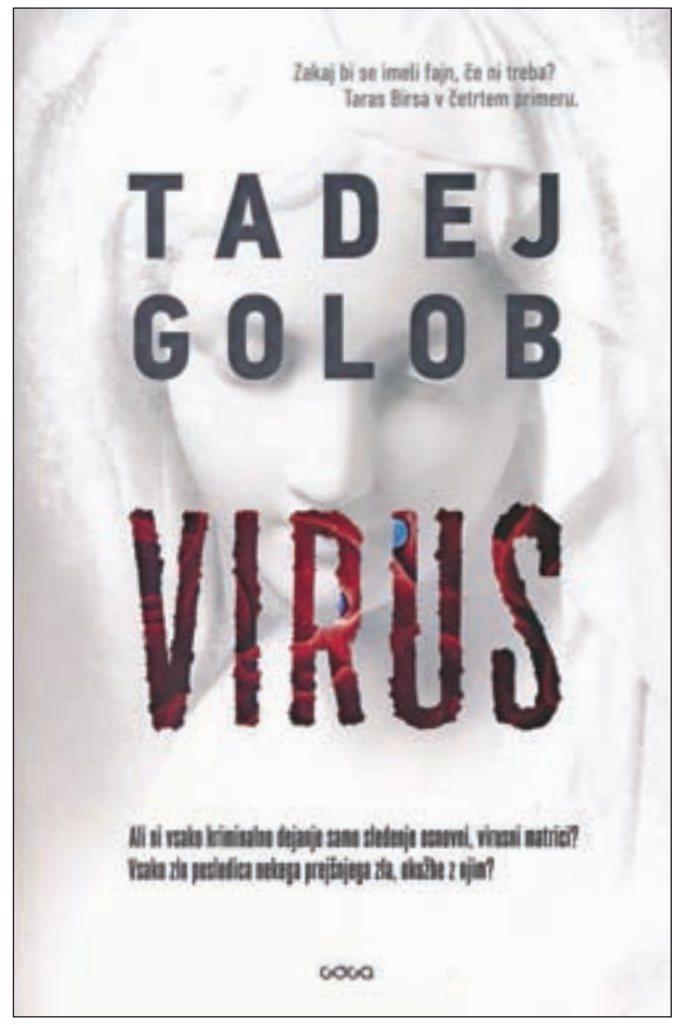

Kultura

Sto deset fotografskih let

Fotografsko društvo Janez Puhar Kranj ima korenine v Prvem slovenskem klubu fotografov amaterjev, ki so ga ustanovili pred sto desetimi leti v kranjski gostilni Mayr. Ob jubileju so v društvu pripravili zbornik, razstava in slovesnost bosta sledili, ko bodo to dopuščale zdravstvene razmere.

Igor Kavčič

Na fotografiji, ki je v najstarejši kranjski gostilni, ki še vedno deluje, nastala 7. decembra 1910, je skupaj z njenim avtorjem Francem Holzhakerjem 15 ustanoviteljev Prvega slovenskega kluba fotografov amaterjev. To sicer ni bil prvi fotografski klub na področju sedanje Slovenije, dve desetletji prej so ga že imeli v Ljubljani, bil pa je prvi, ki je v takratni Avstro-Ogrski v svoje ime zapisal, da je slovenski.

Kot ugotavlja urednik zbornika Vasja Doberlet, je Kranj zibelka slovenske fotografije. Pri tem se ob klubu sklicuje tudi na izumitelja fotografije na steklo, po katerem danes društvo tudi nosi ime. Prav z Janezom Puharjem in še prej kopijami tako imenovanega Štatuta (statuta in prvega zapisnika kluba) se zbornik začne, zaključi pa se z izbranimi fotografijami današnjih članov in priznanji, ki jih je društvo prejelo v zadnjih letih. Vsebino lično oblikovanega zbornika, za kar je zaslužen Jernej Kejžar, pa zapolnjuje še marsikaj zanimivega iz 110-letne zgodovine fotografije v Kranju.

Foto: Igor Kavčič

V Fotografskem društvu Janez Puhar Kranj so ob 110-letnici obstoja izdali zbornik.

O zgodovini društva je pred desetimi leti v publikaciji Od steklene plošče do digitalne fotografije pisala že Nataše Robežnik. »Tu je bila opisana dejavnost kluba v minulem stoletju, obdobje od leta 2000 naprej pa je bilo le rahlo omenjeno, zato smo mu tokrat posvetili več pozornosti,« pojasni Doberlet, med letoma 2001 in 2015 tudi predsednik društva. V zborniku po kopijah »Štatuta«, sledi prispevek, ki se nanaša na Janeza Puharja, napisala pa ga je izumiteljeva »pranečakinja« Petra Puhar, tudi članica sedanjega društva.

V nadaljevanju prebiramo o zgodovini društva/kluba, kjer seveda ne manjkajo fotografije Janeza Marenčiča, Marka Aljančiča, Marjana Kukca, Mirka Križnarja in drugih. Doberlet je bil v delo društva 13 let močno vpet, zato je v zapis pretežno črpal iz svojih zapiskov in poročil. Poseben poudarek je tudi na dogodkih ob praznovanju dvestote obletnice rojstva Janeza Puharja, ob kateri so se v kranjskem društvu močno trudili za sicer ne prav veliko izumiteljevo prepoznavnost v svetu. Sem velja šteti tako potujočo razstavo o njem kot organizacijo številnih mednarodnih natečajev pod pokroviteljstvom Mednarodne fotografske zveze FIAP.

»Prav je v zborniku predstaviti tudi trenutno aktivne člane društva in njihova dela. V septembru, ko smo se lahko še svobodno gibali, smo se za fotografiranje tako dobili v Prešernovem gaju ob Puharjevi spominski plošči. Naša članica Klavdija Žitnik, ki obvlada staro fotografsko tehniko ambrotipijo, je naredila skupinski posnetek na stekleno ploščo. Za predstavitev časa, v katerem praznujemo 110-letnico, smo se slikali tudi z maskami,« aktualno članstvo poudarja Doberlet. Sledijo fotografije članov. Žanrska raznolikost ter domiselnost pri izboru tem in motivov dokazujejo tako odličnost posameznikov kot kvalitetno delo v društvu, ki ga izkazujejo tudi priznanja, ki so na njegov naslov prihajala v zadnjih letih. Zbornik s sočasnim angleškim prevodom besedil je zaključen s seznamom predsednikov društva od leta 1910 do danes.

Aktualna predsednica FD Janez Puhar Valerija Jenko – ob številnih fotografinjah so ženske na tem mestu še vedno prava redkost – je zapisala: »Namen tega zbornika je ponovno opozoriti na zgodovinska dejstva in na tiste mejnike v slovenski fotografiji, ki so jih postavljali naši predhodniki in ne nazadnje tudi sopotniki.« V načrtu imajo še razstavo aktivnih članov društva in fotografij, ki jih hrani Kabinet slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju, ki beleži petdeset let obstoja.

Danes znajo več kot sto pesmi

Ženski pevski zbor Kulturnega društva (KD) Bohinj je lani praznoval desetletnico delovanja. Pevkam je še uspelo zaznamovati jubilej s koncertnim dogajanjem, tik preden so v Sloveniji razglasili epidemijo.

Alenka Brun

Zborovodja in mentorica Ženskega pevskega zbora KD Bohinj je domačinka Cilka Novoselec, vodja oziroma predsednica zbora pa Alenka Ivanuš, ki je bila tudi podpredsednica Kulturnega društva Bohinj.

Novoselčeva pravi, da je zborovodkinja, odkar zbor obstaja. »Z letošnjim letom torej teče enajsto leto,« pove.

Število članstva v zboru se giblje med dvajset in trideset, povprečna starost pevk pa je danes več kot petdeset let.

Preden je Cilka začela mentorstvo v zboru, je že delovala kot kulturni animator v enem izmed društev, kjer se je aktivno ukvarjala z idejo, da bi članom društva ponudili ure petja. Ko je ideja postala realnost, se je hitro izkazala za dobro in vsak dan je bilo več takih, ki jih je sodelovanje na urah petja zanimalo. Nastal je sestav, ki je kasneje dobil svoj prostor pod soncem kot sekcija v Kulturnem društvu Bohinj.

»Ker smo bile z vseh koncev Bohinja, smo se tudi poimenovale tako. Dejansko so bile pevke v sestavu iz kar osmih vasi v Bohinju,« pojasni Novoselčeva.

Zbor je najprej prepeval preproste pesmi, potem pa sčasoma prešel tudi na zahtevnejši repertoar.

»Če imaš sestav, ki ga lahko bolj obremeniš, od njega želiš in pričakuješ več,« pravi Cilka in nadaljuje: »Začele smo s preprostimi ljudskimi pesmimi, dobesedno z enoglasjem. Potem smo počasi začele prepevati dvoglasno, nakar sem menila, da bi se lahko vsega skupaj lotile bolj profesionalno.« Pevke so namreč k zboru pristopile ljubiteljsko, a je Cilka v njih videla več. Tako so se v času, kar pojejo, udeležile dveh celodnevnih zahtevnih glasbenih seminarjev, ki jih je vodil priznani glasbeni delavec Robert Feguš. »Smo se kar veliko naučile,« pripoveduje Cilka.

Najprej je Ženski pevski zbor KD Bohinj redno sodeloval na različnih občinskih in medobčinskih revijah. Zakladnica pesmi, ki jih je zbor obvladal, pa se je počasi večala. »Danes je precej pestra,« se zasmeje Cilka. »Znamo kar 112 pesmi,« doda.

Preprostim ljudskim pesmim so torej sledile zahtevnejše. Nato umetne, dalmatinske, zbor poje tudi partizanske ter nabožne in božične pesmi. »Kakšno opustimo, kakšno dodamo, se naučimo kake zahtevnejše ...« Skratka: nabor pesmi je pester, tako da se pevke lahko odzovejo na tako rekoč vsako povabilo, ki pride iz domače občine ali širše.

Zbor veliko gostuje po Sloveniji, v Bohinju pa dobro sodeluje z Moškim pevskim zborom Franc Urbanc, vokalno skupino Triglavske rož'ce, rogisti, godbo, drugimi društvi, občino pa tudi s cerkvenimi zbori, ki so v Bohinju kar trije. Včasih sodelujejo tudi s kakšnim zborom, ki deluje zunaj občinskih meja.

Foto: KD Bohinj

Ženski pevski zbor Kulturnega društva Bohinj letos vstopa v enajsto leto delovanja.

Novoselčeva še razloži, da se pevke vsako leto odpravijo na kakšen čudovit izlet, ki ga organizira predsednica zbora Alenka Ivanuš.

Sicer so članice lani imele srečo in so jubilej počastile s koncertom – za las jim je uspelo. »Že na začetku smo se odločile, da bomo imele letni koncert vedno na kulturni praznik, in tudi lani nam je uspelo. Posvetile smo ga desetletnici delovanja. Bil je pa to naš zadnji koncert, potem so razglasili epidemijo,« razloži Cilka. Sedaj se že nekaj časa nič ne dogaja, še potoži.

»Dopisujemo si in pogrešamo trenutke, ko smo se družile. Čakamo pač boljše čase, ko bo druženje spet dovoljeno.«

Zgodbe

Od selskega pobiča do dekana

Ivan Olip, rojen v Kališevi družini v Selah, eden od treh bratov duhovnikov, mestni župnik in dekan v Pliberku ter predsednik Mohorjeve, je bil v začetku lanskega decembra star sedemdeset let.

Jože Košnjek

Na Koroškem so le redke slovenske ali dvojezične prireditve, na katerih manjka Ivan Olip, mestni župnik in dekan v Pliberku ter predsednik upravnega odbora Mohorjeve. Na zunaj daje videz resnega in strogega moža, vendar v resnici ni tak in je človek, ki ima odprto srce in prijazno besedo za vsakogar. Prvi dan lanskega decembra je bil star sedemdeset let. »Najbolj sem hvaležen za življenje, ki so mi ga darovali starši, za vero in za to, da sem skupaj z osmimi brati in sestrami mogel odraščati v lepi, krščanski in zelo dobro usklajeni družini. Do danes nas povezuje tesno prijateljstvo in se dobro razumemo,« je za celovški verski tednik Nedelja povedal slavljenec.

Vendar sta bila njegova otroštvo in mladost vse prej kot idila. Devet otrok je bilo rojenih v desetih letih. Med njim in najmlajšo sestro Zalko, sedanjo tajnico

Foto: Gorazd Kavčič

Pliberški mestni župnik in dekan Ivan Olip, rojen v Selah, je bil prvega decembra lani star sedemdeset let.

Krščanske kulturne zveze v Celovcu, ni niti deset let razlike. Slavljenec Ivan pogosto pove, da se znova in znova čudi, kako sta starša, o katerih govori z velikim spoštovanjem, vse to zmogla. Otrokom sta posredovala duhovne in narodne vrednote, trdno narodno zavest, ki ni bila omajana niti v najtežjih časih. Ko je bil Ivan star 16 let, je oče Janko umrl. Mama je z devetimi otroki ostala sama. »S skupnimi močmi, z neverjetno veliko vnemo in z božjim blagoslovom smo zmogli in ne vem, koliko angelov varuhov smo imeli, da smo vse to preživeli in smo zrasli kot pokončni ljudje. In predvsem tudi to, da smo zmogli vsi nadaljevati šolanje, kar ni bilo tako samoumevno. Mama je izgorevala kot sveča, bila je nesebična do zadnjega,« se spominja Ivan Olip, ki je imel kot najstarejši med otroki tudi veliko odgovornost za mlajše sestre in brate. Ko so bili doma, so morali vsi delati na kmetiji, mama pa jih je spodbujala in držala skupaj, kar je bil velik blagoslov za vse.

Tudi pevec in športnik

Ivan ni le duhovnik, ampak človek, ki je bil vzgojen v odgovornosti zase in tudi za druge, za narod, za vero in za dejavnosti, ki bogatijo človekovo življenje. Tako kot sestre in bratje je odraščal s pesmijo in dvajset let pel pri mešanem pevskem zboru Jakob Gallus v Celovcu. Dvanajst let je bil njegov predsednik. Bil je igralec in verjetno zaradi svoje postave tudi vratar v nogometnem moštvu Slovenskega atletskega kluba Celovec. V domačih Selah je bil dvajset let predsednik športnega društva. Pri Mohorjevi založbi so v njem prepoznali prizadevnega in sposobnega človeka, zato so ga že leta 1975 vključili v odbor, v katerem deluje že 45 let, od leta 2015 naprej pa je predsednik njenega upravnega odbora. V svojem dušnopastirskem delu je bil najprej kaplan v Borovljah, nato vzgojitelj v dijaškem domu na Plešivcu, profesor verouka na Slovenski gimnaziji v Celovcu in šolski strokovni nadzornik za verouk. Bil je župnik v Šmarjeti v Rožu in od leta 1993 naprej mestni župnik in nato dekan v Pliberku, kar je še danes. Spominja se, da je šel v Pliberk s trepetom, saj je bilo tam veliko nasprotje med narodoma. Sprva ni bilo lahko. Ker je on sprejemal vse ljudi, so oni sprejeli njega. Zato so mu leta 2018 podelili naslov častnega občana. Njegovo duhovniško in občečloveško vodilo je: Biti ljudem blizu, vendar ne kot uradnik, ampak kot služabnik.

»Nikoli v življenju se nisem potegoval za kakšno mesto, za kakšno službo ali za kakšen naslov. Vedno sem bil naprošen. Vsako službo sem nastopil ponižno in z zaupanjem v božjo pomoč. Z njo in s sodelovanjem mnogih ljudi je marsikaj uspelo.« (Ivan Olip v pogovoru za slovenski verski tednik Nedelja v Celovcu)

Ivan pa ni edini duhovnik v Olipovi družini. Na pot starejšega Ivana sta stopila tudi mlajša brata Stanko in Peter.

In sva šla, drugačna fantiča ...

... da pokaževa ljudem drugačnega božiča ... je ena od rim, s katerimi sta nas med prazniki nagovorila Tristan Praprotnik Malej iz Mojstrane, dvajsetletni fant s posebnimi potrebami, in njegov osebni asistent Gaj Trček. Njun videospot z naslovom Pravi božič je v samo nekaj dneh zabeležil skoraj deset tisoč ogledov.

Marjana Ahačič

Letos bosta morala sama poskrbeti za vse, je dvajsetletnemu Tristanu Praprotniku Maleju iz Mojstrane in njegovemu osebnemu asistentu Gaju Trčku, nekdanjemu smučarskemu skakalcu in udeležencu finala televizijskega šova X Factor z Jesenic, namignil Božiček. Nekaj je pokašljeval in Tristana je zaskrbelo, da je »fasal virus«, lahko slišimo v videospotu, ki sta ga drugačna fanta, kot si rečeta, na Youtubu objavila na božični dan.

O tem, kako je uspešnica nastajala in o odnosu med glavnima zvezdama te v uho in srce segajoče male uspešnice, smo se pogovarjali avtorjem ideje, besedila in vseh priprav Gajem Trčkom.

Pravi božič ima na Youtubu že skoraj deset tisoč ogledov. Od kod ideja zanj?

Ideja je prišla, ko je moja mami Nataša Pristov Trček, predsednica društva Sožitje Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, potarnala, da letos noben uporabnik ne bo dobil vsakoletnega darila, druženja in plesa. Zato sem prišel na idejo, da bi se lahko oblekel v Božička, Tristan pa v škrata in bova obiskala uporabnike in jih obdarila. Potem se je zraven vključil še Zavod Lepa si, to je zavod za nudenje osebne asistence, nabrali smo darila in z dobrosrčnimi ljudmi zaključili projekt še s komadom in videospotom. Tako da je ideja rasla sproti!

Kdo vse je sodeloval pri nastajanju?

Samo podlago je naredil Jan Nemeček. Pri pesmi in videospotu je sodeloval prijatelj Goran Mikić, videospot pa je snemal Klemen Zepp Dovžan, nekdanji član skupine Kocka. Jaz pa sem napisal besedilo in pripravil Tristana na snemanje.

Je bil Tristan takoj za?

Tristan je bil takoj za, ker ga glasba in dejstvo, da se lahko posluša, zelo veselita!

Z nastopanjem imate več izkušenj kot Tristan, kajne?

Nikoli nisem bil prav glasbenik, ker izhajam iz športa, ampak sem se pa vse življenje udejstvoval pri raznih projektih. Nastopanje na odru ter glasba sama, ki me veseli, mi predstavljata velik užitek.

Vaju je kaj skrbelo, kakšen bo odziv?

Projekt je šel tako gladko skozi, da smo tudi sami čutili to pristnost in ni bilo kančka skrbi glede tega, da bi bil odziv negativen.

Gaj, ste Tristanov osebni asistent. Kaj sodi v vaše delovne zadolžitve?

Nega na domu, učenje socialnih veščin, varstvo na domu in najpomembnejše: biti njegov dober prijatelj, v dobrem in slabem.

Je za takšno delo potrebna kakšna posebna izobrazba?

Srednješolska izobrazba in dokončan tečaj osebne asistence sta za zdaj dovolj. Sam imam sicer diplomo s fakultete za šport, ki pa mi zelo prav pride tudi na tem delovnem mestu.

Gaj in Tristan v pesmi Pravi božič: »Midva sva privid, čarobna iluzija, ne da se kupit' sreče, ona se u teb' odvija ... Darilo naj bo u teb', če hočeš, da je prima ... Hou, hou, hou, to je ta namen, pokazat', da za druge ti ni useen ... K so med nami eni, ki ne zmorejo sami ... In imajo nas, da stojimo jim ob strani.«

Verjetno je pri tej službi pomembno, da se med seboj dobro razumeta. Sta si, ko sta se spoznavala, vzela čas za razmislek ali sta takoj vedela, da bo šlo?

V tej službi je nedvomno pomemben prvi stik in to, da se uporabnik in asistent dobro razumeta. Seveda je to prvi dan zelo težko, ker vemo, da ljudje včasih potrebujemo leta, da se spoznamo. A med nama je preskočila neka iskrica nagajivosti in sva se že hitro ujela. Sva pa imela tudi že dva mini spora, ampak to je čisto normalno.

Je, glede na to, da ste vi »pomočnik«, Tristan vaš »šef«?

(smeh) Ni ravno tako, da je eden šef ... Pomembne so socialne vloge, je pa res, da je Tristan moja »služba«. Mu pa kdaj pustim, da se počuti kot šef, ampak to bolj v igri.

Je Pravi božič vajin prvi skupni glasbeni projekt? Že načrtujeta naslednjega?

Na Instagramu in Facebooku sicer redno objavljava kak smešen video, to pa je bil prvi tako velik projekt – in zagotovo ne zadnji!

Zanimivosti

Zdravo je lahko okusno

Septembra lani je ugledala luč sveta kulinarična knjiga, pod katero se ponovno podpisuje Kaja Pogačar, Gorenjka, ki obožuje življenje kot tako, potovanja in kulinariko. V svoji kuharski praksi Pogačarjeva uspešno kombinira vse tri komponente in ima celostni pristop tako do življenja kot kulinarike.

Alenka Brun

Kaja Pogačar je doma z Brega pri Žirovnici, po poklicu pa je fotografska tehnica in diplomirana komunikologinja. Življenje samo oziroma splet okoliščin sta jo pripeljala do odločitve, da je poslušala sebe in tako se je začelo njeno kulinarično potovanje. »Enostavno sem se vrgla v tisto, kar sem od nekdaj rada počela: kuhala,« razloži.

Najprej je našla svojo kuharsko družino v ljubljanski Baziliki. Pred leti smo jo spremljali v televizijski resničnostni oddaji Gostilna išče šefa, kjer jo je slovenska javnost prvič bolje spoznala. Kaja je v nadaljevanju nabirala znanje pri najboljših: udeležila se je tečaja pri kuharskem mojstru Urošu Štefelinu, spoznavala torte pri Naserju Gashiju, se učila tudi od mojstrice Ane Roš. Sodelovala je v še enem kuharskem šovu – v oddaji MasterChef Slovenija, leto in pol je rasla z ljubljansko restavracijo Organic Garden.

Tretji knjižni projekt

Ker je vegetarijanka in ne pripravlja mesa niti ne rib, tako da raziskuje svet kulinarike v tej smeri, je bila knjiga, ki je nedavno izšla, le vprašanje časa. Je pa to že njen tretji tovrstni projekt. Pred štirimi leti je s fotografijami sodelovala pri knjigi Paradajz – Velika knjiga receptov s paradižnikom, lani pa pri izdaji kulinaričnega priročnika Medeni vodnik, kjer je zbrala recepte, prispevala fotografije, napisala uvodnik in pripravila vsebino – skratka ga uredila.

Pred tem je bila nekaj časa tudi v Indoneziji, kjer je v Aloita Resortu na Mentawai Islands postavila meni. Naučila je ekipo kuhati in tam štirinajst dni tako kuhala kot uživala.

Sledil je Berlin, kjer je ostala skoraj dve leti. Delala je v enem od veganskih »coffee shopov«; pomagala je razvijati recepte v tajski restavraciji Kin Dee, ki ima sedaj eno Michelinovo zvezdico; bila del znane pekovske ekipe Five Elephant.

Zelišča in začimbe ima rada od nekdaj

Ljubezen do zelišč in do ustvarjanja zeliščnih mešanic čajev, pravi, jo je »ujela« nekje vmes. Ko je pripravila prvo mešanico, je bil odziv dober – in rodila se je blagovna znamka Zlata žlica. »Ideja se je rodila spontano.« Tako kot so vse stvari prišle v njeno življenje. »Same od sebe,« se nasmehne.

Po Berlinu jo je poslovna pot vodila do sodelovanja z Izo Sio Login.

Dneve ima Kaja zapolnjene. Ukvarja se s pripravo menijev, v prostem času meditira, bere knjige, se posveča jogi in se izobražuje.

Sedaj je na spletne knjižne police prispela še ena knjiga, kjer zasledimo Kajino ime. Tokrat nastopa v vlogi avtorice. Knjiga nosi naslov Healthy Food Made Good (kar bi lahko prevedli kot Zdravo je lahko okusno), je v angleščini, založila jo je Login5 Aphrodite Limited.

Iza Sia Login v predgovoru piše: »Avtorica knjige Kaja je poklicna kuharica in za našo družino pogosto pripravlja okusne obroke, ki temeljijo na rastlinah. Ti obroki so še posebej dobri, ker so okusni, lepo postreženi in zdravi. Prijatelji in znanci nas pogosto sprašujejo, kaj jemo, saj naši obroki ne vsebujejo živalskih sestavin. Tako sva se s Kajo odločili, da bomo fotografirali obroke in si zapisali recepte. Čeprav obroke pripravlja strokovnjak, so narejeni preprosto, v domači kuhinji. Najpomembneje je, da so zdravi in okusni. Prijatelji in znanci imajo radi Kajine stvaritve in uživajo v pripravi lastnih zdravih obrokov; predvsem pa pravijo, da so obroki dobri.« Ker knjiga ne zajema vseh Kajinih receptov, nekatere najdete tudi na spletni strani login5aphrodite.com. Tu lahko pobrskate tudi med recepti drugih avtorjev, medtem ko je v knjigi objavljenih nekaj novih Kajinih, ustvarjenih posebej za knjigo.

Iza Sia Login in Kaja Pogačar / Foto: arhiv Login5 Aphrodite

Od solat do sladic

Knjiga vsebuje šestdeset zdravih, uravnoteženih receptov, v katerih se največ uporablja zelenjava. Namenjena je vsem. Kaja si želi, da bi bralca spodbudila: »Da začne kreativno razmišljati, se mu porodi ideja ob branju receptov. Želela bi si, da je to neki kreativni poligon za ustvarjanje v kuhinji. Če koga navdihne še za kaj drugega, še toliko bolje.«

Na 135 straneh lahko izbiramo med recepti za zajtrk, kosilo, prigrizke; med solatami, glavnimi jedmi, juhami, sladicami, celo napitki. Najdemo recept za mandljevo maslo, vaflje; nangko oziroma jackfruit, pečen v pečici, nastrgan, mariniran s posebno omako; presne ravioole iz rdeče pese ... Bomo pa v njej zaman iskali recepte s krompirjem – teh v knjigi Healthy Food Made Good ni.

»Izšla je septembra lani, tako da imajo ljudje še dovolj časa, da jo spoznajo,« sklene avtorica knjige Kaja Pogačar, ki že »koraka« novim izzivom naproti.

Poljakinja na Gorenjskem

Katarzyna Chruślak se je v Slovenijo preselila pred dobrimi desetimi leti. Z družino zadnjih šest let živi na Podreči. Pred kratkim je v Medvodah odprla zasebno ordinacijo za fizioterapijo.

Maja Bertoncelj

Prvič je prišla v Slovenijo štiri leta prej – na študentsko izmenjavo – in našla ljubezen svojega življenja. »Po izobrazbi sem fizioterapevtka in profesorica športne vzgoje. Leta 2006 sem takrat kot študentka prišla na izmenjavo na Fakulteto za šport. Štiri dni po prihodu v Ljubljano smo imeli prvo zabavo za tuje študente. Na njej je bil tudi Jani. Spoznala sva se in kmalu postala par. Po koncu zimskega semestra sem se morala vrniti na Poljsko. Do zaključka najinega študija sva nato iskala nove možnosti za izmenjave, da bi bila lahko skupaj. Še enkrat sem prišla na izmenjavo v Ljubljano, in sicer leta 2008 na Pediatrično kliniko, nato pa je še on prišel na Poljsko. Eno celo študijsko leto sva bila tako lahko skupaj na račun študentskih izmenjav. V tem času sem magistrirala in odločila sva se, da se preselim v Slovenijo. To je bilo leta 2009,« je pojasnila.

Na Slovenijo se je hitro privadila, tudi na jezik

Na življenje v Sloveniji se je hitro privadila. »Prihajam iz Miastka, mesta na severu Poljske. Študirala sem štiristo kilometrov od doma, v mestu Vroclav, ki je zame najlepše mesto na Poljskem. Pri devetnajstih sem odšla že kar daleč od doma. Lahko bi študirala tudi bližje, a tako sem se odločila. Komaj sem čakala, čeprav priznam, da mi je bilo na začetku malo težko. Hitro sem se navadila. Selitev v Slovenijo verjetno tudi zato ni bila nič kaj posebnega. Drugače je bilo z mojo družino. Sedaj so se že sprijaznili. Sodobna tehnologija omogoča, da smo redno v stiku. Zaradi razmer, povezanih s covidom-19, se zadnje leto nismo videli. Običajno gremo na Poljsko trikrat na leto in tam si zares napolnimo baterije. Zdi se, da se življenje ustavi, vse se vrti okrog nas. Prijetno je. Enkrat gremo v moj rojstni kraj, dvakrat pa v Vroclav, kjer imam veliko prijateljev,« je povedala v tekoči slovenščini. Z življenjskim sopotnikom sta prva tri leta zveze komunicirala v angleščini. »Slovenščino sem le poslušala in hitro mi je prišla v ušesa. Vedno več sem razumela. Odločila sem se, da bom komunicirala v slovenščini, ni mi bilo nerodno, če so me sogovorniki popravljali. Hitro sem napredovala in lahko bi rekla, da mi je slovenščina sedaj že skoraj kot materni jezik. Če želiš v novem okolju uspeti tudi na poslovni poti, se moraš naučiti jezika. Imela sem dve magistrski izobrazbi. Ko sem prišla, sem razmišljala, kaj bi lahko delala brez znanja slovenščine. Že prej sem bila vaditeljica športnih vadb. Spoznala sem Tanjo Želj, direktorico Pilates centra Tanergija. Dala mi je priložnost. To, da sem bila med vadbo priseljena celo uro govoriti v slovenščini, mi je dalo še dodatnega zagona. Lani sem brez težav naredila tudi izpit iz slovenščine,« je dodala nekaj besed na to temo. V Sloveniji si je ustvarila družino. Ima dve hčerki, stari šest in devet let. Obe govorita tudi poljsko.

Odprla zasebno ordinacijo za fizioterapijo

Pred kratkim se je podala na lastno poslovno pot. V Medvodah je odprla zasebno ordinacijo za fizioterapijo Fizioterapijo Fokus. »Po 17 letih študija, različnih izobraževanj in bogate delovne prakse lahko rečem, da obvladam terapevtske metode zdravljenja in njihov vpliv na človeško telo. Osredotočena sem na celostno zdravljenje. V Sloveniji sem dobrih deset let. Relativno hitro mi je uspelo tudi na poslovni poti. Ne bom rekla, da je lahko, se pa da. Na svet je treba gledati pozitivno in biti to, kar si,« je zaključila energična Poljakinja, ki je tudi predavateljica Fitnes zveze Slovenije. Po duši je športnica. Osem let je preživela v gimnastični dvorani, se ukvarjala z gimnastiko in plesom. Blizu ji je tudi glasba. Obiskovala je glasbeno šolo, kjer je enajst let igrala klavir. Prosti čas je zapolnjevala še s potovanji in učenjem tujih jezikov.

V Sloveniji si je ustvarila družino. Življenjskega sopotnika je spoznala na študentski izmenjavi v Ljubljani. / Foto: osebni arhiv

Epidemija

Koronavirus in mi

Davor Tavčar

Tako kot sreda je šel za počitek tudi skoraj cel četrtek. Skoraj cel zato, ker je bilo sonce preveč vabljivo, da ga ne bi izkoristil. Toplo sem se oblekel, saj je pihal veter, in po dvorišču naredil slab kilometer. Zarežal sem se, saj sem se sam sebi zdel kot kak arestant na dnevnem sprehodu. Lahko bi tvegal in zapustil mejo domačega dvorišča ter se sprehodil do mesta. Lahko bi koga srečal in se malo pogovoril. Lahko bi.

Ampak nisem, ne morem tvegati. Nočem tvegati. Ker če bi koga spričo lastne lahkomiselnosti okužil, si ne bi mogel odpustiti. Še posebej pa ne zdaj, ko na svojem primeru vidim, kako je lahko bolezen videti.

Zvečer je prišla odlična novica: prijatelj Sergej je premagal virus in je že doma iz bolnišnice! Za razliko od naju, ki nisva imela skoraj nič povišane temperature, je njega kuhalo na 39 stopinj cela dva tedna. To noč sem res mirno in lepo spal.

V 28. jutro sva se zbudila zgodaj. Špela je vstala in pripravila zajtrk za otroke, potem pa je Enka pospremila Trojko in Štirko na pešbus. Zaključila se ji je »razredna« karantena in je lahko šla spet med ljudi, na svež zrak.

Mene je od maratonskega ležanja resno zgrabilo nekje v levem boku. Obračanje trupa je tako postalo precej zabavno, vendar samo opazovalcem. Ton in slika kot iz burleske. Kljub bolečinam sem se na glas zasmejal, ko sem si predstavljal, kako so moje priprave na vstajanje iz postelje videti nič hudega slutečemu opazovalcu. Moja pokojna teta bi rekla, da »se prštimuješ kt bulan sret«.

Vse je v najlepšem redu, dokler se znamo smejati samim sebi. Stvari se zakomplicirajo v trenutku, ko samoironija preide v samopomilovanje. Takrat lahko zaideš v malodušje in življenje na lepem postane breme. To ni dobro. Ko človek samega sebe začne jemati resno, je to znak, da je vrag odnesel šalo.

Špela je šla počivat, punci pa sta obe imeli poln urnik šole prek video klicev. Sam sem šel spet malo potrenirat za računalnik. Tri četrt ure mi je uspelo držati koncentracijo, potem pa sem se pridružil Špeli na kavču pred televizijo.

»Za kosilo bo zelenjavna rižota z bučkami!« je oznanila.

»A spet tisto, kar hrana jé?« sem jo podražil, ona pa me je ihtavo boksnila točno v tisto točko na boku, kjer je bila skoncentrirana vsa bolečina ob vstajanju.

»A lohk mau tišje, na klicu sem!« se je na moj krik bolečine odzvala Dvojka s svojega delovnega mesta na galeriji.

Špelin akupresurni udarec je učinkoval, saj me je bok v trenutku prenehal boleti. Res ima zlate roke!

Moja dekleta menijo, da sem v kuhinji odveč. To mi dajo vedeti tako, da me zadolžijo za lupljenje čebule in podobna slabo cenjena dela. Umetnik pač ne mara, da mu gledajo pod prste, ko ustvarja. Zato sem pred začetkom kuhe odšel ven.

Sonce je zelo sramežljivo kukalo izza oblakov, ampak vsaj pihalo ni. Hodil sem gor in dol po dvorišču, počasi in brez pretiravanja. Tako kot je naročil zdravnik. Med štetjem krogov sem razmišljal o covidu. O strahu, ki se je naselil v ljudi. Res je, da je korona lahko precej zaj... Ampak strah njeno delovanje samo še poslabša. Prestrašeni ljudje počnejo stvari, ki jih s trezno glavo ne bi. Korono v resnici slabo poznamo in v ljudeh je strah pred neznanim vgrajen kot del nagona po samoohranitvi. To je še iz tistih časov, ko smo se z jamskimi medvedi tepli za stanovanjsko pravico.

Paradoksalno je to, da ima vsak od nas dostop do nešteto informacij, ljudje pa se kljub temu obnašamo vedno bolj neumno. Kaj mi bo znanje, saj je vse na internetu! Vprašaj strička Googla! Dobivam občutek, kot da se selimo v mračni digitalni vek. Avtoriteta se meri s številom všečkov in sledilcev na socialnih omrežjih. Po tržni vrednosti torej. Zatekamo se v virtualo, kjer je vse idealno. V resničnem svetu stvari pač smrdijo, včasih povzročijo fizično bolečino in od nas zahtevajo napor. Ko v virtualnem svetu dobiš sporočilo »game over«, igro znova začneš. V realnem svetu pa tega udobja ni, dan nam je samo en poskus.

Res je nujno biti previden, ampak strah je pa povsem odveč. Dokler se vsi držimo pravil igre. Pa četudi so včasih nelogična ali celo nejasna, v nekaterih primerih zmedena.

Po prehojenih dveh kilometrih sem se vrnil v stanovanje. Rižota je čudovito dišala. Še bolj čudovito je bilo pa dejstvo, da je dišala tudi Špeli! Do zdaj jo je namreč voh puščal na cedilu.

»Mogoče sem jo malo presolila!« je zvenelo kot Oda radosti. Špeli se vrača tudi okus.

»Nisi. Samo možgani se morajo na novo umeriti,« sem jo tolažil. Korona se očitno spravlja na živčevje. Prizadene posamezna čutila. Pa v mojem primeru koordinacijo prstov. Pa zmožnost daljše koncentracije. Pa zmede spalni ritem. Pa povzroča veliko in hitro utrujenost.

Popoldan sem na FB govoril z nekaterimi znanci glasbeniki.

Vsak dan več jih je pozitivnih, žal na testu za covid-19. Prav razločno se že vidi, kako se – do včeraj še skeptiki – streznijo v trenutku, ko dobijo v roke pozitiven rezultat. Glede na poplavo kontradiktornih informacij v različnih medijih skepsa nikakor ni nepričakovana. Sicer pa, roko na srce, vsak od nas si je po tihem želel, da bi bila korona v resnici »samo ena gripa«.

Najprej je bila tako ali tako zgolj nekaj, kar se dogaja Kitajcem. Nekje na drugem koncu sveta, oddaljeno dobrih deset tisoč kilometrov od nas. Povprečnemu Slovencu je to skoraj enako oddaljeno kot Luna. Sploh pa se jim je to zgodilo zato, ker jedo netopirje. In pasavce. Pa še to z lesenimi palčkami, ne pa s kovinskim priborom kot vsi normalni ljudje.

Potem pa se je ta čudaškost preselila ne le v Evropo, temveč celo v Slovenijo.

Sedaj se vse bolj in bolj kaže, da bomo prej ali slej vsi »fasali« okužbo.

Na veliko srečo gre potek bolezni pri večini okuženih v blažji obliki, le kot malce hujša gripa. Vse je zanimal potek pri naju ter s čim sva si pomagala. Vsakemu sem poslal pripravljeni seznam. Ko imaš na voljo malo časa, preden ti možgan odklopi povezavo s pametjo, je treba biti učinkovit.

»Lepo dišiš!« je rekla Špela, ko sem po večerni toaleti legel k njej v posteljo. Ja, definitivno je zdaj že povsem »iz gozda«. Zaspala sva objeta.

(Se nadaljuje)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Leo Šavnik, prvi slovenski profesor onkologije

Peter Colnar

V Kranju se je 10. januarja 1897 v ugledni kranjski družini rodil ginekolog, porodničar, onkolog in radiolog Leo Šavnik. Leta 1938 je postal vodja ginekološke terapije v novoustanovljenem Banovinskem institutu za raziskovanje in zdravljenje novotvorb (od 1948 Onkološki inštitut). V letih 1942–1963 (s presledkom 1945–1948) je bil tudi vodja inštituta.

Med letoma 1907 in 1915 je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo v Kranju. Maturiral je leta 1915. Leta 1923 je diplomiral na Medicinski fakulteti na Dunaju, leta 1927 pa opravil specializacijo. Med letoma 1924 in 1929 je bil v službi v Državni splošni bolnici v Ljubljani. Od 1926 do 1927 je študiral kirurgijo in rentgenologijo v Pragi, Münchnu in Parizu. Leta 1927 se je specializiral za ženske bolezni in porodništvo. V letih 1927–1929 je bil zaposlen v Bolnici za ženske bolezni in porodništvo.

Leta 1928 je postal asistent ginekolog za rentgensko zdravljenje ginekoloških primerov. V letih 1929 in 1930 se je kot štipendist oblastnega odbora mudil na Dunaju, v Frankfurtu in Berlinu. Od 1930 do 1933 je bil zaposlen v Splošni ženski bolnici v Ljubljani. Med letoma 1933 in 1938 je imel zasebno specialistično prakso v Ljubljani. Leta 1934 je bil na študiju v Parizu, leta 1937 pa v Berlinu. Leta 1938 je postal vodja ginekološke terapije v novoustanovljenem banovinskem Zavodu za zdravljenje in raziskovanje novotvorb. Leta 1939 je študiral radioterapijo v Parizu in Göttingenu. V letih 1942–1963 je bil vodja Zavoda za novotvorbe (kasneje Onkološki zavod).

V letih 1947 in 1950–1951 je obiskal vodilne radiološke centre: Memorial Hospital, Women's Hospital (New York), Massachusetts General Hospital (Boston), Mayo Clinic (Rochester) in obsevalne centre v ZDA (Cleveland, Chicago, Washington) in z njimi povezal Onkološki inštitut v Ljubljani. Leta 1951 je bil na študiju zdravljenja ovarialnih karcinomov z izotopi v Zürichu, leta 1953 pa v Heidelbergu, kjer je študiral izotope Co60.

Leta 1948 je postal izredni profesor, leta 1958 pa redni profesor na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Od leta 1948 je bil prvi predstojnik katedre za onkologijo in radioterapijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Bil je član zvezne komisije za raka pri Zveznem zavodu za ljudsko zdravje, sodelavec Bakteriološkega zavoda v Münchnu, leta 1961 pa je bil izvoljen v komite za mednarodne kongrese Mednarodne unije proti raku.

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- **V Radovljici se je 4. 1. 1850 rodil duhovnik Frančišek Premru. Med avstrijsko-bosansko vojno se je prostovoljno javil za delo kot vojaški kurat. Odlikovan je bil z zlatim križem.**
- **V Škofji Loki se je 4. 1. 1891 rodil dramatik Anton Leskovec. Do leta 1927 je delal kot uradnik v Mariboru, nato v Radovljici. Umrl je 23. 1. 1930 v Ljubljani. Bil je vojak avstro-ogrske armade, italijanski vojni ujetnik in prostovoljec v srbski vojski.**
- **V Radovljici se je 5. 1. 1808 rodil duhovnik, pedagog, filozof in politik Anton Fister.**
- **V Motniku pri Kamniku se je 5. 1. 1848 rodil zbiralec folklornega gradiva Gašper Križnik.**
- **V Kranju se je 10. 1. 1882 rodila ustanoviteljica prve slovenske knjižnice za slepe Minka Skaberne.**

Napisal je knjigi Zdravljenje raka in Univerzalni regeneracijski serum (Su) kot sredstvo za biološko regeneracijo tkiva in organov človeškega telesa. Sodeloval je pri nastanku knjige K. Hinberga o novotvorbah v kemiji in fiziologiji ter pri knjigi Poslanstvo slovenskega zdravnika. Strokovne prispevke je objavljal v domačih in tujih strokovnih revijah. Upokojil se je leta 1967, umrl pa je 24. maja 1968 v Ljubljani.

Pedofili

Gorazd Stariha

spolnost in nasilje

Začnimo z lažjimi primerki, ki so se zadovoljili z otipavanjem majhnih deklic.

Prvi tak je bil Johann Češko (49), rojen na Češkem, samski, pisar dnevničar pri davčnem uradu Brdo pri Lukovici. Ta se je v junijski noči leta 1857 spravil na nezakonsko hči gostačke Marije Videmšek iz Prevoj, staro osem let. Najprej ji je dal piti vina, nato je z levo roko prijel obe njeni, ji z desno na silo razklenil nogi, šel nato z roko pod trebuh do spolovila in ji s prstom mešal po njem. Čez nekaj časa ji je ponovno potisnil prst v spolovilo in brodil po njem. To se je dogajalo na klopi pri peči, kjer je tudi ostal pri njej do zore.

Zdravniški pregled je ugotovil spremembe, ki bi lahko nastale s prstom, nikakor pa ne s spolnim udom odraslega moža. Torej to ni bilo posilstvo, pač pa skrunitev. Na prvem zaslišanju je Češko dejanje priznal, na glavni kazenski razpravi pa ne več, prič ni bilo, deklica zaradi mladosti še ni mogla priseči (ni še bila stara 14 let). Sodišču ni ostalo drugega, kot da so ugotovili nezadostnost dokazov in so ga oprostili, čeprav so zapisali, da ni verjetno, da bi si mala vse to izmislila.

Zlobneži se šalijo, da so pedagogi pedofili, ki jih še niso zalotili. Naslednjega so. To je bil Janez Gnezda (26), samski učitelj na Slapu ob Idrijci. Rojen je bil v Idriji, majhne, šibke postave, podolgovatega, bledega obraza, svetlolas, visokega čela, modrih oči, velikega nosu, somernih ust, zobe je imel vse. Priznal je, da je za zadovoljevanje svoje strasti zlorabljal svoje negodne učenke, stare od osem do deset let. In sicer jih je nage otipaval od zadaj, žgečkal in božal po spolovilih.

Vsekakor je bila to najprej skrunitev, učitelja pa so obsodili zaradi »napeljevanja k nečistovanju«. Z žgečkanjem po spolovilih bi namreč učenke lahko zapeljeval v skušnjavo. Oteževalno je bilo, da je to počel že dalj časa, pogosto, na več učenkah, in da je s tem spodkopaval njihov čut za dostojnost. Olajševalno je bilo njegovo priznanje in prejšnja neoporečnost. Obsodili so ga na leto in pol težke ječe.

Zanimivo, da isti državni pravdnik (tožilec), dr. Trauenstern, v istem letu ni videl značilnosti zločina oskrumbe v dejanjih samskega dninarja in gostača Jožefa Švegla z Brega (Žirovnica), ki je pozimi leta 1860 desetletno Mino Artel povabil v svojo pritlično sobo, kjer se je usedel na skrinjo, vzel Mino v naročje, izvlekel spolni ud in ji rekel, naj ga prime. Ko tega ni hotela storiti, je prijel njeno roko in jo približal udu, obenem pa jo prijel za njeno osramje, ne da bi ji pri tem povzročil bolečino.

Podobno je povedala devetletna Katarina Goričnik, da jo je Švegel na vnebohod kljub njenemu upiranju povlekel v svojo sobo, zaprl vrata in ji pokazal spolni ud, rekel, naj ga prime, in jo, ko tega ni hotela, otipaval po trebuhu.

Pravdnik Trauenstern je v tem primeru zapisal, da zgolj »šlatanje« spolovil ni spolno nasilje in da zakonski pojem zločina v tem dejanju ni zajet. Da je bil torej to lahko le prestopek. Na deželnem sodišču v Ljubljani so tako obtožbo zaradi skrunitve zavrgli in zadevo predali Okrajnemu uradu Radovljica v uradno poslovanje (kaznovanje).

Vaš razgled

Čeprav je letos zaradi koronavirusa dedek Mraz otroke večinoma lahko pozdravil samo po spletu, pa se mu je v nekatere kraje vendarle uspelo prebiti. Tako je dobri mož s pomočjo konjske vprege in kočijaža Miha obiskal Jesenice, popeljal se je vse od bolnišnice do Čufarjevega trga, ob poti pa so ga pozdravljali otroci. Za pravo kuliso pa je poskrbela tudi mati narava s snegom. U. P. / Foto: Nik Bertoncelj

Nizke temperature v zadnjih dneh so botrovale temu, da je sneg vse do nižin pobelil večji del Gorenjske in tako ustvaril romantično zimsko idilo, pričaral nasmehe na obrazih najmlajših, obenem pa lastnikom jeklenih konjičkov povzročil marsikatero nevšečnost, tako na cestah kot ob njih. Nekaj snežnih pošiljk se obeta tudi v naslednjih dneh, zato previdnost ne bo odveč. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski priimki

Čušin – čukast, kot čuk, 1. del

Tino Mamić

Čeprav je najbolj znan Čušin na Slovenskem igralec Gregor Čušin Gorenjec, pa priimek v resnici izvorno ni gorenjski. Tako kot mnogi drugi priimki je čez Alpe prišel v času fašizma s primorskimi begunci.

Priimek je nastal iz osebnega imena ali vzdevka Čuž, ugotavlja jezikoslovec Marko Snoj, ki navaja tudi krajevno ime s tem korenom. Čužnja vas na Dolenjskem, leta 1484 zapisana kot Zissendorf, 1763 pa kot Czhushendorf, ima isti izvor kot priimki Čuš, Čušin, Čus, Čužek in morda Čož. Snoj meni, da bi lahko beseda nastala iz besede čuk.

Tudi v furlanščini čuku rečejo čus, kar pomeni, da bi za priimek Čušin iz Breginjskega kota to bila še toliko bolj logična razlaga. Mogoče je priimek tako kot mnogi drugi furlanski obrtniki in trgovci v Podbelo, kjer najdemo družino Čušin že vsaj leta 1635, zanesel kak Furlan.

To pomeni, da je priimek nastal tako kot priimek Čuk, po lastnostih nočne ptice čuka. Izraz čuk se je metaforično uporabljal v pomenu čudnega, malce omejenega človeka. Čukast pomeni neprijazen, mrk. Mogoče pa je priimek dobil tudi človek, ki je ponoči govoril, znal oponašati čuka ali bil ponoči pogosto buden. Čuka so tako kot tudi druge nočne ptice že v starih kulturah povezovali s smolo in smrtjo. V starem Egiptu je oglašanje čuka napovedovalo smrt, podobna vraža pa je še danes prisotna tudi v Sloveniji. Priimek Čuk je mogoče dobil človek, ki je nekomu slučajno napovedal smrt ali prinašal smolo.

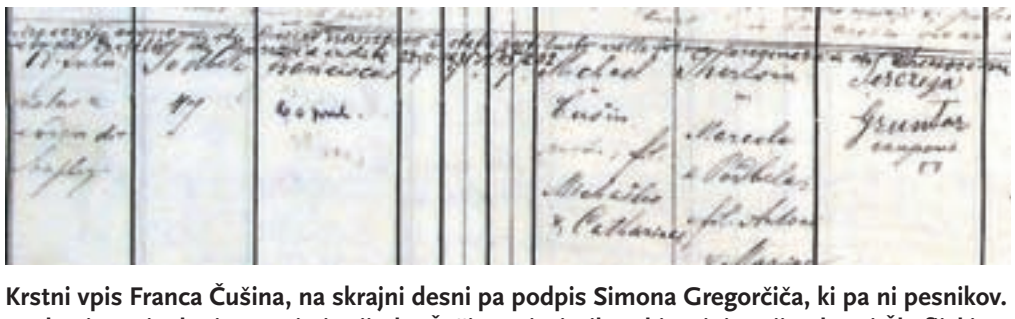

Krstni vpis Franca Čušina, na skrajni desni pa podpis Simona Gregorčiča, ki pa ni pesnikov. Nad vpisom je dopis o vrnitvi priimka Čušin v »izvirnik« Chiussini. Knjigo hrani Škofijski arhiv Koper (K 1889–1923, ŠAK Ž Sed MKK 4, str. 66).

Besedo čuš najdemo tudi na Hrvaškem in v Bosni, vendar tega ne moremo povezovati s Čušini visoko pod Alpami. Isto velja za besedo čuš, ki je nemški grd, slabšalni izraz za Slovenca. V koroški nemščini beseda Tschusch pomeni nerodnega, okornega človeka. Je tudi slovenski slabšalni izraz za Hrvata v Slovenskih goricah. Nobene od teh besed ne moremo povezovati s Čušini.

V urbarju za Rezijo, ki je nastal okoli leta 1240, so mnoga slovenska imena, iz katerih so v kasnejših desetletjih nastali priimki. V rezijanski vas Njiva najdemo kmeta z imenom Cuz. V Beli (Na Bili) najdemo isto ime zapisano še dvakrat, zraven pa še ime Cuzina: »Cuzina solvit sicut Sabatinus. Cuz solvit tantundem.« To v prevodu pomeni, da je kmet Čušin dolžan enako dajatev kot kmet Sabatinus, konkretno ob prazniku sv. Jurija eno jagnje. Kmet Čuš pa plača enak davek kot kmet Čušin. Pri teh imenih je sicer verjetno več možnosti, da gre za Kosa, ne pa za Čuša. A vendar je treba to najprej dokazati, zato to omenjamo bolj mimogrede. Še ena možna omemba je priimek Ciussi v Čenti (Tarcento).

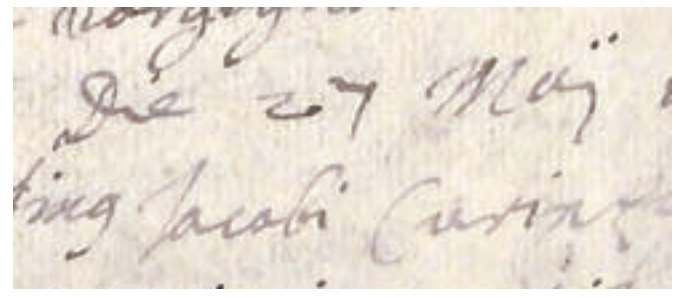

Prva omemba Čušina v najstarejši kobariški matični knjigi, ki jo hrani Škofijski arhiv Koper (K 1635–1676, ŠAK Ž Kob MKK 1, str. 2)

Jezikoslovec Pavle Merku trdi, da je Čušin endemičen priimek v Benečiji. Najdemo ga namreč v černjejskem rokopisu leta 1502: »Rainich Michel Zussin s Bresia«, pokojni Mihael Čužin z Brezij (Montemaggiore) pod Breškim Jalovcem v Karnajski dolini. Točno sto let kasneje najdemo zapis »Batista Zusin« v Arbeču (Erbezzo). Gre za Janeza, ki so mu zaradi zavetnika Janeza Krstnika na Furlanskem rekli kar Batista. Priimek najdemo tudi v njegovi poitalijančeni obliki Zussino na Brezjah.

(Se nadaljuje)

HUMOR, HOROSKOP

www.gorenjskiglas.si
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas

HOROSKOP

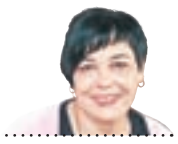

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
V nenehnem iskanju resnice ne smete pozabiti, da tudi drugi to pričakujejo od vas. Zavijanje v vato ali v blešče-či papir rešuje zadeve samo za kratek čas, na dolgi rok pa zagotovo ne. Zamislili se boste in na koncu naredili tako, da bo prav.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Ljudje vas ne poznajo takšnih, kot ste v zadnjem času. Spremenili ste svoje mišljenje in začeli dajati prednost drugim stvarem. Vse, kar je še včeraj bilo črno, je danes belo. Nič vam ne bo manjkalo in v svoji koži se boste dobro počutili.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Bolj ko se boste trudili, bolj se vam bo lahko sproti podiralo. Vprašali se boste, kje delate napake, in le prišli do zaključka, da morate sebe postavljati na prvo mesto. Najti morate tisto, kar si želite, in narediti vse, da to dosežete.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Zavedanje, da vse enkrat mine, vas pripelje do točke, da boste vsak dan resnično dobro izkoristili. Pa ni pomembno, ali bo vezano na čustva ali pa na poslovne zadeve. Ne boste dovolili, da gre kaj mimo vas. Sledi cel niz presenečenj.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Zaradi okoliščin se niste mogli družiti z ljudmi, s katerimi ste se želeli. Vse bo še enkrat prišlo na vrsto in takrat boste vse lahko nadomestili, brez skrbi. Ni se vam treba pretirano obremenjevati. Ob koncu tedna boste veseli.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Kakorkoli sestavljate svoj mozaik, vam zmanjka zadnji košček. To ne pomeni, da ste nesposobni in da je z vami kaj narobe, ampak le to, da vam za vse, kar si želite, zmanjka časa. Vse je v organizaciji, obveznosti razdelite med druge.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Vsi nekaj iščemo, vi pa gledate tam, kjer ni možnosti. Poglejte v srce in odgovor na vprašanje, kaj je res tisto, kar vas bo notranje zapolnilo, je odvisen samo od vas. Pogovor na štiri oči bo prinesel veliko odločanj, ampak sedaj je pravi čas za to.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Ker je vsak svoje sreče kovač, si boste začeli kovati svojo srečo. Na trenutke vam ne bo mar za druge, ampak boste poskrbeli samo zase. Čeprav boste deležni kakšnega očitka, se ne boste obremenjevali, ampak šli po svoji poti samo naprej.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Drugi v vaši okolici so nekako obstali na istem mestu, vam pa se vsak dan nekaj dogaja in vsekakor ne boste ničesar zamudili. Pred vami je večji projekt, ki bo od vas zahteval veliko energije, znanja in časa. Vse vam bo uspelo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Ljubezen je tista, ki ste jo zadnje čase postavljali na stranski tir, čeprav ste se zavedali posledic. In te so zdaj tu. Še dobro, da znate delati več stvari hkrati. In ravno zato vam bo uspelo vse urediti. Postavili vam bodo pogoje in sprejeli jih boste.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Ker se nobena stvar, slaba ali dobra, ne zgodi čez noč, bo vaš načrt dolgega dometa in pripravljeni boste potrpežljivo počakati, saj bo to prineslo dobre rezultate. Pri domačih lahko pričakujete malo slabe volje.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Brez muje se še čevelj ne obuje. Če ne vlagate, ne morete pričakovati dobička. Sami ste se nekako znašli na sredi poti in mislite, da se vam bodo drugi približali. Razočaranje nad tem vas ne sme potreti, zgolj opomniti, da morate sami kaj narediti.

TA JE DOBRA

Kolega, znajdi se

Vpraša slovenski poslanec ameriškega senatorja: »Koliko zaslužiš na mesec?«
»Petnajst tisoč dolarjev.«
»Koliko pa porabiš za življenje?«
»Polovico.«
»Kaj pa narediš z drugo polovico?«
»Kolega, o tem se pa pri nas ne sprašuje.«
»Koliko pa ti zaslužiš?« vpraša Američan Slovenca.
»Tri tisoč evrov.«
»Koliko pa porabiš za življenje?«
»Deset tisoč evrov, ker imam še kredit za hišo in avto.«
»Ja, kje pa dobiš še sedem tisoč evrov?«
»Kolega, o tem se pa pri nas ne sprašuje.«

Na veterini

Študent veterine na izpitu. Profesor mu pokaže napol pokrito kletko. Vidijo se samo noge neke ptice.
»Katera ptica je to?« ga vpraša.
»Ne vem,« odgovori študent.
»Aha, ne veste. Vaše ime in priimek?«
Študent dvigne hlačnice do kolen in reče: »Uganite.«

Blondinka v avtosalonu

Blondinka pride v avtosalon, da bi kupila nov avto. Prodajalec ji razlaga o avtomobilu: »Če se vozite po avtocesti, bo avto porabil sedem litrov na sto kilometrov, ob vožnji po mestu pa je poraba okrog devet litrov.«
Nakar blondinka: »Oprostite, ker vas prekinjam, ampak kako pa avto ve, da je v mestu?«

LAŽJI SUDOKU

5	1	7	8			3		
9				5	6		8	
2			1	3		4		7
7				6	1		9	
	2						7	
	3		5	4				1
4		6		9	2			5
	7		6	1				8
		5			8	2	3	

Rešitev:

5	1	7	8	2	4	3	6	9
9	4	3	7	5	6	1	8	2
2	6	8	1	3	9	4	5	7
7	5	4	2	6	1	8	9	3
6	2	1	9	8	3	5	7	4
8	3	9	5	4	7	6	2	1
4	8	6	3	9	2	7	1	5
3	7	2	6	1	5	9	4	8
1	9	5	4	7	8	2	3	6

TEŽJI SUDOKU

2		3		4				
8				2	5		4	
	5	1				3		
	3			8	4	1		
			2		7			
		7	6	3			5	
		6				4	2	
	8		5	9				7
				7		8		

Rešitev:

2	7	3	1	4	8	5	6	9
8	6	9	3	2	5	7	4	1
4	5	1	7	6	9	3	8	2
5	3	2	9	8	4	1	7	6
6	1	8	2	5	7	9	3	4
9	4	7	6	3	1	2	5	8
7	9	6	8	1	3	4	2	5
3	8	4	5	9	2	6	1	7
1	2	5	4	7	6	8	9	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.gorenjskiglas.si

Ko se posameznik sprehodi po naravi, se živali večinoma poskrijejo. A pozoren opazovalec bo njihove sledove odkril vsepovsod, vedeti mora le, kje in kako iskati. V vodniku so prikazani sledovi živali v naravni velikosti.

sledovi 65 živalskih vrst, ki jih lahko srečamo na poljih,travnikih in v gozdovih

112 strani, 132 x 193 mm, mehka vezava

14,90 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

SESTAVIL: F. KALAN

PODZEMNI ROV		20					ROMUNSKA VALUTA / POLJSKA PTICA
GRŠKI FILOZOF							
ZLATO JABOLKO				2	SL. PISEC (IVAN) / MAMA		
HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA				MAZILO (KNJIŽNO) / VRSTA MINERALA			
RICHARD GERE			PLAVALKA ISAKOVIČ / SL. REŽISER (JOŽE)				
POLNILO ZA SLADICE, NOUGAT						SOL SOLITRNE KISLINE / UMETNOST	
SOSEDNJA DRŽAVA (ORIGINAL)							ZVRST JAZZA / MITJA OKORN
MESTO V KOLUMBIJI			5		ZDRAVILNA RASTLINA		
ŠVICARSKI PISATELJ (CLAUDE)					MODEL VOZILA HYUNDAI		

GORENJSKI GLAS	ŽENITEV	IMPORTER	REKA V ČRNI GORI	PESNICA ŠKERL	BRESKVI PODOBEN SADEŽ	ČARLI NOVAK	KRAVICA, TELIČKA	STARA POLJSKA SUKNJA	GORENJSKI GLAS	OKTOBER (STAR.)	REKA V KAZAHSTANU	GORIVO ZA PLAVŽE	TONE VOGRINEC	KVAR, DEFEKT	SKOBLJIČ ZA RAZKANJE
SL. PESNIK (OTON)									NAŠA NAGRADA ZA MEDIJSKE DOSEŽKE	7					
UREJEN PREGLED, RAZVID		3							NASELJE PRI KRANJU / STOPNJA PRIDEVNIKA						
NAJBOLJ POGOST PRIIMEK V SLOVENIJI						ZVEZEK Z IMENI / PISEC EROTIKE			23				VASJA ZAJC / SPALNO OBLAČILO		
IZADORA				TEKALNI DEL TIRNIH VOZIL							NAKAZA, PRIKAZEN				
THOMAS NELSON			KLINAST STROJNI ELEMENT	GORA V TURČIJI / TALNA POVRŠINA			11				VLAŽNA SPARINA	RIMSKA BOGINJA JEZE			
KRČMA, BIFE		25					GRŠKA SVETA GORA					RAŽENJ / FR. PISEC (CHARLES)	1		
PRIPRAVNIK ZA DUHOVNIŠKI POKLIC							VRTNA CVETLICA IZ DRUŽINE LILIJ	VERSKA PODOBA / MORALA						GOSTA BOMBAŽNA TKANINA	STARO ZDRAVILO PROTI REVMI
GORENJSKI GLAS	POSTRV Z RDEČKASTO PROGO	POŠKODBA TKIVA / JUNAK V ENEIDI		18						POMAKNITEV					
KOŽNO VNETJE	16			GRAF. ZNAK, OSTRIVEC / MOŠKI SUKNJIČ					STEZA, ZNOJ	MESTO V TURČIJI / NORD. BOŽANSTVA		24			
JANEŽ PO LATINSKO / NAČRT					LADJA ZA PREVOZ NAFTE	LIPARSKO OTOČJE (KRAJŠE)	22						LUIS FONSI / DAVID URANKAR		
						DVAJSETEREC / ŽELEZOV OKSID									
			GOROVJE V EVROPI / POTNA KAPLJA								ŽENSKO POKRIVALO		15		
					SMUČARKA NEF / DELEŽ DRUŽABNIKA				19						
				MONGOLSKI VLADAR / SL.ROKOMETAŠICA (SONJA)											
				17					KRAJ V VOJVODINI	ČREVESNA BOLEZEN					
					CIGARETNI ČIK / POHORSKI GRANIT										
				6							LIDIJA OSTERC / STOPNJA TISK. ČRK				
			KLIC, POZIV / PLASTIČNA MASA						14						
					TOVOR NA KAMIONU / MESTO V ST. BEOCIJI										
				KOLOTEK, TIRNICA / MESTO V DALMACIJI											
BERILO, ČTIVO															
FR. SKLADATELJ (JACQUES)	13					BARVNO PISALO S STENJEM	SOVJI SAMEC								
TRUP					FRANCE SLANA / GORA V PIRENEJIH										
ARISTOFAN BAKELIT ČOTAR NODIER USTINOV	OTOK IN LADJEDELNICA PRI PULI	LETOVIŠČE V ČRNI GORI / VLAŽNA VROČINA			4										
ANGLEŠKI IGRALEC RUS. RODU (PETER)							12								
LADO PENGOV			IGRA S KARTAMI / SL. PISEC (GVIDO)												
VODNI VRTINEC			10	KRAJ PRI POREČU / NEKD. AZIJSKA UTEŽNA ENOTA											
GRŠKI PESNIK, ARAT						21	NADLEŽNA ŽUŽELKA								
IGRALKA IVANIČ					TOM ODELL / RENE ADLER										
ZANIMANJE		8													
KARLI ARHAR			PEVKA BARUCA												

KOS

Turdus merula

Razred: ptice

DOLŽINA: 23–29 cm
TEŽA: 80–100 g

Samčki so črni in imajo rumen kljun ter obroč okrog oči. Samičke so temno rjave barve, na spodnji strani pa imajo bled, pegast vzorec.

IZTREBKI
Čvrstost iztrebkov je pri ptičih iz skupine ptic pevk v večji meri odvisna od hrane, s katero se hranijo. Če se prehranjujejo z bolj suho hrano, kot so zrnje in žuželke, so iztrebki poslikovate klobasice. Pri hranjenju z mehkejšimi, sočnimi plodovi pa so iztrebki bolj ali manj okrogle oblike. Večinoma so prekriti z belkastim, slanastim sečem. Od časa do časa v njih opazimo tudi nepreboljene dele rastlin, kot so na primer semena.

98

STOPINJE
Kosi imajo za ptice pevke značilno stopalo: štiri dolge, tanke prste, od katerih so trije sredinji prsti obrnjeni naprej, prvi prst pa je usmerjen nazaj. Noga je zgrajena tako, da se ptice z njimi lahko oprijemajo tankih vej. Krempiji so razmerena majhni, njihove odtise pa vidimo pri srednjih prstih tik ob konici prsta, pri nazaj obrnjenem prstu pa je odtis krempija zelo redko odmaknjen od konice. Stopinja je dolga približno 5 cm in široka 3 cm.

Kosi pri premikanju izmenjaje tečejo in poskakujejo. Tema primerno letijo tudi stopinje nog levih in desnih nog bodisi ena za drugo (tek) ali pa vzporedno druga ob drugi (poskakovanje). Dolžina koraka v teku je približno 7 cm, pri poskakovanju pa 10 cm.

99

1. in 2. nagrada: dereze Veriga K. F., Lesce
3. nagrada: knjiga

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 22. januarja 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25		

Odvažajo velike kupe snega

Od 28. decembra do 5. januarja je v Ratečah zapadlo približno meter in pol snega, je povedal direktor Komunale Kranjska Gora Blaž Knific in dodal, da so že od prvega dne njihove ekipe na terenu in bodo še najmanj en teden oziroma vse do takrat, ko bodo odpeljale vse kupe.

Suzana P. Kovačič

Kranjska Gora – »V povprečju imamo v 24 urah na terenu šest ekip, od tega praviloma tri podnevi in tri ponoči. Sneg odvažamo na štiri deponije, od tega sta dve v komunalni bazi Tabre, ena nasproti nekdanjega hotela Lek v Kranjski Gori in še ena v Podkorenu ob regionalni cesti. Komunalna podjetja si med seboj pomagamo, dodatno smo najeli frezo (skupaj s strojnikom) iz radovljiškega komunalnega podjetja, najeli smo še štiriosne kamione zasebnega podjetja, ki so nam pomagali predvsem pri odvozu snega. Ogromne količine snega je bilo treba sproti odvoziti ob regionalni cesti, v ozkih delih Kranjske Gore in v Ratečah. Rad bi še poudaril, da sem zelo vesel, da kljub vsem tem akcijam nismo povzročili materialne škode, in kar je najbolj pomembno: da ni prišlo do kakšnih nesreč,« je pojasnil Blaž Knific, ki je tudi sam v ponedeljek pomagal voditi akcijo čiščenja vseh pločnikov ob regionalki od Gozda - Martuljka do Kranjske Gore. »V osmih urah nam je uspelo očistiti vse pločnike.« Kot je tudi dejal, se je silos izkazal za več kot upravičeno investicijo. »Od 28. decembra do danes smo imeli dva vremenska ekstrema, ko se je med snegom pojavil ledeni dež in je bilo treba cesto takoj posipati. Pomemben je čas nakladanja, silos nam naloži na kamion sol za posipanje v petih minutah.«

Zakonca Bertoncelj z Belce sta imela zasut izhod z dvorišča na cesto, zaposleni v Komunali Kranjska Gora so to nevšečnost v torek že odpravili, za kar se jim zakonca iskreno zahvaljujeta. / Foto: Gorazd Kavčič

Posnetek čiščenja ulic v Ratečah 3. januarja / Foto: Blaž Knific

Nazadnje so imeli toliko snega leta 2014, ko sta bila v Sloveniji med 31. januarjem in 8. februarjem razglašena tudi dva alarma.

»V letu 2021 bomo osemdeset odstotkov sredstev iz lastne amortizacije, približno 120 tisoč evrov, namenili za posodobitve zimske službe. Prioriteta bo nakup specialnih frez,« je še napovedal direktor Komunale Kranjska Gora Blaž Knific.

Urejene proge za tek na smučeh

Suzana P. Kovačič

Kranjska Gora – V zadnjem času je na turistični destinaciji Kranjska Gora zapadla velika količina snega, ki jim je omogočila, da so uredili večino tekaških prog. »Dnevno se ureja proga v tekaškem centru v Ratečah, kjer je zdaj tudi edina plačljiva proga. Za dnevno vstopnico boste odrasli odšteli 5 evrov, mladi in seniorji 3 evre. Lahko jo kupite v tekaškem centru v Ratečah ali v Baru Confine ob meji v Ratečah,« je povedala Mojca Mežek iz Turizma Kranjska Gora. Dnevno urejena je tudi proga v dolžini pet kilometrov ter na novo urejen rekreacijski krog v dolžini 1,5 kilometra (lažja proga) v Nordijskem centru Planica, uporaba prog je v sezoni 2020/21 brezplačna. Tekaška proga proti Tamarju in Ratečam se ureja dvakrat tedensko. Smučine so urejene tudi nižje v dolini, v Gozdu - Martuljku in Mojstrani. Za vse, ki radi tečete ponoči, pa je za hotelom Kompas urejena krožna proga, ki je med 17. in 20. uro tudi osvetljena. Urejena je tudi že tekaška povezava med Podkorenom pod dvosedežnico Velika dolina in Ratečami ter naprej v Planico. »Zaradi trenutne epidemiološke situacije smo v želji, da bi obiskovalcem in uporabnikom naših prog za tek na smučeh omogočili čim varnejšo rekreacijo, uredili približno štirideset kilometrov prog v celotni destinaciji,« je še dodala Mojca Mežek.

Podarijo voziček za tetraplegika

Kranj – »Poklicali so me starši pokojnega Luka, ki je bil tetraplegik. Živijo na Gorenjskem. Luka je za mobilnost uporabljal električni voziček ter druge naprave, ki so mu omogočale mobilnost v hiši in zunaj nje. Oprema je delujoča in v odličnem stanju. Lukova starša sta se odločila, da omenjeno opremo podarita osebi oziroma družini, ki to specifično opremo potrebuje,« se je na naše uredništvo obrnil bralec, ki skupaj s starši pokojnega Luke želi, da gre oprema v dobre in skrbne roke. In nadaljuje: »V primeru, da poznate družino ali posameznika, ki bi omenjeno potrebovali, mi sporočite in izrazite interes, da vzpostavim kontakt z Lukovimi starši, da se srečamo in uskladimo vse potrebno. Za dodatne informacije me, prosim, pokličite na 031 716 571 (Dare). Pomagajmo z dobrimi deli!«

Električni invalidski voziček naj gre v skrbne roke.

Glasovanje za mlade upe še do nedelje

Kranj – Vse do nedelje, 10. januarja, do 12. ure še lahko glasujete za mladega upa 2021. Gre za sedaj že tradicionalno akcijo, katere organizator je Zavod Vse bo v redu. Glasovanje poteka na spletni strani soorganizatorja Zavarovalnica Triglav www.mladi-upi.si. Mladi up, ki bo prejel največje število oddanih glasov, bo uvrščen na seznam mladih upov, ki bodo prejeli finančno podporo. Druge mlade upe izbere strokovna komisija neodvisno od rezultatov glasovanja. Rezultati bodo objavljeni v torek popoldan. Pri glasovanju lahko izbirate med dvajsetimi mladimi nadarjenimi posamezniki s področja športa, parašporta in umetnosti. Kar nekaj jih je tudi z Gorenjskega.

Vadba le ob strogih pogojih

Za rekreativno vadbo v športnih centrih in bazenih veljajo zelo strogi pogoji, zato mnogi ostajajo zaprti.

Ana Šubic

Kranj – Od ponedeljka je v fitnesih in telovadnicah ter bazenih znova možna vadba več posameznikov, četudi niso iz istega gospodinjstva, a morajo imeti pet metrov medsebojne razdalje in na voljo vsaj petdeset kvadratnih metrov na osebo v prostoru, v manjšem prostoru pa lahko vadi le ena oseba. »Vsekakor gre za korak v pravo smer. Še posebej v tem času je redna organizirana vadba ključnega pomena za psihofizično stanje Slovencev. Nekateri športno-rekreativni centri se glede na omejitve sploh ne bodo odprli, da o rentabilnosti, ne glede na velikost, niti ne govorimo,« se je na nedavno rahljanje ukrepov za zajezitev koronavirusa odzval predsednik sekcije za fitnes in rekreacijo pri Gospodarski zbornici Slovenije Marko Geršak. Z odlokom, ki velja teden dni, so dovoljeni tudi treningi najboljših mladih športnikov, a v »mehurčkih« (zaprtih in fizično ločenih skupinah). »Treba je veliko prilagajanja, a se da,« je odvrnil Geršak.

So omenjeni ukrepi glede rekreativne vadbe sploh uresničljivi? »Dana nam je možnost, da smo odprti – in to je nekaj. Ob tako restriktivnih pogojih pa ne more noben fitnes center pozitivno poslovati ob cenah, ki so veljale pred epidemijo. Za zdaj smo odprli le naš največji center Mega Center v Kranju in uvedli predhodno najavljanje,« je pojasnil Aco Trampuž, direktor Mega Centra. Skupaj imajo sicer čez dva tisoč kvadratnih metrov rekreativnih površin v treh centrih. Za zdaj so odprli slabih 1.100 kvadratnih metrov površin v Mega Centru Kranj; če bo zanimanje večje, jih bodo še več, sicer pa ta čas tam izvajajo tudi večjo prenovo. »Smiselno obratovanje je pri okoli dvajsetih kvadratnih metrih na vadečega in brez omejitev pri uporabi garderob. Dejansko smo v konicah pred pojavom covida-19 zagotavljali na vadečega približno deset kvadratov,« je pojasnil Trampuž. Predlaga, da se ukrepi ne spreminjajo iz tedna v teden, pač pa naj sledijo logiki postopnega odpiranja – da bi bila morda naslednja stopnja čez kak mesec štirideset kvadratnih metrov na vadečega in štiri metre razdalje in tako naprej, do poletja pa pričakuje odpravo vseh tovrstnih omejitev.

Zavod za šport (ZŠ) Kranj z glavnimi objekti (atletski stadion, pokriti olimpijski bazen, Športna dvorana Planina, ledna dvorana in skakalnice za smučarske skoke) obratuje za športnike s statusom, v času epidemije pa po napovedih direktorja Branka Fartka ne bodo odpirali objektov za rekreativne uporabnike, saj predpisanih pogojev s sedanjimi sodelavci ne morejo zagotavljati oziroma nadzirati. »Situacija po Evropi je vse slabša in zahteva še dodatne strožje ukrepe. Le v Sloveniji se zaradi izsiljevanja posameznih lobijev, ki jih podpira večina medijev, sprejemajo ukrepi, ki so težko uresničljivi, in zaradi ostalih omejitvenih ukrepov finančno nesprejemljivi za ponudnike rekreacije. Ko se zaključi epidemija in bo šlo naše življenje v normalnejši tok, naj se odprejo objekti tudi za rekreativce, vse ostale začasne spremembe so za večino ponudnikov težko uresničljive,« je pojasnil Fartek.

Tudi plavalni bazen in športna dvorana v Železnikih v trenutnih pogojih ne obratujeta. »Malce se bomo tudi prilagajali šolam in nadaljnjim razmeram,« je razložil direktor Javnega zavoda Ratitovec Gregor Habjan. Te dni so vključili gretje v športni dvorani, da se bo do odprtja šole ogrela na primerno temperaturo, bazen pa zaradi vlage in bazenskih razmer ogrevajo že ves čas zaprtja. Povedal je tudi, da bodo te dni stekli pogovori glede vadbe športnih klubov tako v bazenu kot tudi v dvorani. »Načeloma bi plavalni klub lahko začel svojo dejavnost, seveda ob prilagojenem delu,« je dodal.

Petrove nove jaslice

Znani rezbar Peter Guček je lani za božične praznike v domači hiši v Križah prvič postavil nove jaslice, ki jih je postopoma izdeloval nekaj let. Pred tem je postavljal stare manjše jaslice.

Janez Kuhar

Križe – Izdelal je dvainštirideset ovčk, hlevček oziroma »štalca« je izdelana iz smrekovega lesa, figurice pa so velike do 25 centimetrov. Ograjo je izdelal iz leskovih palic, kot zadnje za nove jaslice pa je do štefanovega, 26. decembra, izdelal iz jelševega lesa svete tri kralje. Jaslice bo imel postavljene do svečnice.

V rezbarski umetnosti se je Peter začel udejstvovati po upokojitvi pred 15 leti. Do sedaj je imel že 25. samostojnih razstav. Jubilejna in odmevna je bila lanska razstava meseca oktobra v Galeriji Atrij v Tržiču, kjer so poleg reliefov in kipov posebno pozornost pritegnile jaslice, ki so sicer del večje celote nastajale štiri leta, manjkali so še Sveti trije kralji. Kot pravi Peter, je večina figuric izdelana iz lipovega lesa, Sveta družina pa iz orehovega lesa. Ljubezen do iskanja oblik v lesu ga je tako prevzela, da svojo zbirko reliefov in prostostoječih figur vsakodnevno dopolnjuje. Kot pravi, so mu najbliže motivi iz živalskega in rastlinskega sveta. Pri ustvarjanju Peter največ uporablja les lipe, hruške in oreha, občasno poseže tudi po drugih vrstah lesa. Izbere tudi češnjo, jelšo, celo vrbo najdemo na razstavi.

Nove Petrove jaslice v Križah: kot zadnje je Svete tri kralje izdelal lani do 26. decembra. / Forto: osebni arhiv Petra Gučka

Smučišča odpirajo svoja vrata

Kranj – Prvič v letošnji zimi je smučanje mogoče tudi na Veliki planini. Smučišče se od danes do nedelje odpira ob 9. uri, smuka pa je mogoča do 15. ure, nato pa bo med 16. in 19. uro 2,4 kilometra dolga razsvetljena proga na voljo ljubiteljem sankanja. Še vedno velja, da je za vstop na žičniške naprave treba predložiti negativen izvid testa na okužbo s koronavirusom. Za nočno sankanje je zaradi omejitve števila oseb na sankališču obvezna predhodna najava. Včeraj je znova začelo obratovati smučišče na Soriški planini, uredili so tudi tekaške in sankaške proge. Trudijo se, da bi brezplačno točko za testiranje na koronavirus vzpostavili tudi na smučišču. Danes odpirajo smučišče na Rudnem pri Železnikih. Seveda morajo smučarji tudi tam predložiti negativen test na covid-19, otroci do 12. leta starosti pa ga ne potrebujejo, so spomnili na Rudnem, kjer so uredili tudi tekaško progo. Od jutri bo, prav tako ob predložitvi negativnega testa, možno smučati tudi na Cerknem.

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

LOTO

Rezultati 2. kroga – 6. januarja 2021
3, 10, 16, 24, 27, 29, 37 in 15

Loto PLUS: **2, 4, 10, 28, 35, 38, 39 in 15**
Lotko: **2 2 2 9 0 7**

Sklad 3. kroga za Sedmico: **450.000 EUR**
Sklad 3. kroga za PLUS: **1.620.000 EUR**
Sklad 3. kroga za Lotka: **710.000 EUR**

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630
SMO NA PRAGU NOVEGA LETA,
ZA KATEREGA JE UPATI,
DA NAM PRINESE POZITIVNE SPREMEMBE.
SREČNO 2021 VAM ŽELI ROZMAN BUS
www.rozmanbus.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

NAJAMEM

SAMSKI moški (59), zaposlen, nekadilec, brez domačih živali, najamem opremljeno stanovanje v Kranju, tel.: 041/681-042 21000018

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

HIŠE

IŠČEM

IŠČEMO manjšo - srednje veliko hišo v bližnji okolici Kranja (Mlaka, Čirče ...), Radovljice ali Škofje Loke. Hiša naj bo stara do cca. 40 let, v dobrem stanju ter z vsaj nekaj vrta, tel.: 040/303-752, ubrankovic@gmail.com 20002896

POSESTI

PRODAM

TRAVNIK najboljše kvalitete, 6.319 m2, k.o. 2108, parc. št. 1460, cena po dogovoru, tel.: 041/818-717 21000019

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

MONTA zidake za plato, 6 x 6 m, 35 m2, vse v kompletu, tel.: 041/900-586 21000026

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 20002898

BUKOVA, hrastova drva, suha pod kozolcem, dostavim, tel.: 031/378-946 21000010

BUKOVA drva, cena 65 EUR/m3, možna dostava, tel.: 031/291-597 21000023

SUHA bukova in mešana drva, tel.: 041/841-632 21000005

ODDAM

SUHA bukova ali hrastova drva, možnost dostave, tel.: 031/307-115 21000009

STANOVANJSKA OPREMA

OSTALO

PRODAM

2 žele. okrogla modla, veliko skledo za mesenje, Medvode, tel.: 041/292-838 21000006

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 21000024

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 20002902

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

TRAKTOR Deutz, Univerzial, Zetor ... lepo ohranjen do 3.200 EUR, tel.: 031/374-706 21000008

TRAKTOR in vso ostalo kmetijsko mehanizacijo, tel.: 031/562-809 21000021

V knjigi boste našli natančne recepte za pripravo vseh vrst paštet, mesnih ocvrtkov (rillons), aspikov oz. žolic, konfitov, mesnih namazov, vkuhanih klobasnih nadevov, ocvirkov in jedi z mastjo iz različnih vrst mesa. Nekatere mesne izdelke iz knjige lahko za določeno obdobje shranimo v lične lončke.

Število strani: 168 / Mere : 16,3 x 22 cm

22 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

V knjigi vam razkrivamo koristne nasvete in postopke za domačo pripravo mlečnih izdelkov. Od najbolj preprostih, kot so kislo mleko, jogurt, kefir do zahtevnejših mehkih sirov v slanici, mocarele, sira za žar in drugih izdelkov iz smetane.
V knjigi je poleg cele palete navodil za izdelavo tudi več kot 40 slastnih receptov za jedi, za katere so poleg drugih sestavin uporabljeni tudi mlečni izdelki.

168 strani, 17 x 23,5 cm, brošura

18 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarično ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

Cena knjige je 12 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

AVTOVLEKA MEGA

ODKUPIMO:
- POŠKODOVANA VOZILA
- KARAMBOLIRANA VOZILA
- VOZILA V OKVARI
- RABLJENA VOZILA

GREGA MEZE S.P., LESCE
M: 040 629 675
ODVOZ VOZIL NA RAZGRADNJO.

MEGA, GREGA MEZE S.P., HLEBCE 16 B, LESCE

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: **NAJ DOM ZADIŠI PO PRAZNIKIH**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu, 22. decembra 2020 so: **Jana Skumavec** z Bleda in **Tine Perčič** iz Kranja, ki prejmeta 1. nagrado in 2. nagrado dereze - Veriga K.F., Lesce, **Janez Erman** iz Podnarta ki prejme 3. nagrado knjigo.

Nagrajenci nagradne križanke, objavljene v reviji Žirovske novice, december 2020, z geslom Zgodovina nastanka jaslic so: 1. nagrado: darilno kartico želja v vrednosti 15 eur prejme **Anuška Kavčič** – Žiri, 2. in 3. nagrado knjigo Zdravje in jaz – Prijatelja prejmeta **Martin Oblak** in **Matevž Bogataj** iz Žirov.

Nagrajencem čestitamo!

PRIDELKI

PRODAM

JABOLKA voščenka, topaz, carjevič, crimson, Zabukovje 2, Kranj, tel.: 041/223-797 21000025

JEDILNI krompir, možna dostava, tel.: 031/513-678 21000013

KVALITETNA domača jabolka, tudi za predelavo, tel.: 041/659-975 21000011

PRAŠIČJE polovice s kožo (2.8 EUR) ali brez (3 EUR). Teža polovice od 48 kg naprej, dostava na dom - prevoz je že vključen v ceni polovice. Prodam tudi slanino za mast za ocvirke (2.5 EUR/kg) in krvavice (6 EUR), tel.: 030/740-999 21000022

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

ČB bikca, starega 1 mesec, tel.: 041/695-007 21000012

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 20002901

KUPIM

BIKCA simentalca, starega od 1 - 2 meseca, tel.: 04/25-91-294 21000007

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 20002900

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

MESAR (m/ž) za delo v mesnici Lesce. Pogoj: iz okolice Lesc. Prijave na: joze.mlinaric@mlinaric.si. Mesarija Mlinarič, d.o.o., Železniška ulica 1, Lesce 21000015

TRGOVEC (m/ž) za delo v mesnici Lesce. Pogoj: iz okolice Lesc. Prijave na: joze.mlinaric@mlinaric.si. Mesarija Mlinarič, d.o.o., Železniška ulica 1, Lesce 21000014

V KMETIJSKI trgovini zaposlim izkušenega komercialista - trgovskega poslovodja in trgovca - skladiščnika za prodajo strojev in rezervnih delov. P.C. Kmečki stroji d.o.o., Sv. Duh 143, 4220 Škofja Loka. 21000017

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 20002899

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 20002903

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, … LEARD d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20002904

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 20002897

ŽE 23 LET z vami grad. podjetje REDŽO.B d.o.o., Adergas 13, Cerklje - izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, 041/294-279, 041/589-996 21000020

Zahvale, osmrtnice

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po telefonu: **04/201 42 47** ali e-pošti: **malioglasi@g-glas.si**

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

Z žalostjo v srcu sporočamo, da nas je v 77. letu starosti zapustil naš dragi

Jože Konc

9. 5. 1944–28. 12. 2020

Za vedno smo se poslovili 4. januarja 2021 v družinskem krogu. Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja in darovane sveče. Iskreno se zahvaljujemo dr. Mateji Lopuh in njenim sodelavcem ter g. župniku Andreju Nagliču za lepo opravljen pogreb. Hvala vsem, ki ste bili z nami v težkih trenutkih.

Žalujoči vsi njegovi
Kranj, Čirče

OSMRTNICA

V žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 71. letu starosti za vedno zapustil naš dragi

Anton Lavrič

iz Trboj

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 10. januarja 2021, ob 12. uri v družinskem krogu na pokopališču v Trbojah. Žara pokojnika bo na dan pogreba od 10. ure naprej pred tamkajšnjo poslovilno vežico.
Ohranimo pokojnika v lepem spominu.

Žalujoči vsi njegovi sorodniki

ZAHVALA

Tiho in mirno je odšel naš dragi

Janez Košnik

aranžer v pokoju

Od njega smo se poslovili v ožjem družinskem krogu 5. januarja na pokopališču v Kranju.
Hvala gospodu župniku Eriku Šviglju za opravljen obred.
Iskrena hvala osebju Doma upokojencev Kranj, ki je v zadnjih letih njegovega življenja lepo skrbelo zanj.
Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Vsi njegovi

Z žalostjo v srcu sporočamo, da je končala dne 7. januarja 2021 svojo življensko pot naša draga žena, mamica, sestra, mama, babica, teta

Jožica Bizjak

upokojena frizerka

Njeni domači

ZAHVALA

V 96. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in teta

Danijela Meglič

p. d. Krivčeva Dani iz Zg. Dupelj

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, za darovane sv. maše, cvetje in sveče ter darove za obnovo zvonika dupljanske cerkve. Iskreno se zahvaljujemo dr. Tatjani Primožič, pogrebni službi Navček, g. župniku Davidu Jensterletu za opravljen pogreb in pevcem skupine Ultima za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki ste bili v teh težkih trenutkih v mislih z nami.

Žalujoči vsi njeni
Zgornje Duplje, Zadraga

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
Vekovečna dragih je bližina.

Smrt je le združitve návečer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir.
(M. Kačič)

V 90. letu starosti se je poslovil naš dragi mož, oče, tast, stari ata in pradedek

Anton Štupar

po domače Jamov Tone, tesarski mojster v pokoju,
z Zgornjega Brnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjene sveče, cvetje, darovane svete maše, predvsem pa za vso pomoč ter dobre prijateljske in sosedske odnose. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Jesenice za vso izkazano strokovnost, skrb in sočutje v zadnjih dneh njegovega življenja. Iskrena hvala Prostovoljnemu gasilskemu društvu Zgornji Brnik, čigar dolgoletni član je bil naš ata, za izvedeno častno stražo in žalni govor. Zahvala gre diplomirani medicinski sestri Vesni Kleindienst, ki je zadnja leta skrbela za lajšanje njegovih težav. Zahvala gre tudi osebju Splošne ambulante Cerklje. Hvala pogrebni službi Pogrebnik za organizacijo pogreba, pevcem za odpete pesmi in trobentaču za zaigrano Tišino. Hvala gospodu župniku Jerneju Marenku za lepo opravljen poslovilni obred. Zahvala vsem in vsakemu posebej, ki boste našega ata ohranjali v lepem spominu.
Dragi naš ata, ne bomo se te spominjali samo po tvojih tesarskih mojstrovinah, temveč predvsem po tvojem pristnem čutu za sočloveka in skupnost, pozitivni naravnanosti do življenja ter vseh nasvetih in naukih, ki si jih delil z nami. Vedno te bomo nosili v srcu in se s hvaležnostjo spominjali vseh trenutkov, ki nam jih je bilo dano preživeti s teboj.

Žalujoči vsi njegovi

Hvaležni so za pomoč

Zbiranje pomoči po potresu na Hrvaškem se nadaljuje. Akcijo je sprožila tudi Čebelarska zveza Slovenije.

Ana Šubic

Kranj – Slovenska karitas je do včeraj zbrala skoraj 190 tisoč evrov za pomoč po potresu v Petrinji in okolici. »Zahvaljujemo se vsem ljudem dobre volje v Sloveniji, ki podpirajo akcijo Slovenske karitas za pomoč žrtvam uničujočega potresa,« je poudaril direktor Hrvaške Karitas msgr. Fabijan Svalina. Zadovoljni so, da glede na zapleteno situacijo v zvezi s covidom-19 uspejo vsak dan organizirati približno dvesto prostovoljcev, ki pomagajo zbirati in razdeljevati materialno pomoč prizadetim v Petrinji, Glini, Sisku in okoliških vaseh. Slovenska karitas nadaljuje zbiranje finančne pomoči, ki bo namenjena predvsem za obnovo domov ranljivih kmečkih gospodinjstev v okoliških vaseh Petrinje. Darovati je možno s SMS-sporočili KARITAS5 na 1919 (pet evrov) in nakazili na transakcijski račun Slovenske karitas SI56 0214 0001 5556 761 (namen: Potres Petrinja, sklic: 00 627), ta teden pa so v 247 trgovinah Mercator sprožili še akcijo zbiranja hrane, ki ne potrebuje hlajenja, in higienskih pripomočkov, za kar so pri blagajnah pripravili posebne vozičke.

Prizadete družine obiskuje tudi direktor Hrvaške Karitas Fabijan Svalina.

Rdeči križ Slovenije (RKS) pa je doslej za popotresno pomoč na Hrvaškem prispeval 143.500 evrov. S kolegi iz Rdečega križa Hrvaške, ki na terenu pomagajo prizadetim, si dnevno izmenjuje informacije o potrebni pomoči. »V trenutnih okoliščinah so za ukrepanje na terenu in tudi za kasnejše odpravljanje posledic potresa najbolj potrebna denarna sredstva, ki jih namenjajo za izvajanje humanitarne pomoči,« so sporočili z RKS. Ta zbira donacije na transakcijskem računu SI56 0310 0111 1122 296 (namen: Potres Hrvaška, sklic: 00 96885) in tudi s SMS-sporočili na 1919 z besedo SKUPAJ (en evro) ali SKUPAJ5 (pet evrov).

Čebelarska zveza Slovenije (ČZS) pa želi pomagati prizadetim hrvaškim čebelarjem. Kot je pojasnil predsednik ČZS Boštjan Noč, mu je predsednik Čebelarske zveze Hrvaške Željko Vrbos opisal razmere na opustošenih območjih. »Umrla sta dva čebelarja, oče in sin. V podrti hiši sta ostala še žena in sin. Uničen je tudi njihov čebelnjak z dvesto panji. Poleg tega je prizadetih ogromno čebelnjakov in predvsem hiš čebelarjev,« je sporočil Noč in dodal, da je Vrbos že izrazil hvaležnost, da so pripravljeni pomagati njihovim čebelarjem. ČZS bo tako do ponedeljka, 11. januarja, zbiral sredstva na transakcijskem računu SI 56 0318 6100 2214 727 s pripisom »Pomoč hrvaškim čebelarjem«. Vso pomoč bodo nato 13. januarja nakazali na poseben račun Čebelarske zveze Hrvaške.

Dražgoše letos ne bodo množične

Ob 79. obletnici dražgoške bitke bo predsednik republike Borut Pahor v nedeljo položil venec h kostnici spomenika.

Ana Šubic

Dražgoše – Ob 79. obletnici boja Cankarjevega bataljona z Nemci v Dražgošah bi v nedeljo pri tamkajšnjem spomeniku pod vasjo morala potekati osrednja spominska slovesnost, a je zaradi epidemioloških razmer ne bo. »Prav tako ne bo množičnih pohodov, ki so bili organizirani iz različnih smeri, vključno z najdaljšim s Pasje ravni ter tistim z najdaljšo tradicijo iz Soteske, od koder bi se pohodniki povzpeli v Dražgoše že 45.,« so sporočili iz Organizacijskega komiteja za prireditve Po stezah partizanske Jelovice in dodali, da se bodo spominu na dražgoško bitko glede na razmere poklonili nekoliko drugače. Predsednik republike Borut Pahor bo v nedeljo opoldne položil venec h kostnici spomenika. Poleg tega je organizacijski komite pripravil krajši film, ki si ga bo od nedelje mogoče ogledati na Youtubu (kanal ZB NOB Škofja Loka) pod naslovom Dražgoše 2021. V filmu so predstavili dejstva o dražgoški bitki in dodali posnetek slavnostnega govora predsednika Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Marijana Križmana.

Na Youtubu si bo mogoče od nedelje ogledati film Dražgoše 2021.

»V Dražgošah je bila izbojevana največja moralna zmaga, zmaga nad vdanostjo v usodo, zmaga zaupanja vase in zmaga odgovornosti za prihodnost lastnega naroda. Le na tej in takšnih zmagah vključno z našo osamosvojitveno vojno se lahko gradijo visoka stopnja zaupanja, naša skupna zavest, ponos in enotnost. In če je bila naša zmaga v vojni enkratno dejanje, naj postaneta svoboda in mir proces, ki bo trajal večno. Zato je nujno, da se spominjamo in da ne pozabimo,« je poudaril predsednik organizacijskega komiteja Ladislav Lipič.

Lani velik porast brezposelnosti

Število brezposelnih na Gorenjskem se je lani povečalo za četrtino.

Cveto Zaplotnik

Kranj – V Sloveniji se je decembra brezposelnost povečala, na to je vplivalo dvoje – upad zaposlovanja in povečanje števila brezposelnih, ki jim je ob koncu leta prenehala zaposlitev za določen čas. Po podatkih zavoda za zaposlovanje je bilo decembra v državi 87.283 registriranih brezposelnih, kar je bilo 3,7 odstotka več kot novembra in 15,9 odstotka več kot decembra predlani. Povprečno je bilo lani 85.003 brezposelnih, kar je bilo 14,6 odstotka več od predlanskega povprečja. Decembra se je brezposelnost v primerjavi z novembrom povečala v vseh dvanajstih območnih službah (OS) Zavoda, na območju OS Kranj, kjer je bilo 6395 brezposelnih, je porasla za 4,6 odstotka. Na letni ravni je brezposelnost upadla le na območju OS Murska Sobota, na preostalih območjih pa je porasla, najbolj v OS Koper (za 28,6 odstotka), OS Ptuj (27,6) in OS Kranj (25,4).

Stopnja registrirane brezposelnosti, ki jo izračunavajo na Zavodu, je bila oktobra lani v Sloveniji 8,6-odstotna. Najvišjo je imela OS Murska Sobota (11,7-odstotno), najnižjo pa OS Kranj in OS Nova Gorica (6,4-odstotno).

Podpora podjetjem v gostinstvu in turizmu

Simon Šubic

Kranj – Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je pred dnevi izdala odločitev o finančni podpori za razpis »Sofinanciranje obratovalnih stroškov podjetjem v gostinstvu in turizmu v času epidemije COVID-19, drugi poziv«, ki ga bo izvajala Javna agencija Spirit. Skupna višina sredstev, namenjenih za izvedbo razpisa, znaša 36,2 milijona evrov, od tega bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval dobrih 26,2 milijona evrov, so sporočili.

Namen naložbe je povečanje in izboljšanje učinka finančnih spodbud in sofinanciranje obratovalnih stroškov podjetij v gostinstvu in turizmu, kar bo prispevalo k ohranitvi podjetij in delovnih mest v panogi. Cilj razpisa je podpreti več kot 3600 podjetij, so še pojasnili v službi vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

vremenska napoved

Danes bo rahlo snežilo. Jutri se bo delno zjasnilo, zjutraj in dopoldne bo ponekod v dolinah megla. V nedeljo bo pretežno oblačno z meglo po nižinah.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
-2/0 °C	-4/3 °C	-7/1 °C

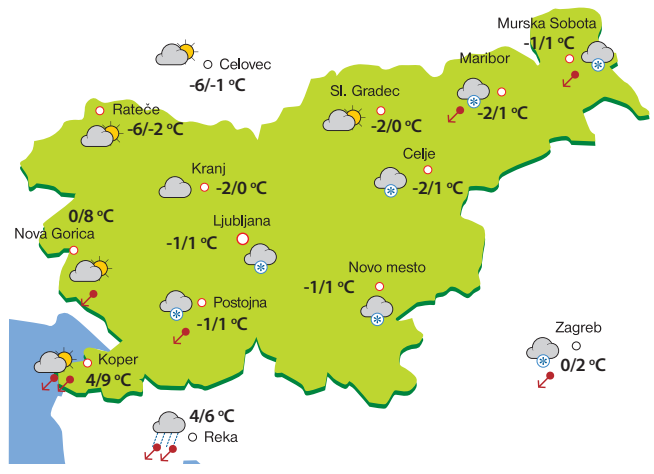

Potres v bližini Kranja

Kranj – V senci množice popotresnih sunkov na Hrvaškem, ki smo jih nekaj čutili tudi v Sloveniji, so seizmografi državne mreže potresnih opazovalnic v zadnjih dneh zabeležili nekaj potresnih sunkov tudi pri nas. V torek ob 20.48 so tako zabeležili tudi šibek potresni sunek magnitude 1,8, katerega žarišče je bilo 28 kilometrov severozahodno od Ljubljane, v bližini Kranja. Intenziteta potresa v širšem nadžariščnem območju ni presegla IV. stopnje po evropski potresni lestvici, čutili pa so ga posamezni prebivalci Kranja in Škofje Loke, so sporočili iz Urada za seizmologijo in geologijo pri Agenciji RS za okolje.